

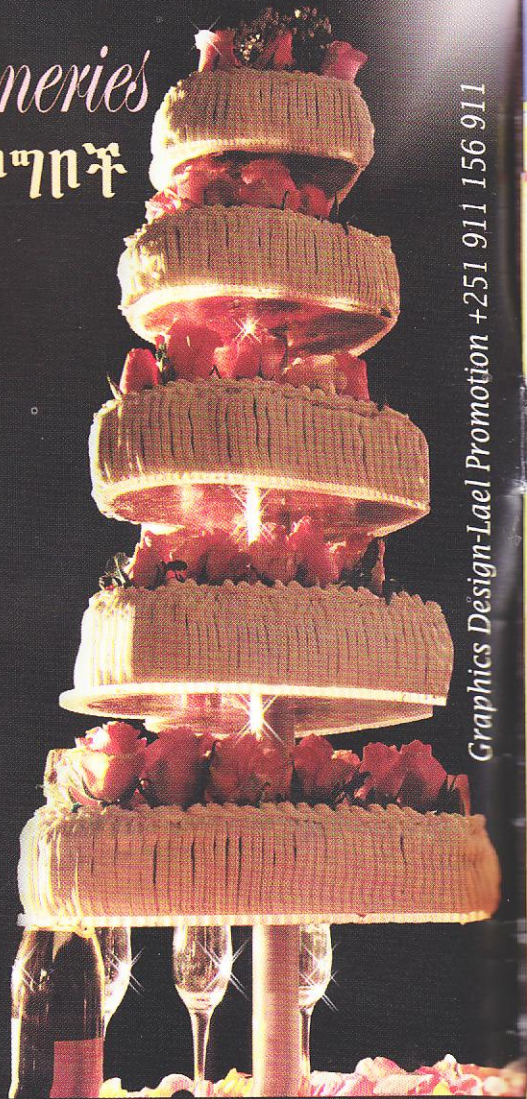
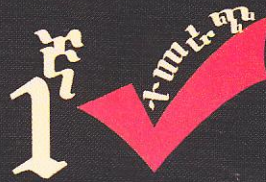
Kalos Confectioneries

ካሎስ ጣፍጭ ምሣቦች

ኩኪስቶች:- በየሱረር ማርኬቱ
ኬክቶች:- በሱቃችን ያገኛሉ

ስብስብ ድረስ ስድድርሳቸው:-

- * የሠርግ ኬክ ሲዎድ
- * የጣፍጭ ኮክቴል ሲዎድ
- * በጂምባ ሲጠደቁ

Graphics Design-Lael Promotion +251 911 156 911

ስልክ:- +251 114 426 070
+251 923 503 888
+251 923 503 890
+251 911 515 160
+251 936 543 707
+251 945 938 484

ስድራሻ:- ከግፍሰስክ ት/ቤት ፊትሰፊት ሠደ ቀሰበት ሙንገድ
በሚያገናኘው ቀደስ 150ሜ ገባ ብሰሠ ያገኛናል::

Timber Production PLC

Id Cards
Posters
Brochures
Flyers
Magazines
Calendars
Books

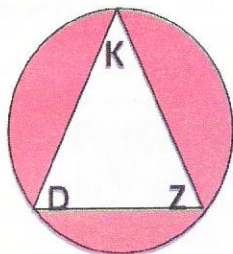
Painting
Quality is our Language

Tel: 0911- 669361

Email: timberproduction@gmail.com

Web: www.timberproductionplc.com

Address: Bole Medhaniyalm Gulf Aziz Building Ground G07

ካዳዝ ትራንዚት

KADAZE TRANSIT

ካዳዝ የጉምሩክ
ክስተካካፊ ሥራ ድርጅት

Zenebe Bekele
G/Manager

- Custom Clearing
- Providing transportation
 - Djibouti to Addis Ababa
 - from dry port to wear house
- Consltation to importer & Exporter
- Shipping Clearance
- Djibouti port agent
- Import & Export feasibility study
- Duty & Tax Consultation

Address: infront of kality customs Kaleb Building (Awash Bank) 3rd floor off.no. 318

+251911238780 / +251921296092 E-mail: zenebekadaze@gmail.com

ሕንጻት

ቁጥር 005 | ግንቦት 2007 ዓ.ም. | May 2015 | ዋጋ ብር 12.00

ክስሞት 3

ሰቅበተ ክስሞት 18

የክኔ ምክክታ 20

ሠናዩ መሪ 22

የወግ ጥግ 24

ቃክ ክግዚሐር 25

ሥነ ክቡና 26

ፍታቱ 32

ቅዱስ 36

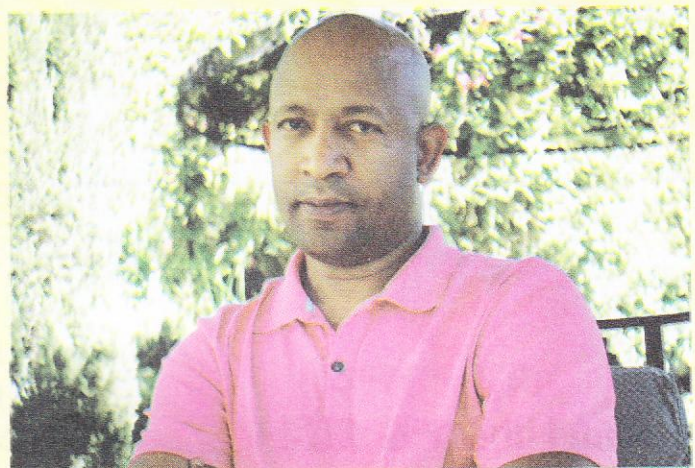
ክውራ ነገር

ጉራማይሌው የቴሌቪዥን አገልግሎት

12

ቅዱስ

ዶ/ር ምሕረት ደበበ

32

ሕንጻት ክርስቲያናዊ ማኅበር

አድራሻ፡- አዲስ አበባ፣ ከ/ከተማ፡- ገፋስ ስልክ ላፍቶ፣ ወረዳ፡- 09፣ የቤት ቁጥር፡- አዲስ - ሳሪስ አዲስ ሰፈር፣ ኬም ሃውስ (CHEMO HOUSE)፣ 3ኛ ፎቅ፣ ቢሮ ቁጥር 308
የፖ.ሣ.ቁ፡- 14049 አዲስ አበባ የስልክ ቁጥር፡- +251-93-001-1441 +251-11-867-0588 ኢ.ሜይል፡- info@hintset.org www.facebook.com/hintset
ድረ ገጽ፡- http://www.hintset.org

CPA/MPX

ሕንጻት ራእይ የማካፈልና ገቢ የማሰባሰቢያ ዝግጅት አካሄደ

ሕንጻት ክርስቲያናዊ ማኅበር የካቲት 30 ቀን፣ 2007 ዓ.ም. ቦሌ በሚገኘው ቲኬ ሕንጻ ላይ ባለው የቤዛ ኢንተርናሽናል ቤተ ክርስቲያን መሰብሰቢያ አዳራሽ ባዘጋጀው መርሐ ግብር ላይ ጥሪ ላደረገላቸው ተቋማትና ግለ ሰቦች ራእዩንና ዝርዝር ዐላማዎችን አካፈለ፤ የድጋፍ ጥሪም አደረገ።

በዕለቱ የመከፈቻ ንግግርና ጸሎት ያደረጉት የማኅበሩ የቦርድ ሰብሳቢ አቶ ታምሩ ዘለቀ ሲሆኑ፤ ለአንግዶች የአንኳን ደኅና መጣችሁ ንግግር ካደረጉ በኋላ መርሐ ግብርን ላዘጋጁት ለገቢ አሰባሰቢ ኮሚቴ አባላት ምስጋናቸውን አቅርበዋል። አሳቸውን ተከትሎ ዳዊት ጌታቸው (ዘማሪ) በዝማሬ አገልግሏል። በማስከተል ተስፋዬ ጋቢሶ (መጋቢ) መልእክት ያቀረቡ ሲሆን፤ በመልእክታቸው ማጠቃለያ ላይ ማኅበሩን የማገዝ ንላፊነት የሁሉም እንደ ሆነ በስፍራ ለነበሩት አንግዶች ጠቁመዋል። ቀጥሎም፤ የማኅበሩ ዳይሬክተር የሆኑት አቶ ሚክያል በላይ ስለ ተቋሙ ራእይና ዓላማዎች፤ ማኅበሩ እየሠራቸውና ሲሠራ ስለሚያስባቸው ሥራዎች ገለጻ አድርገዋል። አሳቸውን ተከትሎም የማኅበሩ የውስጥ አዲተር የሆኑ አቶ ተክልኝ ነጋ የማኅበሩን የእምስት ዓመት የፋይናንስ ትንበያ ዕቅድ አቅርበዋል።

አቶ ንጉሤ በልቻ ባለፈው አንድ ዓመት ውስጥ ለንባብ በቀረበት የሕንጻት መጽሐፋት ቅርፅና ይዘት ላይ ያላቸውን ምልክታ በዳሰሳ መልክ ያቀረቡ ሲሆን፤ መጽሐፍ አለው ያሉትን ጠንካራና ደካማ ጎን ጠቁማቸዋል። ከሳቸው ቀጥሎ ስለ ማኅበሩ ምስክርነታቸውን የሰጡ ሰዎች በተከታታይ የቀረቡ ሲሆን፤ በመጀመሪያ የፖፑሌሽን ሚዲያ ሴንተር የኢትዮጵያ ዋና ተጠሪ የሆኑት ዶ/ር ንጉሤ ተፈራ ንግግር ያደረጉ ሲሆን፤ እርሳቸውም በበኩላቸው ማኅበሩ በሚሠራው ሥራ፤ በተለይም በመጽሐት አገልግሎቱ

ከግራ ወደ ቀኝ አቶ ታምሩ ዘለቀ፣ ተስፋዬ ጋቢሶ (መጋቢ)፣ አቶ ንጉሤ በልቻ እና ዶ/ር ንጉሤ ተፈራ

በጥሩ መሥመር ላይ እየተጓዘ እንዳለና ይህንኑ አጠናክሮ ማስቀጠል እንደሚያስፈልግ አስገንዝበዋል። በማስከተልም የኢትዮጵያ ሥነ መለኮት ድኅረ ምረቃ ት/ቤት ዳይሬክተር የሆኑት ዶ/ር ደስታ ሄሊሶ እንዲሁም የአዲስ አበባ አማካኤል ቤተ ክርስቲያን መጋቢ የሆኑት ዶ/ር ቤዛም ፍሱሐ ስለ ማኅበሩ ያላቸውን ምስክርነት በመግለጽ አማኝቶች በቻሉት አቅም ድጋፍ እንዲያደርጉለት ጥሪ አቅርበዋል።

በመጨረሻም፤ የገቢ አሰባሰቢ ኮሚቴ ሰብሰቢ የሆኑት በቀለ ወልደ ኪዳን (መጋቢ) በዕለቱ ለተገኙ አንግዶች

የድጋፍ ጥሪ በይፋ ካደረጉ በኋላ የመርሐ ግብር ማብቂያ ሆኗል። የገቢ አሰባሰቢ ኮሚቴ አባላት፤ በቀለ ወልደ ኪዳን (መጋቢ)፣ መዝገቡ ጸምሩ (መጋቢ)፣ ሚካኤል ወንድሙ (መጋቢ)፣ አቶ ዘላለም አበበ፣ አቶ ዳዊት ገበየሁ እና አቶ ግርማ ቤካ ሲሆኑ፤ አማኝቶች ሕንጻት ክርስቲያናዊ ማኅበርን በጸሎት፣ በገንዘብ፣ በሐሳብና በተለያዩ የድጋፍ ዐይነቶች እንዲረዱ ኮሚቴው ጥሪውን አስተላልፏል።

“ጸጋ” ድረ ገጽ አገልግሎት መስጠት ጀመረ

የታተሙ ክርስቲያናዊ መጽሐፋት እና መጻሕፍትን በቀላሉ ማግኘት ለማይችሉ አንዲሁም ከጎትመት ይልቅ በኤሌክትሮኒክ መንገድ የተዘጋጁትን ለሚፈልጉ አንባቢያን አገልግሎት መስጠት የሚያስችል ድረ ገጽ በሥራ ላይ ዋለ።

ጸጋ የክርስቲያን ሚዲያ ማእከል፣ <http://www.tsega.com> በተሰኘው ድረ ገጽ በመላው ዓለም የተበተኑ ኢትዮጵያውያን ባለብት ቦታ ሆነው የክርስቲያን ሥነ ጽሑፍን ማግኘት እንዲችሉ በማሰብ የተዘጋጀ እንደ ሆነ የጸጋ የክርስቲያን ሚዲያ ማእከል መሥራቻና መሪ የሆኑት አቶ ኮነ ፍሱሐ ለሕንጻት የተናገሩ ሲሆን፤ ከዚህ በተጨማሪም ተቋሙ ለትርፍ ያልተቋቋመ በመሆኑ ጸሐፊያንን ለማገዝ በሚል ጭምር እንደሚሠራ እያይዘው ገለጸዋል። ጸሐፊያን የሥራዎቻቸውን ሰፍት ኮፒ ለጸጋ ከላኩ በኋላ በድረ ገጹ ላይ እንዲወጣ እንደሚደረግና ከአንባቢያን የሚገኘው የሽያጭ ገንዘብ ግልጽ በሆነ አሠራር ወደ ጸሐፊው የሚደርስበት መንገድ መዘርጋቱንም ጨምረው አስረድተዋል።

WELCOME TO TSEGA CHRISTIAN BOOKS AND MAGAZINES.

የጸጋ መጽሐፍትና ማገገሚያ

የጸጋ መጽሐፍትና ማገገሚያ

የጸጋ መጽሐፍትና ማገገሚያ

በወንጌል ተልእኮ አገልግሎት ላይ ዐውደ ጥናት ተካሄደ

በኢትዮጵያ ወንጌላውያን ክርስቲያን ተማሪዎችና ምሩቃን ማኅበር (ኢሻክ) እንዲሁም በአዲስ አበባ ዩኒቨርሲቲ የድንረ ምረቃ ወንጌላውያን ክርስቲያን ተማሪዎች ኅብረት አዘጋጅነት “የወንጌል ተልእኮ በኢትዮጵያ” በሚል ርእስ ሚያዚያ 23 ቀን፣ 2007 ዓ.ም. በኢንተርናሽናል ኢንፎርሜሽን ሴንተር ክርስቲያን መሰብሰቢያ አዳራሽ ዐውደ ጥናት ተካሄደ።

የዐውደ ጥናቱ ዐላማ የወንጌል ተልእኮ በኢትዮጵያ ታሪካዊ ዳራውን በመቃኘት፣ አሁን ያለበትን ሁኔታና ተግዳሮቶቹን በመለየት፣ የአገልግሎቱን የወደ ፊት አቅጣጫና ተግባራዊ ሊሆኑ የሚችሉ ስልቶችን ለመጠቀም ታልሞ የተዘጋጀ እንደ ሆነ በዕለቱ ተገልጿል።

ለውይይት መነሻ ሐሳብ እንዲሆን ስድስት ተናጋሪዎች ጽሑፎቻቸውን አቅርበዋል። በኢትዮጵያ ሥነ መለኮት ድንረ ምረቃ ት/ቤት መምህር የሆኑት ዶ/ር ኤርምያስ ማሞ “የሚስቡን አገልግሎት መጽሐፍ ቅዱሳዊና ሥነ መለኮታዊ መሠረት” በሚል ርእስ አገልግሎቱ ጠንካራ መሠረት ለምን እንዳስፈለገው ካብራሩ በኋላ፣ አሉ ያሉትንም ችግሮችን በሰፊ ያስቀመጡ። ዶ/ር ሳሙኤል ከብረ አብ በበኩላቸው፣ በኢትዮጵያ ባለው አጠቃላይ የሚስቡን እንቅስቃሴ ላይ በማተኮር፣ “ያልተደረሱ ሕዝቦችን መድረስና ከተሞችን በወንጌል መድረስ” በተሰኙ ገጽታዎች ርእሶች ላይ በመረጃ አስደግፈው ሰፊ ገለጻ አድርገዋል።

በሲቲ ቲም ኢንተርናሽናል የአፍሪካ ቀንድ አካባቢ ዳይሬክተር የሆኑት አቶ አይቶሎም በየነ የሚስቡን

አገልግሎት ስልቶች፡- ያለፈው፣ ያሁኑና የወደፊት በሚል ጭብጥ ጽሑፋቸውን አቅርበዋል። በጽሑፋቸውም በአሁኑ ጊዜ የዓለም ሕዝብ ቁጥር መጨመር፣ የከተሞች መስፋፋትና ያለተደረሱ ሕዝቦች መብዛት በአገልግሎቱ ላይ ያመጣውን ተፅዕኖ በመጥቀስ፣ ከተለመደውና መልካ ምድራዊ ተኮር ከሆነው ስልት ወደ ሕዝብ ተኮር የተልእኮ ስልት አገልግሎቱ መግባቱ እንደሚያስፈልግ ጠቁመዋል። የዕለቱን ዐውደ ጥናት በአወያይነት ይመሩ የነበሩት አቶ ንጉሤ ቡልቻ ሲሆኑ፣ ከተሳታፊዎች የተነሡ ጥያቄዎችና ሐሳቦችም ውይይት ተካሂዶባቸዋል።

በሌላ በኩል በኢትዮጵያ ወንጌላውያን ተማሪዎችና ምሩቃን ኅብረት (ኢሻክ) የወንጌል ስርጭትና የሚስቡን አገልግሎት ክፍል አስተባባሪ የሆኑት አቶ አራጋው ሲሳይ የኢትዮጵያ ወንጌላውያን ተማሪዎች ወንጌልን የማዳረስ እንቅስቃሴ በከፍተኛ ትምህርት ተቋማት ውስጥና በተለያዩ ክልሎች ያመጣው በጎ ተፅዕኖና ተግዳሮቶች (ከ1996-2006 ዓ.ም.) በሚል ርእስ ያካሄዱትን የዳሰሳ ጥናትም በዕለቱ ለታዳሚው ቀርቧል።

በዐውደ ጥናቱ ከ250 በላይ ጥሪ የተደረገላቸው የቤተ ክርስቲያን እና የአጋር ቤተ ክርስቲያን መሪዎች፣ የተማሪ ኅብረት አስተባባሪዎችና ለጉዳዩ ቅርበት ያላቸው ግለ ሰቦች የተገኙ ሲሆን፣ ከታላቁ ተልእኮ የወንጌል አገልግሎት አቶ ግርማ አልታዬና ከሆርን አፍ አፍሪካ ኢንፎርሜሽን ሚሽን መጋቢ ሙሉጌታ ይልማ አገልግሎታቸውን በማስተዋወቅ ልምዳቸውን

ከተናጋሪዎች መካከል የሆኑት ኤርምያስ ማሞ (ፒ.ኤች.ዲ)

ከተሳታፊዎች መካከል

አካፍለዋል። የድንረ ምረቃ ኅብረቱ እንዲህ ዐይነቱን መርሐ ግብር ሊያዘጋጅ ለሦስተኛ ጊዜ እንደሆነና በቀጣይነትም መሰል ዝግጅቶችን የማሰናዳት ዕቅድ እንዳለው ለማወቅ ተችሏል። ■

በኢትዮጵያ ቤተ ክርስቲያን ችግሮች ላይ የፓናል ውይይት ተካሄደ

ከግራ ወደ ቀኝ ዶ/ር ዓለም ባዘዘው፣ ዶ/ር አፈወርቅ ኅይሉ፣ ዶ/ር ማሙኛ ፈንታ እና ዶ/ር ስምዖን ሙላት

የኢትዮጵያ ሥነ መለኮት ድንረ ምረቃ ት/ቤት የምሩቃን ማኅበር “የኢትዮጵያ ወንጌላውያን አብያተ ክርስቲያናት የወቅቱ ዋና ችግሮች መፍትሔዎቻቸው” በሚል ርእስ ያዘጋጀው የፓናል ውይይት የካቲት 28 ቀን፣ 2007 ዓ.ም. በኤሽጎት የመሰብሰቢያ አደራሽ ተካሂዷል።

በዕለቱ ሦስት የውይይት ጽሑፎች የቀረቡ ሲሆን፣ በአመራር ዙሪያ ዶ/ር ስምዖን ሙላት፣ በሥነ ምግባር ላይ ዶ/ር ዓለም ባዘዘው እንዲሁም ከአስተምህሮ አኳያ

ዶ/ር ማሙኛ ፈንታ በየተራ ጽሑፋቸውን አቅርበዋል። ውይይቱን የመሩት ደግሞ ዶ/ር አፈወርቅ ኅይሉ ሲሆኑ፣ ተናጋሪዎቹ ከተዳሚያን ለተነሡላቸው ጥያቄዎችና አስተያየቶች ምላሻቸውን ሰጥተዋል።

የምሩቃን ማኅበሩ ሰብሳቢ የሆኑት አቶ አስፋው በላይ በመከፋቸው ግግራቸው እንደጠቆሙት የፓናሉ ዓላማ፣ በቤተ ክርስቲያን ችግሮችና መፍትሔዎች ዙሪያ ለተሳታፊዎች ግንዛቤ ማስጨበጥ፣ ተሳታፊዎች

የችግሮቹን ጥልቀት የበለጠ በመረዳት በያሉበት አገልግሎት የመፍትሔ አካል እንዲሆኑ ማነሣነትና በቀጣይ ለሚደረጉ ጥናቶችና ውይይቶች እንደ አስፈላጊነቱ ግብአት ለመስጠት እንደ ሆነ ገልጸዋል። የምሩቃን ማኅበሩ ለሕጻን በላከው መረጃ መሠረት በዕለቱ ቁጥራቸው ከሁለት መቶ በላይ የሆኑ ሰዎች በፓናሉ ላይ ተገኝተዋል። ■

የመጻሕፍት ምርታት

በመስፍን መሎኒታ (መጋቢ) የተጻፉ ሁለት መጻሕፍት ተመርቀው ለንባብ በቁ። መጋቢት 19 ቀን፣ 2007 ዓ.ም በኢትዮጵያ ሉተራን ወንጌላዊት ቤተ ክርስቲያን፣ አዲስ አበባ አጥቢያ የተመረቁት መጻሕፍት “ክርስቲያናዊ ትምህርትና የወደፊቱ የቤተ ክርስቲያን ገጽታ” እና “የውጤታማ ጸሎት መርሆዎች” የተሰኙ ናቸው።

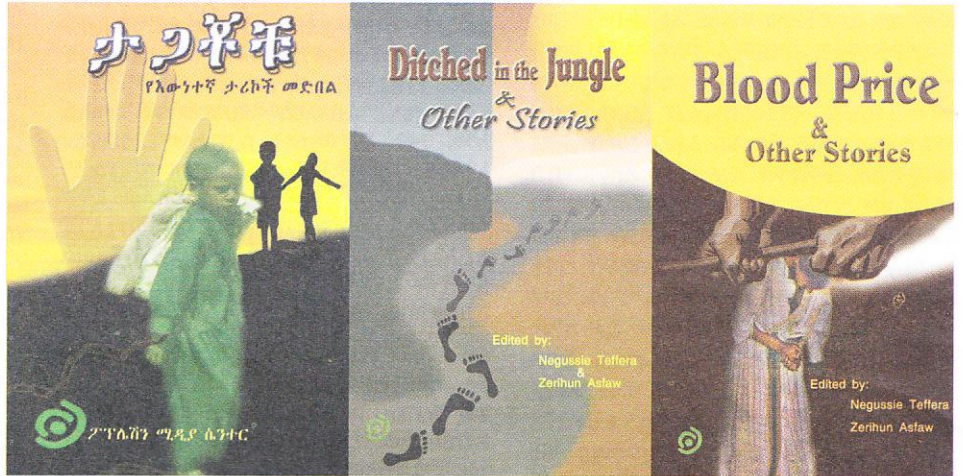
“የውጤታማ ጸሎት መርሆዎች” በተሰኘው መጻሕፍ ላይ ቅኝት ያቀረቡት ዶ/ር አስቴር ጌታቸው ሲሆኑ። “ክርስቲያናዊ ትምህርትና የወደፊቱ የቤተ ክርስቲያን ገጽታ” በተሰኘው መጻሕፍ ላይ ደግሞ አቶ ሻረው ዓለምአየሁ፣ ሸዋንግዛው ሺበሺ (መጋቢ) እንዲሁም ጸደቁ አብዶ (መጋቢ) ነበሩ።

“ክርስቲያናዊ ትምህርትና የወደፊቱ የቤተ ክርስቲያን ገጽታ” የተሰኘው መጻሕፍ ይዘት፣ “የክርስቲያናዊ ትምህርት ዋና ዋና መሠረቶች፣ ክርስቲያናዊ ትምህርትና የኢትዮጵያ ቤተ ክርስቲያን እንዲሁም የኢትዮጵያ ቤተ ክርስቲያን ለትምህርት ትክክለኛውን ስፍራ ባለመስጠቷ የተጋረጡባት ችግሮች” የተሰኙ ርእሰ ጉዳዮችን እንደያዘ ታወቋል። በተመሳሳይም፣ “የውጤታማ ጸሎት መርሆዎች” የተሰኘው መጻሕፍ፣ “እግዚአብሔርን መፈለግ፣ ከመንፈስ ቅዱስ ጋር መኖር እና በእግዚአብሔር ‘ኃይል መኖር’ የሚሉ ጭብጦችን የያዘ ነው። መጻሕፍቱ በዋና ዋና የክርስቲያን መጻሕፍት መደብሮችና መዝሙር ቤቶች እንደሚገኝ ተጠቁሟል።

በተያያዘም፣ ፖፑሌሽን ሚዲያ ሴንተር ከወርልድ ቪዥን ጋር በመተባበር በአውነተኛ ታሪኮች ላይ ተመሥርቶ የተዘጋጀውንና “ታጋቾች” የሚል ስያሜ የተሰጠውን መጻሕፍት የካቲት 26 ቀን፣ 2007 ዓ.ም. በሐርመኒ ሆቴል አስመረቀ።

በዘጠኝ ርእሶችና ታሪኮች የተዋቀረው “ታጋቾች” መጻሕፍት በአጫጭር ልብ ወለድ፣ ኢ-ልብ ወለድና አውነተኛ ታሪኮች አጻጻፍ ልምድና ችሎታ ባላቸው ሰባት አንጋፋና ወጣት ደራሲያን የተጻፈ መሆኑ በምረቃ ሥነ ሥርዐቱ ላይ ተገልጿል። ደራሲያኑ በአጻጻፍ ቴክኒኮች ላይ ተጨማሪ የግንዛቤ ማስፈያ ሥልጠና የተሰጣቸው ከመሆኑም በተጨማሪ፣ ራሳቸው በማኅበረ ሰቡ ውስጥ ተገኝተው ችግሮቹን፣ የባለ ታሪኮቹን አኗኗር፣ ውጣ ውረድና እንግልት በዐይናቸው እንዲያዩና በጀሯቸው እንዲሰሙ መደረጉም ተያይዞ ተነግሯል።

በተያያዘም፣ ፖፑሌሽን ሚዲያ ሴንተር ባለፉት ዐሥራ አራት ዓመታት ለጎትመት ካበቃቸው ዐሥራ አንድ መጻሕፍት መካከል ተመርጠው ወደ እንግሊዘኛ የተተረጎሙና በኅብረተ ሰቡ ልዩ ልዩ ማኅበራዊ ችግሮች ላይ ያተኮሩ ሁለት መጻሕፍት ለንባብ አቀረቡ። “Ditched in the Jungle”

እና “Blood Price” የተሰኙ ርእሰ የተሰጣቸው መጻሕፍቱ በድምር 24 ታሪኮችን የያዙ ናቸው።

ፖፑሌሽን ሚዲያ ሴንተር - ኢትዮጵያ ባለፉት 15 ዓመታት ከተለያዩ መንግሥታዊ መሥሪያ ቤቶችና መንግሥታዊ ካልሆኑ ዓለም አቀፍ ድርጅቶች

ጋር በመተባበር የተለያዩ የሚዲያ ኮሙኒኬሽን ስትራቴጂዎችን በመቀየስና ዕቅድ በመንደፍ በኅብረተ ሰቡ ዘንድ ጎልተው የሚመታዊ ማኅበራዊ ችግሮች በሚቀረፉበት አቅጣጫ ላይ ሲሠራ የቆየ ዓለም አቀፍ ተቋም ነው። ■

አዳም እና ሐዋን
መጽሐት ዳግም
ለጎትመት በቃች!
ገዝተው ያንብቧት

የሚሉት አቶ መስፍን፡ “አንደኛው በቀላሉ መደረሰ የማይቻሉ ሰዎች በቲቪ ፕሮግራሞች መደረሳቸውን አይተናል። አንዳንድ ሰዎች በተለያዩ ምክንያት ከቤተ ክርስቲያን የሚቀሩበት አጋጣሚ ይኖራል፤ ሆኖም ግን በቴሌቪዥን በኩል በሚተላለፉ መልእክቶች ካሉበት መንፈሳዊ ድካም እንዲወጡ ሆነዋል። ሁለተኛ ወንጌል ያልደረሳቸው ሰዎች በቴሌቪዥን አማካይነት ወንጌልን ሰምተዋል” ሲሉ ቢያንስ በእነዚህ ሁለት ተጨባጭ ምክንያቶች የቴሌቪዥን አገልግሎት እስልላጊነትና በጎ ተጽእኖ ትልቅ መሆኑን ለሕገጽጽ አስረድተዋል።

የሚዲያው አገልግሎት ሌላኛው ትርፋት፤ ቤተ ክርስቲያን ሰዎች ወደ እርሷ እንዲመጡ ከምታደርገው ጥሪ ባንጻሩ እርሷ ወደየቤቱ እንድትገባ ማድረግ መቻሉ ነው። በመሠረቱ፤ ቤተ ክርስቲያን “ወደ እኔ ነ” በሚለው ጥሪዋ ትከክለኝት ላይ ሰፊ ውይይት አለ። “እንግዲህ ሂዳና...” (ማቴ. 28፡19) የሚለው የጌታ ትእዛዝ ቤተ ክርስቲያን ወደ ጎበዘተ ሰቡ ሁሉ ዘልቃ የመግባት ተልእኮ እንዳለባት የሚያሳይ ነው። ለዚህ ደግሞ የብዙኀን መገናኛዎች ተልእኮውን እጅግ ቀላልና ውጤታማ አድርገውታል ማለት ይቻላል። ከታላቁ ተልእኮ አንጻር፤ ይህም ማለት ወንጌልን ላልሰሙ ለማድረስ እና የወንጌል ትምህርትን በሰከነ መንገድ ለማስተላለፍ የቴሌቪዥን ጣቢያዎች ወደር የማይገኝላቸው አገልጋዮች ሲሆኑ መከረማቸውን የዘርፉ ባለሙያዎች ያምኑበታል።

ዶ/ር ንጉሤ ተፈራ የኢትዮጵያ መጽሐፍ ቅዱስ ማኅበር ባዘጋገቡ ዐውደ ጥናት ላይ “የመገናኛ ብዙኀን ተግባርና ለኖራቸው የሚገባ የሙያ ሥነ ምግባር ከመጽሐፍ ቅዱስ አኳያ” በሚል ርዕስ ባቀረቡት ወረቀት ላይ “መገናኛ ብዙኀን ለማኅበራዊ ለውጥና ዕድገት ለማዘዝ ማስፋትና የባሕርይ ለውጥ ለማምጣት ከመጠቀም ባሻገር የአግዚአብሔርን መንግሥት ለማስፋት ጠቃሚነት ያላቸው ዐይነተኛ መሣሪያ መሆናቸው ከታወቀ ወይም ግንዛቤ ካገኘ ውሎ አድርጎል። ይህንንም ቀደም ብለው የተረዱ ግለ ሰቦችና አብያተ ክርስቲያናት ለረዥም ጊዜ ሲጠቀሙባቸው ቆይተዋል። መገናኛ ብዙኀን የምስራቹን ቃል በሚለዩን ለሚቆጠር ሕዝብ ለማድረስ የሚያስችሉና እስከ አሁን ምትክ ያልተገኘላቸው መሣሪያ ሆነው ሲያገለግሉ ቆይተዋል።” ሲሉ ጽፈዋል።

የቴሌቪዥን አገልግሎት በኢትዮጵያ

በአሁኑ ጊዜ ኢትዮጵያውያንን ቀዳሚ ትኩረት አድርገው የተቋቋሙ የክርስቲያን የቴሌቪዥን ጣቢያዎች ቁጥር አራት ደርሷል። ከአራቱ ቀደሚ ሆኖ የአገልግሎቱን ዘርፍ ለአገራችን ያስተዋወቀው ሌልሻዳይ ቴሌቪዥን ኔትዎርክ ሲሆን፤ እሱን ተከትሎም ሳሌም ብሮድካስቲንግ ኔትዎርክ፤ ሲጆ ቴቪ እና ሆሊ ቴቪ የተባሉ ጣቢያዎች በተከታታይ ለሥርጭት በቅተዋል። አሁን በሥርጭት ላይ ያሉትን ጣቢያዎች ካላቸው ተመሳሳሪ በመነሣት በሁለት ጎራ ከፍሎ መመልከት ይቻላል፤ የመጀመሪያዎቹን ሁለት ጣቢያዎች (ሌልሻዳይ ቴሌቪዥን ኔትዎርክ እና ሳሌም ብሮድካስቲንግ ኔትዎርክ) በአንድ ጎራ፤ ቀጣይ ሁለቱን ደግሞ (ሲጆ ቴቪ እና ሆሊ ቴቪ) በሌላ ጎራ።

ሌልሻዳይ ቴሌቪዥን ኔትዎርክ ካስቆጠረው የአገልግሎት ዕድሜ ባሻገር በርካታ ፕሮግራሞችን በማስተላለፍና ብዙ ተመልካች በማፍራት ረገድ ቀደማውን ሥፍራ እንደሚይዝ ይታመናል። ጣቢያው በግለ ሰዎች ባለቤትነት ይዞታ ሥር የሚተዳደር ሲሆን፤ የተለያዩ ቤተ እምነቶች እና አጋር ቤተ ክርስቲያናት (Ministries) እንዲሁም በግለ ሰቦች ደረጃ የሚዘጋጁ ፈርጆ ብዙ

የሆኑ ፕሮግራሞችን ወደ ተመልካቾች ያደርሳል። ከጉባኤ የተቀዱ ትምህርቶች፤ ስብከቶች፤ ነጻ የማውጣት አገልግሎቶች፤ ትንቢታዊ መልእክቶች፤ ወዘተ. እንዲሁም ከስቴዲዮ የተቀረፁ በተለያዩ ርዕሰ ጉዳዮች ላይ የተዘጋጁ ትምህርቶች፤ ስብከቶች፤ ጸሎቶች፤ የውይይት/የቃለ መጠይቅ መስናቂዎች (ቶክ ሸው)፤ ሳምንታዊ የዜና ሽፋን፤ ልዩ የበዓል ዝግጅቶች፤ የቀጥታ ሥርጭቶች፤ የመዝሙር ክሊፖች፤ በሌላ የቴሌቪዥን ጣቢያዎች የተዘጋጁ የውጪ አገር ፕሮግራሞች፤ ወዘተ. በተለያዩ ቋንቋዎች በዚህ ጣቢያ የሚተላለፉ ናቸው። (ሕገጽጽ መጽሐፍት የሌልሻዳይ ቴሌቪዥን ኔትዎርክ ለማነጋገር ያደረገው ጥረት ባለመሳካቱ ተጨማሪ መረጃዎችን ማካተት አልተቻለም።)

በሁለተኛነት የአገልግሎት ዘርፉን የተቀላቀለው ሳሌም ብሮድካስቲንግ ኔትዎርክ ለበርካታ ወራት ያህል ሥርጭት ሲያደርግ ቢቆይም፤ አሁን ግን አገልግሎቱ “ለጊዜውም” ቢሆን መቋረጡ ይታወቃል። የጣቢያው የኢትዮጵያ ተወካይ የሆኑት አቶ መስፍን ኅይለ ኢየሱስ ይህንን በተመለከተ ተጠይቀው ሲመልሱ፤ “አዎ፤ ለተወሰነ ጊዜ ያህል ተቋርጧል፤ አንዳንድ ነገሮችን እያስተካከልን ነው ያለው። በቅርብ ጊዜ ግን ይጀምራል፤ ግፉ ቢል በአንድ ወር ጊዜ ውስጥ የሚጀመር ይመስለናል።” ብለው ነበር። የሳሌም ብሮድካስቲንግ ኔትዎርክ በፕሮግራሞቹ ይዘት በብዙ መልኩ ከሌልሻዳይ ቴሌቪዥን ኔትዎርክ ጋር ተመሳሳይነት አለው። በጣቢያው ፕሮግራሞቻቸውን ያቀርቡ የነበሩትም የተለያዩ ቤተ እምነቶች፤ አጋር ቤተ ክርስቲያናት እና ግለ ሰቦች ናቸው። ከጉባኤ የተቀዱና በስቴዲዮ የተሰናዱ ዝግጅቶች እንዲሁም የመዝሙር ክሊፖች ጣቢያው በአገር ላይ በቆየባቸው ጊዜያት ያስተላልፋቸው የነበሩ ፕሮግራሞች ናቸው። ሳሌም ብሮድካስቲንግ ኔትዎርክ የአየር ሰዓቶችን ለተለያዩ ተቋማትና ግለ ሰቦች እያደላደለ በመስጠት ዕለታዊ ሥርጭቱን ለመሸፈን ይሠራ የነበረ ነው። ይህም በመሆኑ፤ ከዕለታዊ ሥርጭቱ ሰፊውን ሰዓት የሚሸፍነው በራሱ በተሠሩ ፕሮግራሞች ሳይሆን በሌሎች አካላት ተዘጋጅተው በሚቀርቡ መስናቂዎች ነው። ይህም ሳሌም እና ሌልሻዳይ እንዲመሳሰሉ ከሚያደርጓቸው ባሕርያት መካከል አንዱ ሲሆን፤ ከዚህ በተጨማሪ፤ ሳሌም ብሮድካስቲንግ ኔትዎርክ እንደ ሌልሻዳይ ሁሉ በግለ ሰቦች የባለቤትነት ይዞታ ሥር ያለ ነው።

በየክርስቶስ ኢየሱስ ግለም አቀፍ ቤተ ክርስቲያን ባለቤትነት የሚተዳደረውና በሦስተኛነት ወደ ሥርጭት የገባው ሲጆ ቴቪ (CJ TV) ነው። ይህ የቴሌቪዥን አገልግሎት ከላይ ከተጠቀሱት ከሌልሻዳይ እና ከሳሌም የተለየ የዝግጅት ይዘት ያለው ነው። ጣቢያው በዋናነት የሚያስተላልፈው በየክርስቶስ ኢየሱስ ግለም አቀፍ ቤተ ክርስቲያን ጉባኤ ላይ የሚደረጉ ማናቸውንም ዐይነት ክንውኖች ነው። በተለይም፤ በነቢይ ታምራት ታሪቶች የተደረጉ ትምህርቶች፤ ስብከቶች፤ ነጻ የማውጣት አገልግሎቶችና ትንቢታዊ መልእክቶች ይተላለፉበታል። ከዚህ በተጨማሪ ቃለ መጠይቆችና የመዝሙር ክሊፖችን ለሥርጭት የሚቀርቡ ዝግጅቶች ናቸው።

ሆሊ ቴቪ በሆሊ ኢንተርናሽናል ቤተ ክርስቲያን ባለቤትነት በቅርቡ ለሥርጭት የበቃ የቴሌቪዥን ጣቢያ ነው። ይህ ጣቢያ በይዘት አቀራረቡ ከሲጆ ቴቪ ጋር ተመሳሳይ ሲሆን፤ የቤተ ክርስቲያኖቹን የጉባኤ አገልግሎት ትኩረት ያደረገ ሥርጭት ያለው ጣቢያ ነው። በተለይም ነቢይ በላይ ሽፈራው በመድረክ ላይ የሚያደርጓቸውን አገልግሎቶች ሰፊ ሽፋን በመስጠት ለተመልካቾች ያቀርባል። ከዚህ ባሻገር ቃለ መጠይቆች

እና የመዝሙር ክሊፖች ጣቢያው ለሥርጭት ከሚያቀርባቸው ዐይነት ውሳኔ ዝግጅቶች መካከል የሚጠቀሱ ናቸው።

የቲቪው አገልግሎት የገጠመው ትግር

በኢትዮጵያ ያለው የክርስቲያን መገናኛ ብዙኀን፤ በተለይም የቴሌቪዥን አገልግሎቱ ቀደም ሲል የተጠቀሰው ዐይነት እምነታዊ ገጽታ ብቻ የለውም። የጠቀሟቸውን ያህል እየፈጸማቸው ያሉ ስሕተቶችና ጥፋቶች እጅግ የሚያሳስባቸው ወገኖች ቁጥር ቀላል ግምት የሚሰጠው አይደለም። የእነዚህ ወገኖች ጭንቀትና ሥጋት ተራ ሥጋት ሳይሆን፤ በተጨማሪም ጉዳት ሊያስከትል የሚችል እንደ ሆነ በማመን ላይ የተመሠረተ ጭምር ነው።

“አሁን ያሉት የክርስቲያን የቴሌቪዥን ጣቢያዎች መኖራቸው እየጠቀመን ነው ወይስ እየጎዳን?” ስለ ብዙ ጊዜ ራሴን አጠይቃለሁ።” የሚለው መርዓዊ ንጉሤ (መጋቢ) ነው። “በርግጥ ብዙ ሰዎች በዚያ እየተጠቀሙ፤ ጌታ ኢየሱስን እያገኙ፤ በተለያዩ መንገድ ወደ እውነት እየመጡ እንደ ሆነ አንስማለን። ከዚህ ተነሥቼ ታዲያ ብርታቱም ድካምም እኩል ሥፍራ እንደሚይዝ አገምታለሁ” የሚለው መጋቢው፤ ነገር ግን የሚሰሙት መልካም ዜናዎች ብቻ ሳይሆን “የማንከማቸው በጣም ብዙ ከሲራና ትግሮችም አሉ።” ይላል። “ሲጀመር የኢትዮጵያ ቤተ ክርስቲያን የመድረክ ወይም የጉባኤ ሥርዐቷ በትግሮች የተሞላ ነው። እንደ መጽሐፍ ቅዱስ ትምህርት እንኳን ‘አንዳንዶቹ ነገሮች በአደባባይ መደረግ አለባቸው ወይ?’ ተብለው ጥያቄ ላይ የሚወድቁ ናቸው። በጣም የሚያሳዝነውና የሚያስደነግጠው ነገር ለጥቂት ሰዎች የሚያሳቅቀው የመድረክ አገልግሎት በቴሌቪዥን ለሚሊዮኖች ይቀርባል።” ሲል አፍራሽ ጎኑን ያሳያል። ለዚህም እንደ አስረጅ አድርጎ የሚያቀርበው በየጊዜው ወንጌላውያን ካልሆኑ ወዳጆቹ የሚመጣበትን ወቅትና ስሞታ ነው። “ምንድን ነው ግን እንዲህ የሚያደርጋችሁ?” ይሉኛል። ምን ብዬ ልመልስላቸው? ብዙ ጊዜ ዝም ነው የምለው። እናም ስቀውብኝ ተሳልቀውብኝ ይሄዳሉ።” ሲል በጎዛኔታ ቁጭቱን ይገልጻል።

ወ/ዊ ያፌድ በበኩሉ ይህ የቴሌቪዥን አገልግሎት በቂ ዝግጅት ሳይደረግበት እንደ መጣ የድንገቱ ዕድል አድርጎ ይመለከተዋል። “በደንብ ሳንዝጋጅባቸው እንደ ደራሽ ውሃ ዘመጡብን ነገሮች እንዱ ይህ የቴሌቪዥን አገልግሎት ነው።” የሚለው ወ/ዊ ያፌድ፤ “በመሠረቱ የቴሌቪዥን አገልግሎት ትልቅ የሙያ ዘርፍ እንደ መሆኑ ከፍተኛ የሆነ ዝግጅትን ይጠይቃል፤ በቴክኒክም ሆነ በመልእክት አኳያ። ይሁን እንጂ ለዚህ ተገቢው ትኩረት ባለመደረጉ ቅደጥ የሆነ ነገር ነው የሆነው። መልእክት ያላቸው ድፍረት ግን የሌላቸው፤ ድፍረት ያላቸው በአንጻሩ መልእክት የሌላቸው” ሰዎች መታያ መድረክ እየሆነ መምጣቱን አበከር ይገልጻል።

የሚዲያ አገልግሎቱ በሚፈለገው ደረጃና ጥራት እንዳይሄድ ዕንቅፋት ከሚፈጥሩ መሠረታዊ ትግሮች መካከል የሙያ ሥነ ምግባር ጉድለት ትልቁን ሥፍራ የሚወስድ ነው። በመሠረቱ የጋዜጠኝነት ሥነ ምግባር ጉድለቶች ሊከሰቱ ከሚችሉባቸው ምክንያቶች መካከል የተቋማዊ አደረጃጀት ዕጠትና መታያ የሚጠይቀውን ክንውኑን አለማባበር ቀዳሚውን ሥፍራ የሚይዙ ናቸው።

የተቋማዊ አደረጃጀት ዕጦት

የተቋማዊ አደረጃጀት ዕጦት በክርስቲያን የሚዲያ ተቋማት ላይ ብቻ የሚታይ ችግር አይደለም፤ በአገር አቀፍ ደረጃም እንኳ ብዙ ሥራዎች ተቋማዊነትን ተላብሰው አይተገበሩም። አንድ የመገናኛ ብዙሃን ተገቢውን አገልግሎት መስጠት እንዲችል እና ዘለቄታ ያለው በጎ ተጽእኖ እንዲያሳድር የተቋማዊ አደረጃጀት አስፈላጊነት የግድ ይሆናል። በተቋማዊ አደረጃጀት ውስጥ ጉልህ ሥፍራን ከሚያዙት መካከል ኤዲቶሪያል ቀዳሚው ነው። ሌሎችን የተቋማዊነት መለኪያዎች ለጊዜው ትተን በኤዲቶሪያል ላይ ብቻ በማተኮር 'ዋና ተደራሽነታቸውን የኢትዮጵያ ወንጌላውያን አማኞችን ያደረጉ የሚዲያ ተቋማት ተገቢ የሆነ ድርጅታዊ ቁመና አላቸው ወይ?' ብለን በጎጠይቅ መልሱ በአብዛኛው አጥጋቢ አይሆንም። ሌላው ይቅርና ምን ያህሎች የሚዲያ ተቋማት ክርስቲያናዊ መሠረቱን ያልለቀቀና ሙያው የሚጠይቀውን ጭብጥ የተገናኝረ ኤዲቶሪያል ፖሊሲ እንዳላቸው በርግጠኝነት መናገር ያስቸግራል። አንድ የክርስቲያን ሚዲያ ኤዲቶሪያል፣ በታላቁ ተልእኮ ላይ የተመሠረተ፣ ማለትም የታላቁ ተልእኮ ጭብጦችን ያስተነተነ እና ለወንጌል አውነት ተቆርቋሪ የሆነ አንዲሁም ለሙያው ሥነ ምግባር ከበሬታን የሚሰጥ መሆን ይጠበቅበታል። ይኸው አቋሙም በሚሠራቸው በእያንዳንዱ ተግባራት ላይ ሲጸገባረቅ የሚችል ነው። ተጠያቂ እና ግልጽ የሆነ አሠራር (በግለ ሰቦች ይዞታ ሥር በሆነም እንኳ) አንዲኖረው መደረጉ፣ ለሚያስተላልፈው መልእክት ይዘት እጅግ መጨነቅና መጠንቀቅ፣ ሙያው ለሚጠይቀው ቅርፅ/አቀራረብ መጠበብና ሌሎችም የጥሩ ኤዲቶሪያል ገጽ በረከቶች ናቸው።

በኮምፓውተር አገልግሎት ሊቀረጽ የኮሙኒኬሽን ስፔሻሊስት የሆነውና በአዲስ አበባ ዩኒቨርሲቲ የጋዜጠኝነት እና ኮሙኒኬሽን ት/ቤት በብሮድካስት ጋዜጠኝነት ትምህርቱን የተከታተለው ናትናኤል አሰፋ ለችግሮቹ አንደኛው ምክንያት ይኸው ተገቢ የሆነው የኤዲቶሪያል ፖሊሲ ዕጦት እንደ ሆነ ያሠመርበታል። “አንድ ሚዲያ ግልጽ የሆነ የኤዲቶሪያል ፖሊሲ ሊኖረው ይገባል፤ ለደረጃ የሚገቡና ለደረጃ የማይገቡ ተብለው የሚቀመጡ ነገሮች መኖር አለባቸው። እዚህ ጋ ችግር ካለ ሥራውን በተገቢው መንገድ ለመሥራት በጣም አዳጋች ነው የሚሆነው።” ይላል። ወገዋ ያፌድ ጥላሁንም ይህንኑ ከፍተኛ እንደታዘቡ ይናገራሉ፤ “በአጠቃላይ የቴሌቪዥን አገልግሎቱ ጠንካራ ኤዲቶሪያል ፖሊሲ የለውም፤ ከአብያተ ክርስቲያናት የተውጣጡ ግለ ሰቦች የሚመክሩበት ኤዲቶሪያል በርድም ያለ አይመስለኝም።” ብለዋል።

የሙያ ከጎሰት ዕጦት

ጋዜጠኝነት ራሱን የቻለ የሙያ መስክ (ዲሲ ፕላን) ነው። ይልቁንም ደግሞ አሁን ባለገበት በ21ኛው ክፍለ ዘመን የጋዜጠኝነት ሚና ጎልቶ እየወጣ እንደ ሆነ በመታሰብ ላይ ምርምር የሚያደርጉ ይናገራሉ። እጅግ በሠለጠኑት አገራት ሚዲያው በአንድ አገር መንግሥት ውስጥ

ቁልፍ ድርሻ ከሚጫውቱ ተቋማት መካከል የሚጠቀስ መሆን ችሏል። ይህን ግዙፍ ተቋም የሚዘውሩ ግለ ሰቦች ደግሞ ዘመኑ የሚጠይቀውን ሙያዊ ፍልስፍና፣ ከጎሰት እንዲሁም የሥነ ምግባር ደንቦች ማወቅ ወይም ለዚህ ራሳቸውን ማዘጋጀት ይጠብቅባቸዋል። ‘አንድ ሰው ጥሩ ጋዜጠኛ ለመሆን የግድ በጋዜጠኝነት ት/ቤት ውስጥ ገብቶ መማር አለበት ወይ?’ የሚለው አነጋጋሪ በሆነም፣ ሁሉም ባለሙያዎች እንደሚስማሙበት የጋዜጠኝነት ሙያ ራሱን የቻለ የሥራ መለኪያዎች ሕግጋት ያሉት ነው። በመሆኑም፣ በብዙሃን መገናኛ ሙያ ላይ የተሰማራ ሰው መሠረታውን የሚባሉትን የጋዜጠኝነት ሙያ ግዴታዎች ማወቅ ይጠበቅበታል። እነዚህ መሠረታውን የጋዜጠኝነት መለኪያዎች ደግሞ በትምህርት/በሥልጠና እና/ወይም በተገቢው ልምድ መከበት የሚችሉ ናቸው።

በተመሳሳይም፣ በኢትዮጵያ ያሉ የክርስቲያን ሚዲያ ተቋማት የዚህ ዕጦት ሰለባ ሆነው ይታያሉ። የፕሮፌሽናሊዝም ዕጦት ከሚፈጠርባቸው ምክንያቶች መካከል፣ በሥልጠናው አስፈላጊነት ላይ ግልጽ የሆነ ግንዛቤ አለማዳበር፣ በቂ የማሠልጠኛ ተቋሟት አለመኖር እንዲሁም የሠለጠኑና ልምዱን ያካበቱ ባለሙያዎች በቅርብ መታጣት በግንባር ቀደምትነት የሚጠቀሱ ናቸው። የዚህ አገር አቀፋዊ ችግር ተጋሪ የሆነው የክርስቲያን ሚዲያው ራሱን ከፕሮፌሽናሊዝም ዕጦት የሚያስተልበት ሌላ አማራጭ ስላልነበረው የችግሩ ሰለባ ሆኗል።

አንድ የቴሌቪዥን ጣቢያ ተገቢውን አገልግሎት መስጠት እንዲችል በሙያው የሠለጠነ የሰው ጎደል የግድ ያስፈልገዋል። ይሁን እንጂ በኢትዮጵያ ያሉ የክርስቲያን ቴሌቪዥን ጣቢያዎች ይህንን የሚያሟሉ እንዳልሆኑ ይነገራል። ናትናኤል አሰፋም ይህንን መታዘቡን ነው የሚገልጸው፤ “እኔ ከሥራዬ ጋር በተያያዘ የሚዲያ ሽፋን እንዲሰጡን የምጋጋብላቸው ጣቢያዎች አሉ። ያዘጋጀው ዝግጅት (event) ላይ እንዲገኙ ነው የምንጠራቸው፤ ነገር ግን ሲመጡ የቪዲዮም ሆነ የፎቶ ካሜራ ሳይዙ ይመጣሉ። በአንጻሩ አንተ

እንድትሰጣቸው ይጠይቁሃል።” ሲል አሠራራቸውን ይተቻል። አያይዞም ምንም እንኳን አንድ ጋዜጠኛ በበታው ራሱ ተገኝቶ መዘገቡ የሙያው ሥነ ምግባር የሚጠይቀው በሆነም፣ ያልተገኙበት ዝግጅት ላይ ዘገባ ተጽፎ እንዲሰጣቸው የሚጠይቁበትና የተሰጣቸውን ያለምንም አርትኦትና ተጨማሪ ግብዓት እንደ ወረደ የሚያቀርቡበት ጊዜም እንዳለ ይናገራል። “እኔ ይህንን እንደ አንድ ትልቅ ችግር ነው የማየው” የሚለው ናትናኤል፤ የዚህ ሰብብም ጣቢያዎች ለሥራው አስፈላጊ የሆኑ ባለሙያዎች መጠቀም ስለማይፈልጉ ወይም አቅሙ ስለሌላቸው ሊሆን እንደሚችልም ይገምታል።

ከዚህ ባለፈ የቴክኒክ ጉዳዮችም የሙያ ዕጦት በጉልህ የሚታይባቸው የድክመቱ አካል ናቸው። የድምፅና የምስል ፕራት እንዲሁም የስቱዲዮ አደረጃጀት በሚፈለገው ደረጃ ላይ አለመሆኑ ከፍተኛ ወቅሳ የሚቀርብበት ጉዳይ ነው። ስብከቶች ወይም ትምህርቶች እጅግ ያነሰ ወይም የበዛ ደምፅ ይዘው ይታያሉ፤ የምስል ውሕደቱ የተምታታና ከደረጃው በታች ሆኖ ይቀርባል፤ በቂ ብርሃንና ውብ ድባብ በሌለው ስቱዲዮ ውስጥ ፕሮግራሞች ይቀረጻሉ፤ ወዘተ። በአጠቃላይ አንድ የቴሌቪዥን ጣቢያ ሊያሟላ የሚገባው ዘመናዊ ስቱዲዮ እንዲሁም በቂ የሠለጠነ የሰው ጎደል አደረጃጀት የሌላቸው ናቸው ለማለት ያስደፍራል።

ይህንን የጥራት ችግር ለመቅረፍ የራሳቸውን ርምጃ እንደወሰዱ የሚናገሩት ወገዋ ያፌድ ናቸው። ለዚህም የራሳቸውን ስቱዲዮ በከፍተኛ ወጪ የገቡ ሲሆን፣ ትምህርቶቻቸውን በራሳቸው ስቱዲዮ ውስጥ እያዘጋጁ እንደሚልኩ ነው የጠቀሙት። “ይህንን የምናደርገው የጥራት ጉዳይ ስለማያስጨንቀን ነው” ይላሉ ወገዋ ያፌድ።

እንገት ከሚያስደፋን ነገሮች መካከል

የተቋማዊነት ዕጦትና የሙያ ከጎሰት ጉድለት በአንድ በብዙሃን መገናኛ ሥራ ላይ በተሰማራ አካል ውስጥ በሚከሰትበት ጊዜ፣ የትኛውንም መልእክት/ትምህርት ያለማጥለያ ስለሚያስተላልፍ ዝብርቅርቅ የሆነ መልእክት እንዲቀርብ ያደርጋል። አንድ ተመልካች እንዳለው፣ “የጨረባ ተዝካር” ይመስል ውል የሌላቸው ፕሮግራሞች እዚህም እዚያም፣ አሁንም በኋላም ለተመልካቾች ይቀርባል። ታዲያ፣ ‘የኢትዮጵያ የወንጌላውያን አማኞች’ን ትኩረት ያደረጉ የቴሌቪዥን ጣቢያዎች በኩል እየተፈጠሩ ያሉ ተጨባጭ ችግሮች ምንድን ናቸው?’ የሚል ጥያቄ መነሣቱ አይቀርም። ለዚህ ማሳያ ሊሆኑ የሚችሉ ጥቂት አስረጃች እንደሚከተለው ቀርበዋል።

የስሕተት ትምህርት እና ልምድ ማስተላለፊያ መሆኑ

በአሁኑ ጊዜ የኢትዮጵያ ቤተ ክርስቲያን ትልቅ ፈተና ከሆኑት መካከል የስሕተት ትምህርትና እንግዳ ልምድ መሆናቸው በብዙዎች ዘንድ የታመነ ሆኗል። ባለፉት

ዓመታት የጉፋቄ ትምህርቶችና መጽሐፍ ቅዱሳዊ ይዘት የጎደላቸው ልምዶች የአብያተ ክርስቲያናት ደጃችን ሲያንኳኩ ከርመዋል። በአንዳንድ ቦታዎች ላይም ተሳክቶባቸው ደጅ አስከፍተው ወደ ውስጥ መዝለቅ ችለው ነበር። ይህም እንኳ ሆኖ ከሞላ ጎደል በአብያተ ክርስቲያናት መካከል ተመሳሳይ የወንጌል መልእክት ይተላለፍ ነበር ማለት ይቻላል። ከቅርብ ዓመታት ወዲህ ግን፣ በተለይም ከቴሌክትሮኒክ ሚዲያው መምጣት ጋር ተያይዞ የሰሉት ትምህርቶች የቤተ ክርስቲያንን ደጅ ከማንኳኳት ይልቅ በቴክኖሎጂው ድጋፍ በቀጥታ ወደ አማኞች ቤት መዝለቅ ችለዋል። በዚህም አማኞች የትምህርት ሳይሄዱ፣ ቤታቸው ቁጭ ብለው ከትምህርቶች ጋር የመተዋወቅ “ዕድሉ” ተፈጠረላቸው።

“በትምህርት ጉዳዮች ላይ የቴሌቪዥን ፕሮግራሞች ለኢትዮጵያ ቤተ ክርስቲያን ትልቅ ችግር እየሆኑ ነው።” የሚለው መጋቢ መርዓዊ ንጉሤ ነው። “አንዳንድ ጊዜ በጣም ጥሩ ነገር ትሰማና ሃሽ እንዳልከ ቀጥሎ የሚመጣው ነገር በጣም ችግር ያለበት ሆኖ ታገኘዋል። አንዳንዶቹ ትምህርቶች በጣም አስደንጋጭ ናቸው። የአብያተ ክርስቲያናትን እምነት የሚፈረሩ፣ ‘ውጉዝ’ ተብለው፣ ‘ከእነርሱ ጋር ኅብረት የለንም’ ተብለው የተወገዙትን ትምህርቶች እንሰማለን። አጥፊ የሆነ፣ ዐውዳሚ የሆነ፣ ከሕይወት የሚያጠፋ ትምህርቶችን እናያለን።” ይላል።

እንግዲህ ‘የአንድ ክርስቲያናዊ ሚዲያ ኅላፊነት የት ድረስ ነው? የሚለው ጥያቄ የሚነሳው እዚህ ላይ ነው። ፖለቲካ ለከፈለ ሁሉ ሽፋን የሚሰጡ የክርስቲያን ሚዲያ ተቋማት ባሉበት ሁኔታ ቤተ ክርስቲያንን ለማገድ የሚሆን ጤነኛ ትምህርት በወጥነት ይተላለፋል ማለት እጅግ አስቸጋሪ ይሆናል። በቴሌቪዥን የሚተላለፉ ሥርጭቶች “የገጽ ገበያ መርሕን የሚከተሉ መስላሪ ራሳቸውን ያለ ገደብ ለሁሉ ከፍት እድርገው ማቅረባቸው የዚሁ የኅላፊነት ጉድለት ማሳያ እድርገው የሚወስዱ ጥቂቶች አይደሉም።

አንደ መጋቢ መርዓዊ ከሆነ የቴሌቪዥን ጣቢያዎቹ ካለባቸው የገንዘብ ችግር የተነሣ ተቀባይነት የሌላቸው ሰዎችን ለመቀበል ሳይገደዱ አልቀሩም። “የቴሌቪዥን ጣቢያዎቹ ለሚያስተላልፉበት የአየር ሰዓት የሚከፍሉት ገንዘብ ቀላል አይደለም፤ ስለዚህ ያንን ገንዘብ ለመክፈል የሚችሉት በአብያተ ክርስቲያናት ተቀባይነት የሌላቸውን ሰዎች በመቀበል ነው። ፈጥነው የደረሱላቸው ደግሞ እነዚሁ በትምህርታቸው ተቀባይነት የሌላቸው ሰዎች ናቸው፤ በጣም በተቸገሩበት ጊዜ አብረዋቸው የነበሩት እነሱ ናቸው። ስለሆነም፣ የገንዘብ ችግራቸው ወደዛ የመራቸው ይመስላል።” ሲል ምክንያታቸውን ለመመዘን ይሞክራል። የሳሌም የአዲስ አበባ ተወካይ የሆነው አቶ መስፍንም የጣቢያዎቹን ሕልውና የሚፈታተነው ይኸው የገንዘብ ችግር መሆኑን ይሰማሙበታል።

ይህም ቢሆን እንኳ፣ አንድ ‘የክርስቲያን ሚዲያ ነኝ’ የሚል አካል ሁሉን ትምህርት እንደ ቡፌ በአንድ ጠረጴዛ ላይ ዘርግቶ የፊልሞች ሁለትን ምረጡና ብሉ’

ማለት የኅላፊነት ደረጃውን ከግምት ውስጥ ማስገባቱ አይቀርም። ወ/ዊ ያፌድ ጥላሁንም ኅላፊነትን በተመለከተ አጽንኦት ሰጥተው ይናገራሉ። “ሚዲያውን የያዙ ወገኖች እጅግ ትልቅ ኅይል በእጃቸው ላይ እንዳለ ማወቅ አለባቸው፤ ዐውቀውም በብዙ ፍርሃት ሊይዙት ይገባል። ወንጌል ተጣጦ ከሚሰበክ ባይሰበክ እንደሚሻል” ማለብ ተገቢ መሆኑንም ያሠምሩበታል።

ፆላላ ሰብ ግንባታ መድረክ መሆኑ

ግለ ሰቦችን ያለቅጥ የማግኘት ችግር በእኛ አገር የተጀመረ አይደለም። አንደውም ትልቅ ወቀሳ የሚቀርበው በአሜሪካ እና በአንዳንድ የአፍሪካ አገራት ያሉ መንፈሳዊ ቴሌቪዥን ጣቢያዎች ላይ ነው። በእኛም አገር አገልግሎት የሚሰጡ ጣቢያዎች በግለ ሰቦች ሰብእና ወይም አገልግሎት ላይ ከፍተኛ ትኩረት የሚያደርጉ ከመሆናቸው የተነሣ የግለ ሰቡ ማንነት ከሚያስተላልፈው መልእክት በላይ ገዝፎ ሊታይ የሚችልበት ዕድል ሰፊ ሆኗል። ክርስቲያናዊ ትሕትና የማይታይባቸው ማለትም፣ ያለ አነርሱ እግዚአብሔር የማይሠራ የሚመስላቸው እና አነርሱ ወይም የአነርሱ አገልግሎት ከሌሎች የተሻለ ብቻ ሳይሆን፣ ብቸኛው እንደ ሆነ አድርገው የሚያምኑ ኢትዮጵያውያን ሰባኪዎችና አስተማሪዎች በቴሌቪዥን ጣቢያዎች እየታዩ ናቸው።

ዶ/ር ንጉሤ ተፈራ እነዚህን ስለመሰሉት ሲጽፉ፣ “አንዳንዶቹ ለእግዚአብሔር ኩባር የሚዘጋጁ ሳይሆን ለገንደና ለትርፍ ወይም የራሳን ዝና በማስተዋወቅ ለመጠቀም ታስበው የተቋቋሙ መሆናቸውን ሥራቸው ይመስከራል።” ይላሉ። ይህን የመሰለው አካሄድ በጊዜ ሂደት ወደ ጣጦተ ሰብ (personality cult) የሚመራ መሆኑ ግልጽ ነው። የየትኛውም የክርስቲያን ሚዲያ ትኩረት የምስራቅ ቃል ሲሕዝቦች መድረስ እና የክርስቶስ ቤተ ክርስቲያን መታገጽ መሆን አለበት። ከዚህ ባለፈ ሰዎችን ለማግኘት ወይም የጥቂቶችን ጥቅም ለማስጠበቅ አገልግሎት ላይ የሚውል መንፈሳዊ ሚዲያ ክርስቲያናዊ መሠረቱን ያጣል።

ይኸው ችግር ሳሌም ብርድካስቲንግ ኔትዎርክን የገጠመው እንደ ሆነ አቶ መስፍን ሳይሸሸጉ ይናገራሉ፤ “የሰዎችን ጸጋ ስትገልጽ የሰዎች ጠባይ (character) ብዙ አይታወቅም፤ ጸጋው ነው እንጂ የሚታወቀው ጠባይ አይታወቅም። በዚህ ምክንያት የሚመጡ አንዳንድ ነገሮች አሉ። በእነዚያ ሰዎች ጠባይ ማነስ፣ ሳሌም የግለ ሰቦችን ጉድለት እንደ ደገፈ አድርገው የሚያስቡ ሰዎች አሉ።” ይላሉ። አክላውም፣ “አንዳንድ ሰዎች ለምሳሌ በአገልግሎታቸው ተጽእኖ አምጪዎች ናቸው፤ ነገር ግን በባሕርይ በጣም የሚያስቸግር ነገር ኖሯቸው ከሳሌም ጋር ተደባልቆ የጋ የከፈልንባቸው ጊዜያት አሉ። ... በዋናነት የምንሠራው ከአብያተ ክርስቲያናት ኅብረት ጋር ነው። ... ከዚህም ተነሥተን የኢንግዲዲን ሰው የእምነት አቋም እንጠይቃለን። የእምነት አቋማቸውን ሳይገልጹ ወደ አገልግሎት እይወጡም። መጀመሪያ ላይ ግን ይህንን ሁሉ እንጠይቅም ነበር፤ አሁን ግን ግማሾቹ የእምነት አቋማቸውን አያመጡ እየታዩ፤ እየተመከኑ ነው ያለው።” ሲሉ የተፈጠረውን ስህተት ለማረም ጣቢያው እያደረገ ያለውን ጥረት ይገልጻሉ። አማኝ ማኅበረ ሰቡ ምንም እንኳን ከዚህ በተቃራኒው የሆነ መጽሐፍ ቅዱሳዊ ዕሴት ቢኖረውም፣ በብዙኀን መገናኛ ላይ የሚታዩ ሰዎች የወካይነት ሚና ሊጫወቱ የሚችሉበት አጋጣሚው መኖሩ አይቀርም። ታዲያ ከላይ የተጠቀሱ ዐይነት ግለ ሰቦች የሚያሳዩዋቸው አሉታዊ ተግባራት አማኝ ማኅበረ ሰቡ በአጠቃላይ ከኅብረተ ሰቡ ጋር በሚኖረው መስተጋብር አሉታዊ መልክ መከሰቱ አይቀሬ ይሆናል። ከዚህ የተነሣ አማኞች ለኅብረተ ሰቡ በሚያበሥሩት የወንጌል እውነት ተዓማኒነት ላይ የራሱን ጥላ ሊያጠባበቅ ይችላል የሚል ብርቱኦ ሥጋት አለ።

በብዙኀን መገናኛ ሊተላለፉ የማይገባቸው ጉንቶች መቅረባቸው

ምእመናን ለአምልኮ ሲሰበሰቡ ሥርዐት በተሞላው መልኩ ሊሆን እንደሚገባ መጽሐፍ ቅዱስ በግልጽ ያዛል። አንዳንዶቹ መንፈሳዊ ልምዶች ከተለመደው/ ተፈጥሯዊ ከሆነው የተግባቡት ይዘት ወጣ ያሉ በመሆናቸው ልዩ አትኩሮት ተሰጥቶባቸው እንዴት ባለ መንገድ ተግባራዊ መደረግ እንዳለባቸው በግለጽ ተነግሯል (ዕቆ. 14)። እነዚህ ልምዶች በአብዛኛው “የመንፈስ ቅዱስ ሥጦታዎች” የሚባሉትን በመተግበር ላይ የሚስተዋሉ ናቸው። ምንም እንኳን መጽሐፍ ቅዱስ በእነዚህ ጉዳዮች ላይ ግልጽ ቢሆንም፣ በአገራችን ክርስትና ለልምዶች የሚሰጠው ስፍራ ከፍተኛ ከመሆኑ የተነሣ መጽሐፍ ቅዱሳዊው መርሕ ብዙ ጊዜ ትኩረት ሲጎደገው ይሰተዋላል።

በቤተ ክርስቲያን የምንታዘበው ይህን መሰሉ መንፈሳዊ ልምዶች ሚሊዮኖች ሊመለከቱት በሚችሉበት ቴሌቪዥን ጣቢያ ያለ በቂ ጥንቃቄና እርማት ሲተላለፍ ተደጋግሞ እየታየ ነው። በየአጥቢያ ቤተ

ክርስቲያኖቻችን ስንመለከት የምንደነግጥባቸው ልምዶች በብዙሃን መገናኛ ሲተላለፉ ማየት ምን ያህል የሚያሸማቅቅ መሆኑን መገመት አያዳግትም። ተገቢው ትርጓሜ የማይሰጥባቸው “ፈጅም የልሣን ጸሎቶች”፣ መጽሐፍ ቅዱሳዊ ያልሆኑ “የትንቢት ንግሮቶች”፣ “መንፈሳዊ ሣቅ” የሚባል የአደባባይ ረብሻ፣ አካባቢ የሚያውክ ብርቱ ጩኸት እና አዚህ ለመጥቀስ የሚያስችግሩ ሌሎች በርካታ ልምዶች በቴሌቪዥን መስኮቶቻችን በተደጋጋሚ የምንመለከታቸው ፒኩቶች ናቸው።

እንዲህ ያለው ዐልባ ሥርዐት ቢያንስ ሁለት ጉዳዮች ያስከትላል። የመጀመሪያው፤ አማኞች የከበሩትን የመንፈስ ቅዱስ ሥጦታዎች እንዲያቃልሉና እውነተኛውንም እንዲጠራጠሩ ማድረግ ነው። ሁለተኛው፤ በክርስቶስ ወንጌል የማያምኑ ወይም በቂ ግንዛቤ የሌላቸው ሰዎች ከሚታዩት ሊመጽሉና ቅዱሳዊ ድርጊቶች የተነሣ ለምስራቹ ቃልም ሆነ ለአማኝ ማኅበረ ሰቡ የሚኖራቸው አመለካከት እጅግ አሉታዊ እንዲሆን ማድረግ ነው። በሌላ አገላለጽ፤ ይህን መሰል ልምዶች በብዙሃን መገናኛ መተላለፋቸው ለወንጌል እንቅፋት የመሆኑ አጋጣሚ ይሰፋል። የወንጌልን ቃል ላልሰሙ ዐይነተኛ መሣሪያ ነው የተባለለት የብዙሃን መገናኛ፤ በአግባቡ ካልተያዘ ያንኑ ያህል አጥፊነቱ ወደር የማይገኝለት መሆኑ አይቀርም።

ግለ ሥነ ሥርዐትን አለማከበር

በተደጋጋሚ እንደምናየው ሰዎች ፈቃደኛ ባልሆኑበት መንገድ ምስክራቸው በቴሌቪዥን ይተላለፋል። የእንዳንዶቹ ምስል “ከአጋንነት አስራት ነጻ ሲወጡ” ወይም “በመንፈስ ኅይል” ተነክተው ሲወድቁ (እንዳንድ ጊዜም አርቃናቸው ሳይሸፈን) ይታያል። ሰዎች ‘አግዚአብሔር አደረገልን’ ለሚሉት ተአምር ምስክርነታቸውን በአጥቢያ ቤተ ክርስቲያን ወይም በመለስተኛ ኅብረቶች ደረጃ ሊሰጡ ይችላሉ። እነዚህ ሰዎች ግን፤ በተመሳሳይ ምስክራቸው በቴሌቪዥን ቀርቦ፤ ድምፃቸው ተቀርጾ ‘ምስጢሬ’ ያሉት የግል ጉዳያቸው ለሕዝብ እንዲቀርብ ሳይፈልጉ ይችላሉ። በመሠረቱ ይህ ተፈጥሯዊ እና ሕጋዊ መብታቸው ነው። ከዚህም ባለፈ፤ በቴሌቪዥን መስኮት መቅረባቸው በማኅበራዊ መስተጋብራቸው ላይ ሊያሳድር የሚችለው ጫና ከግምት ውስጥ መግባት ይኖርበታል። ለዚህ ነው ሰዎች ለብዙሃን መገናኛ ከመቅረባቸው በፊት ፈቃደኝነታቸው መረጋገጥ የሚኖርበት።

በእንጻፍ ግን፤ ይህ የሰዎች መሠረታዊ መብት ሳይጠበቅ ሌሎች “የአገልግሎት ትክክለኝነት” ማሳያ ተደርጎ በቴሌቪዥን የሚቀርብበት አጋጣሚ ብዙ ነው። የአንድን አገልጋይ እውነተኝነት ለማሳየት የሌሎች ሰዎችን ገመና በአደባባይ ማቅረብ ከማስታወቂያ ሥራ የሚለይ አይሆንም። ይህ ደግሞ የሞራልም ሆነ የሕግ ተጠያቂነትን ያመጣል። ምስክርነታቸውን በአደባባይ የሰጡ ሰዎች ይቅርና በጉባኤ የተካፈሉ ሰዎች ምስል በቴሌቪዥን መተላለፉ ጥያቄ ሊያስነሣ የሚችል ነው። ለዚህ ነው ፕሮግራሙ በቴሌቪዥን ከመተላለፉ በፊት ጉባኤውን ቀድሞ ማሳወቅ ተገቢና ትክክለኛ አካሄድ የሚሆነው።

“እነዚህ ሰዎች ሕይወት አላቸው፤ ኑሮ የሚባል ነገር እኮ አለ፤ ጎረቤቶች አሏቸው፤ ነገ ጠዋት እዛ ጎረቤት መካከል እንዴት ነው የሚመለለሱት፤ እንዴት ነው የሚያውሩት?” ይላል መጋቢ መርዓዊ ንጉሤ ነው። ናትናኤል አስፋም በበኩሉ ለሰዎች ማኅበራዊ ሕይወትና ግላዊ መብት ቅድሚያ መስጠት እንደሚገባ ያስገንዝባል፤ “በመሠረቱ፤ ሰዎቹ ፎቶ ሲነሡም ሆነ፤ ቪዲዮ ሲቀረጹ ፈቃደኝነታቸው መጠየቅ ይኖርበታል።” የሚለው ናትናኤል፤ “አያድርገውና ሰዎች ወደ ፍርድ ቤት ቢያመሩ ተቋማት ትልቅ ዋጋ ነው የሚያስከፍለው።” ሲል ጉዳዩ የት ድረስ ሊደርስ እንደሚችል ይጠቁማል።

እንደ መፍትሔ

እንግዲህ ከላይ የተጠቀሱት ብቻ ሳይሆኑ ከዚህ የሚልቁ የብዙሃን መገናኛ የሥራ ዝንፈቶች በተለይ በኤሌክትሮኒክስ ሚዲያው (የቴሌቪዥን አገልግሎት በዋናነት) የሚታዩ ናቸው። እስካሁን የተስተዋሉት ጉድለቶች ያመጡት ጉዳት በቀላሉ የሚታይ ባይሆንም፤ አሁንም አልፈደደም ማለት ይቻላል። በመሆኑም፤ በቀዳሚነት የሚዲያ ተቋማት፤ ቀጥሎም የኢትዮጵያ ወንጌላውያን አብያተ ክርስቲያናት፤ አጋር የቤተ ክርስቲያን አገልግሎቶች፤ የሥነ መለኮት ተቋማትና በአማኝ ማኅበረ ሰቡ ላይ ትኩረት የሚያደርጉ ሌሎች ተቋማት እንዲያጤኑት በሚል ከዚህ ውስን የመፍትሔ ርምጃዎች ተሰንዝረዋል።

ተቋማዊነትን ማጎልበት

በኢትዮጵያ ያሉ ወይም ኢትዮጵያውያንን ትኩረት ያደረጉ የክርስቲያን መገናኛ ብዙሃን ለተቋማዊነት ቅድሚያ ሊሰጡት ይገባል፤ ይህንንም ለማድረግ ሰፊ ሥራ መሥራት ይጠበቅባቸዋል። በዚህ ሂደትም ዘርፉ የሚጠይቀውን ተቋማዊ አደረጃጀት መገንባት፤ በሙያው ሥነ ምግባርና ከገሎት የበለጸገ የሰው ኅይል

ማዋቀር፤ ዘመኑ የሚጠይቀውን ቁሳቁስ ማሟላት፤ ድርጅታዊ አሠራሩን ግልጽ እና ተጠያቂነትን ማስከል ያደረገ እንዲሆን ማስቻል ይገባል። ሁልጊዜም ቢሆን ክርስቲያናዊ ዕሴቶችን ማስከል ላደረጉ የሙያው ሥነ ምግባራት ተገባር መሆን መቻል ያስፈልጋል።

አብያተ ክርስቲያናት የራሳቸውን ጠንካራ የሚዲያ ተቋማት እንዲገነቡ ማድረግ

የኢትዮጵያ ወንጌላውያ አብያተ ክርስቲያናት የብዙሃን መገናኛ ያለውን ጠቀሜታ በተገቢው መረዳት ያለባቸው ጊዜ ቢኖር አሁን ነው። “ከእንቅልፍ በመንቃትም” ሚዲያውን በመጠቀም የወንጌል ተልእኳቸውን ለመወጣት ልዩ ትኩረት መስጠት ይጠበቅባቸዋል። በመሆኑም፤ በቤተ እምነት ደረጃ ያሉ አብያተ ክርስቲያናት የራሳቸው የሆነ የብዙሃን መገናኛ ተቋም መገንባት የሚኖርባቸው ሲሆን፤ አቅማቸው እንደ ፈቀደም የሚዲያ አገልግሎቶችን ለምክርና እንዲሁም በአጠቃላይ ለኅብረተ ሰቡ መስጠት ይጠበቅባቸዋል። ለዚህም ተገቢውን በጀት መመደብ፤ ሙያው በሚጠይቀው ደረጃ ላይ ያሉ ባለሙያዎችን ማሰባሰብና ምቹ የሥራ ምኅዳር መፍጠር፤ ወዘተ. ያስፈልጋቸዋል።

የክርስቲያን ሚዲያ መማከርን ማቋቋም

የሚዲያ ተቋማት ሥነ ምግባራዊ ግድፈቶችን ለመቆጣጠርና ለማረም እንዲሁም ከውጪ የሚመጣባቸውን አለስፈላጊ ግፊት ለመቋቋም የሚያስችላቸውን ሥራ የሚሠሩ የሙያ ማኅበር ማቋቋማቸው የተለመደ ነው። በኢትዮጵያ ያሉ የክርስቲያን ብዙሃን መገናኛ ተቋማት እና/ወይም ባለሙያዎች ተመሳሳይ ዐላማ ያገኘ በመማከር ትግሉ ያስፈልጋቸዋል። ይህም ጉባኤ የሚዲያ ሥራ ሂደትን ከመገምገም አንስሎ የሥነ ምግባር ዝንፈት በሚከሰትበት ጊዜ አስቀድሞ የሚወቅስና እርማት እንዲወሰድ ከማድረግ ባለፈ፤ የሙያ አጋሮች የተሻለ ሥራ እንዲሠሩ የሚችሉበትን የከገሎት ሽግግርና የልምድ ልውውጥ እንዲያገኙ ሁኔታዎችን የሚያመቻች ሊሆን ይችላል።

የትምህርትና የሥልጠና ተቋማትን ማቋቋም

አማኝ ማኅበረ ሰቡ በአገር አቀፍ ደረጃ አሁን ካለው የሕዝብ ቁጥር እና ወደፊት ይኖረዋል ተብሎ ከሚጠበቀው ተጽእኖ አንጻር ያለው የሚዲያ ሽፋን እዚህ ግባ የሚባል አይደለም። በመሆኑም፤ የወደፊትን ብሩኅ ዕድል (prospect) ታሳቢ ያደረጉና በሙያው የሠለጠነ የሰው ኅይል ማፍራት የሚችሉ የሥልጠና/የትምህርት ተቋማት በዐይነትና በብዛት መስፋፋት ይኖርባቸዋል። በተለይም ክርስቲያናዊ ዕሴቶችን መሠረት ያደረጉ የጋዜጠኝነት እንዲሁም የተግባባት ሥልጠናዎችን የሚሰጡ ትምህርት ቤቶች አስፈላጊነታቸው የግድ ሆኗል። በመሆኑም፤ አዳዲስ ት/ቤቶችን ለማቋቋም ጥረት ማድረግ፤ ካልሆነም አሁን ባሉት የሥነ መለኮት ተቋማት በኩል ተገቢው ሥልጠና እንዲሰጥ በዘርፉ የትምህርት ክፍል ማዋቀር ያስፈልጋል። ■

ሚ.ዲ.የውን ቸል አንበላው !

<http://www.hintset.org>

እውን ክርስቲያኖች ሳይሞቱ ለዘላለም መኖር ይችላሉ?

ክቅርብ ጊዜ ወዲህ በቴሌቪዥን መስኮት ብቻ እናውቃቸው የነበሩ እንዳንድ አፍሪካውያን “አገልጋዮች” በአንድም ሆነ በሌላ መልኩ በኢትዮጵያ ቤተ ክርስቲያን መድረክ ላይ መታየት ጀምረዋል። በቅርቡ የተከሰቱ ሁለት ኩነቶችን እንኳ ብንመለከት “ሚጀር ሼፐርድ ፐሪጌት” ቡሽር ከማላዊ፣ “ነቢይ” ኮቦስ ቫን ሬንሰበርግ ከደቡብ አፍሪካ ወደ ኢትዮጵያ ያደረጉትን ጉብኝት ልብ ይሏል። እነዚህ ሁለት ግለ ሰቦች የሚያመሳስላቸው ዋና ነገር አዋዛጋቢ እንዲሁም መጽሐፍ ቅዱሳዊ መሠረት የሌለው ልምምድ እና አስተምህሮ ያላቸው መሆኑ ነው።

ከዚህ በፊት “ሚጀር ሼፐርድ ፐሪጌት” ቡሽር በኢትዮጵያ ያካሄዱት “አገልግሎት” የተሳሳተ መሆኑ በሕገጽት መጽሐፍት ቁጥር ሁለት ዕትም ላይ መቅረቡ ይታወቃል። ይሁን እንጂ፣ የ“ነቢይ” ቡሽር ጦስ የኢትዮጵያ ቤተ ክርስቲያንን አሁንም የለቀቃት አይመስልም። ብዙዎች የእርሳቸውን ፊልግ ተከትለው በየመድረኩ ምእመናንን በማወናበድ ላይ ይገኛሉ። ለዚህ እማኝ የሚሆነው በቅርቡ አንድ “ነቢይ” የሚሉ ግለ ሰብ በአካሄዱት ኮንፍራንስ ላይ የተካሄደው የውሃ ሽያጭ ነው።

ጥር 2 እና 3፣ 2007 ዓ.ም. “የክርስቶስ ኢየሱስ ዓለም አቀፍ ቤተ ክርስቲያን ክርስቲያን ጋር በመተባበር” በሚለኒየም አዳራሽ በአዘጋጁት ስብሰባ ላይ “ነቢይ” ኮቦስ ቫን ሬንሰበርግ የተባሉ ግለ ሰብ ከደቡብ አፍሪካ በመምጣት ጉባኤ ሊደርጉ እንደ ነበር የሚታወስ ነው። ሆኖም ግን የታሰበው ስብሰባ በተጠቀሰው ቦታ ሳይካሄድ መቅረቱ በወቅቱ ሲነገር ነበር። የዚህም ምክንያቱ ከደቡብ አፍሪካ መጡ በተባሉት ግለ ሰብ የአስተምህሮ ችግሮች ያሉባቸው ከመሆኑ ጋር ተያይዞ የኢትዮጵያ ወንጌላውያን አብያተ ክርስቲያናት ጎብረት፣ የኢትዮጵያ የከፍተኛ ትምህርት ተቋማት የክርስቲያኖች ጎብረት እንዲሁም ሕንጻት ክርስቲያናዊ ማንበር ባሰሙት ተቃውሞ ነበር።

ተቃውሟቸውን ያሰሙ ወገኖች ምክንያት “ነቢይ” ኮቦስ ቫን ሬንሰበርግ የመጡበት ወርሐድ አፍ ስፒሪት ማኒስትሪ የአስተምህሮ ሕጻጽ ያለበት በመሆኑ ነበር። ይህ ተቋም በኮቦስ ቫን ሬንሰበርግ የተጀመረ አገልግሎት ሲሆን፣ ኮቦስ ቫን ሬንሰበርግ ታኅሣስ ወር 2006 ዓ.ም. ከዚህ ዓለም በሞት ሲለዩ ልጃቸው ኮቦስ ቫን ሬንሰበርግ አገልግሎቱን ተክተው መምራት ጀመሩ። ወደ አገራችንም ተጋብዘው መጥተው የነበሩትም እኚህ ሰው ናቸው።

ይህ ጽሑፍ፣ ወርሐድ አፍ ስፒሪት ማኒስትሪ ካሉበት የአስተምህሮ ስሕተቶች መካከል ሁለቱን ብቻ ነቅሶ የሚያወጣ ይሆናል። በዚህም የኮቦስ ኑፋቄ ናቸው የተባሉትን ሁለት ጉልህ አስተምህሮዎች መጽሐፍ ቅዱሳዊ ከሆነው አስተምህሮ ጋር ይነጻጸራል። በመጨረሻም፣ “የክርስቶስ ኢየሱስ ዓለም አቀፍ ቤተ ክርስቲያን” የተሳሳተ አስተምህሮ ያላቸውን ሰዎች

እና ቤተ እምነቶች የአገልግሎት አጋር ማድረጓ ለምን አስፈለገ? በሚል የሚያጠይቅ ነው።

ኑፋቄ ጁ፡ - “እካላዊ ሞት ምርጫ ነው፤ ክርስቲያኖች ሳይሞቱ ለዘላለም ሊኖሩ ይችላሉ!”

የስፒሪት ወርሐድ ማኒስትሪ መሥራች የሆኑት “ነቢይ” ኮቦስ ቫን ሬንሰበርግ “የማይሞት/የማይጠፋ ዘላለማዊ ሕይወት” በተሰኘው ስብከታቸው ክርስቲያኖች ክርስቶስ በመስቀሉ ላይ ከሠራው ሥራ የተነሣ በምድር ላይ ሳይሞቱ ለዘላለም መኖር እንደሚችሉ አስተምረዋል። እንደ እርሳቸው እምነት ከሆነ የኢየሱስ ክርስቶስ የመስቀል ላይ ሞት፣ በእርሱ የሚያምኑ ሁሉ እንዳይጠፉ/እንዳይሞቱ ነው። ለዚህ ማስረጃም እንዲሆናቸው የሐ. 3፣14-15፣ ገላርሱ የሚያምን ሁሉ የዘላለም ሕይወት እንዲኖረው እንጂ እንዳይጠፋ የሰው ልጅ ይሰቀል ዘንድ ይገባዋል” የሚለውን የመጽሐፍ ቅዱስ ክፍል በዋናነት ያነሳሉ። በመቀጠልም፣ “ዛሬ ብትሞቱ አካላችሁ ምን ይሆናል?” በማለት እየጠየቁ ራሳቸው መልስ ሲሰጡ፣ “አካላችን ይጠፋል፤ ነገር ግን ኢየሱስ ወደ ምድር የመጣው በእርሱ የሚያምኑ ሰዎች ሞተው ‘እንዳይጠፉ’ ለዘላለም በምድር ላይ ሞትን ሳይቀምጡ እንዲኖሩ ነው።” ይላሉ።

ከዚህ በተጨማሪ ክርስቶስ ወደዚህች ምድር የመጣው ሞትን ለማሸነፍ እንደ ሆነ፣ ሞትንም እንዳሸነፈ እንዲሁም በሞት የሚሸነፍ አካል እንዳልነበረው የሚገልጹት እኚህ ነቢይ፣ ይሁን እንጂ ኢየሱስ በገዛ ፈቃዱ ራሱን አሳልፎ ስለ ሰጠ እንጂ ማንም (ሞትም እንኳ ቢሆን) ሕይወቱን ከእርሱ ሊነጥቅ እንደማይችል ያብራራሉ። በድምዳሜያቸውም፣ “ክርስቶስ ስለ እኛ ሞትን ከቀመስ እኛ ሞትን መቅመስ የለብንም። የአማኞች የቀብር ሥነ ሥርዐት ሲካሄድ ‘ዛሬ ወንድማችን/እንታችን በሞት ቢለዩንም በመጨረሻ ሞትን አሸነፎ ይነሣል’ የሚለው አባባልም ትክክል አይደለም በማለት ይሞግታሉ። ለዚህም የሚያቀርቡት አስረጅ አካላዊ ሞትን የሞተ ሰው በሞት ጎደል መሸነፉ ነው ባይ ናቸው። ስለዚህም፣ ክርስቶስ ሞትን ስላሸነፈ እኛ መሞት የለብንም፤ እንደ እርሳቸው አስተምህሮ።

በዚህ ላይ ሲያከሉም፣ ሞት ኢየሱስን ፈጽሞ ሊያሸነፈው ያልቻለው መንፈስ ቅዱስ ያለገደብ ስለ ተሰጠው ወይም በመንፈስ ቅዱስ ስለ ታተመ ነው ይላሉ። እንደ ኮቦስ አስተምህሮ የኢየሱስ ክርስቶስ በሞት ያለመሸነፍ ምሥጢር መንፈስ ቅዱስን ያለ ገደብ መሞላቱ ነበር። በመሆኑም፣ ክርስቲያኖችም ሞትን እንዳይቀምጡ ከፈለጉ የዘላለም ሕይወት የሚሰጠውንና ለዘላለም በምድር ላይ ሳይሞቱ እንዲኖሩ የሚያደርገውን፣ የሕይወት መንፈስ የሆነውን መንፈስ ቅዱስን ያለገደብ መሞላት አለባቸው። “ኢየሱስ በተቀበለው መንፈስ/

ወደ አኛ አገር
መጥተው የነበሩት
“ነቢይ” ኮቦስ
ቫን ሬንሰበርግ
የአባታቸውን
አስተምህሮ አስካሁን
አላስተባበሉም

በመንፈስ ቅዱስ የታተማችሁ ከሆነ ሞት ሕይወታችሁን ሊቆም አይችልም። ልትሞቱ አትችሉም። ይልቁኑም የሕይወት ውሃ ምንጭ ከሕይወታችሁ ይፈልቃል፤ ሞትን የምታሸንፉ ትሆናላችሁ እንጂ በሞት የምትሸንፉ አትሆኑም። ሞትንም አሸንፋችሁ ለዘላለም በዚህች ምድር ላይ መኖር ትችላላችሁ!” ይላሉ።

እውን መጽሐፍ ቅዱስ “ክርስቲያኖች ሳይሞቱ ለዘላለም በዚህች ምድር ይኖራሉ” የሚል ተስፋ ይሰጣል? በፍጹም አይሰጥም! በርግጥ የኢየሱስ ክርስቶስ የመስቀል ላይ ሞት የሰው ልጆችን የጎጢአት ዕዳ የመስፈል የሆነ ነው። በመሆኑም ሞት በክርስቶስ ትንሣኤ ተሸንፏል። ሆኖም ግን አሁን የምንኖረው “በአሁን እና በወደ ፊት የመጨረሻው ዘመን ውጥረት” (already but not yet eschatological tension) በተሰኘ ክፍለ ጊዜ ውስጥ ነው። ይህም ማለት፣ በኢየሱስ ክርስቶስ የድነት ሥራ እና ትንሣኤ አማካኝነት የጎጢአት ውጤት የሆነው ሞት ተሸንፏል፤ ይሁን እንጂ ክርስቲያኖች አሁንም ይሞታሉ፤ ይታመማሉ፤ በዓለም ውስጥ ያለው መከራ ሁሉ ይደርስባቸዋል። ክርስቶስ ዳግም ሲመጣ ግን ይህ ሁሉ ይሻራል። የሞቱ አማኞች ዳግመኛ የማይሞት የትንሣኤ አካልን ይለብሳሉ። በዚያን ጊዜ በምድር ላይ የሚኖሩ አማኞች በቅጽበት በመለወጥ የማይሞት እና የማይበሰብስ የትንሣኤ አካልን ይለብሳሉ፤ ምድርም ትታደላለች። የፍጥረት ሁሉ ናፍቆት እና ተስፋ ፍጻሜውን ያገኛል።

የኮቡስ ቫን ሬንስበርግ ስሕተት “ኢየሱስ ክርስቶስ ሞትን ስላሸነፈ፤ እኛም በመስቀል ላይ የተከፈለውን ዋጋ ሁሉ አሁን፤ እዚሁ እናቸላለን” የሚል መሆኑ ነው። መጽሐፍ ቅዱስ ኢየሱስ ክርስቶስ በመስቀል ሞቱ እና በትንሣኤው ሁሉን እንደፈጸመልን ቢናገርም፤ የተባለው ሁሉ በእጃችን የሚገባው በመጨረሻው ዘመን፤ በእርሱ ዳግም መምጣት ጊዜ ነው። “ልጅንም አይቶ በእርሱ የሚያምን ሁሉ የዘላለም ሕይወትን እንዲያገኝ የላባቱ ፈቃድ ይህ ነው፤ እኔም በመጨረሻው ቀን አስነሣለሁ” (ዮሐ. 6፡40)፤ “ስለዚህ ኢየሱስ እንዲህ አላቸው፡- አውነት አውነት ለላችኋለሁ፤ የሰውን ልጅ ሥጋ ካልበላችሁ ደመንም ካልጠጣችሁ በራሳችሁ ሕይወት የላችሁም። ሥጋዬን የሚበላ ደሜንም የሚጠጣ የዘላለም ሕይወት አለው፤ እኔም በመጨረሻው ቀን አስነሣለሁ” (ዮሐ. 6፡53-54)፤ ይህ የእማኝ ሁሉ ናፍቆት እና ተስፋ ነው። በመጨረሻው ዘመን ኢየሱስ በመላእክት ታጅቦ ሲመጣ ለዘላለም ከእርሱ ጋር የትንሣኤን አካል ለብሰን እንኖራለን፤ የተባረከው ተስፋችን ይህ ነው። ማራናታ!

ነፋቄ ፪፡- “ሞትን የማይቀምሱ የእግዚአብሔር ልጆች መገለጫ ሰዓት አሁን ነው”

“ታዲያ በተለያዩ ዘመናት የኖሩ ክርስቲያኖች ለምን ሞቱ?” የሚል ጥያቄ ልትጠይቁት ትችላላችሁ” ይላሉ “ነቢይ” ኮቡስ። ሲመልሱም፡- “የተወሰለት/ የተቀጠረሰት ጊዜ ስላልደረሰ” የሚል ነው። ለምሳሌ ሐዋርያው ጳውሎስ ምንም እንኳ ይህንን የተስፋ ቃል እንደማያገኝ ቢያውቅም በዚህ ወንጌል ግን እንደማያፍር ተናግሯል። ያላገኘው ደግሞ “የተወሰነው ጊዜ ስላልደረሰ ነው”። “አሁን ግን በመድኃኒታችን በኢየሱስ ክርስቶስ

መገለጥ ታይቶአል። እርሱ ሞትን ሸርአልና እኔ ሰባኪና ሐዋርያ ለሕዝብንም ለሰተማሪ እንደሆን በተሾምሁበት በወንጌል ሕይወትን አለመጥፋትን ወደ ብርሃን አውጥቶአል። ስለዚህም ምክንያት ይህን መከራ ደግሞ ተቀብሮአለሁ። ነገር ግን አላፍርበትም፤ ያመንሁትን አውቃለሁና፤ የሰጠሁትንም አደራ አስከዘያ ቀን ድረስ ሊጠብቅ አንዲችል ተረድጄአለሁ።” 2ጢ. 1፡10-12።

ጳውሎስ በዚህ ሥፍራ ላይ የዘላለም ሕይወትን አለመጥፋትን፤ በዚህ ምድር ለዘላለም የመኖር ተስፋን እንደሚሰብክ፤ ነገር ግን ይህ በእርሱ ሕይወት ውስጥ እንደማይከናወን ተናግሯል። በእርሱ ሕይወት ባይፈጸምም እንኳ እርሱ ግን በዚህ ወንጌል እንዳላፈረ ኮቡስ ይገልጻሉ። ይኸው ጉዳይ በሐዋርያው ጳውሎስ እንዲሁም ከሁለት ሺህ ዓመታት በላይ በሆነው የቤተ ክርስቲያን ታሪክ ውስጥ እንደም ጊዜ ያልተፈጸመበትን ምክንያት ሲናገሩ፤ “እግዚአብሔር የወሰነው ጊዜ አልደረሰም ነበርና” ይላሉ። ማለትም ከዚህ በፊት በነበሩት ዘመናት “ክርስቲያኖች መሞት የለባቸውም” የሚለውን ትምህርት ማንም አስተምሮት አያውቅም ነበር፤ “ሰዎች ዘላለማዊ ሕይወትን አላመኑም ምክንያቱ ደግሞ ስለ ዘላለማዊ ሕይወት አልሰሙም፤ ማንም ስለ ዘላለማዊ ሕይወት [ሥጋዊ ሞትን ስለ አለመቅመስ] አልሰበከላቸውም፤ ያልተሰበከላቸው ደግሞ ይህን እንዲሰብኩ ሰዎች አልተላኩላቸውም ነበር።” ብዙ ሰዎች የዘላለም ሕይወትን በሰበኩ ቁጥር ብዙ ሰዎች ይሰሙታል፤ ብዙ ሰዎች በሰሙት ቁጥር ብዙ ሰዎች ያምኑታል፤ ብዙ ሰዎች ባሙት ቁጥር ብዙ ሰዎች ይናገሩታል፤ ብዙ ሰዎች አምነው በተናገሩት ቁጥር አካላዊ ሞት የማይሞቱ “የእግዚአብሔር ልጆች” በምድር ላይ በብዛት ይገለጣሉ። ምድር ስትጠባበቀው የነበረው ሞትን የማይቀምሱ የእግዚአብሔር ልጆች መገለጫ ጊዜው አሁን ደርሷል። እኛም ይህንን ትምህርት ብናስተምር፤ ብዙ ሰዎች ይህንን አስተምህር ቢቀበሉ፤ ቢያምኑት ዘመናችን ሞትን የማይቀምሱ የእግዚአብሔር ልጆች መገለጫ ይሆናል። ምክንያቱም ፍጥረት ሁሉ የእግዚአብሔር ልጆችን መገለጥ በጭንቀት ውስጥ ሆኖ ይጠበቃል፤ ሞትን የማይቀምሱ የእግዚአብሔር ልጆች መገለጫ ሰዓት አሁን ስለሆነ ይላሉ “ነቢይ” ኮቡስ።

በዚህ አስተምህርው ውስጥ ሁለት መሠረታዊ ጥያቄዎች አሉ። አንደኛው፤ ሞትን የማይቀምሱ የእግዚአብሔር ልጆች መገለጫ ሰዓት አሁን መሆኑን እንዴት ለእርሳቸው ብቻ ተገለጠላቸው? ክርስትና ከሁለት ሺህ ዘመናት በላይ ዕድሜን ያስቆጠረ ሃይማኖት ሆኖ ሳለ በሃያ አንደኛው ክፍለ ዘመን ላይ “ነቢይ” ኮቡስ “እግዚአብሔር ለእኔ ገልጦልኛል፤ ዘመኑ ሞትን የማይቀምሱ የእግዚአብሔር ልጆች መገለጫ ነው” ማለታቸው እግዚአብሔር ለ“ነቢይ” አዳዲስ መገለጦችን እንደሚሰጥ ማመናቸው ነው። ትክክለኛ የወንጌላውያን ክርስትና አስተምህር ግን የእግዚአብሔር የድነት ሥራ ዕቅድ አንድ ጊዜ በቅዱሳት መጻሕፍት የተገለጠ በመሆኑ አዲስ መገለጥ ከእንግዲህ አይኖርም የሚለው ነው። በርግጥ በቀደምት ክርስቲያኖች ዘንድ ይደረግ እንደነበረው እግዚአብሔር ዛሬም በዘመናችን አብርሆኑን ይሰጠናል፤ ያልተረዳነውን ነገር ይገልጥልናል፤ ያስረዳናል፤ ነገር ግን የድነት ዕቅዱን በተመለከተ አዲስ መገለጥን አይሰጥም። ይህ “አዲስ

ነገር ተገለጠልኝ” የሚል ብሄል የጉፋቄ መምህራን ዐይነተኛ መለያ ባሕርይ ነው።

ሞትን የማይቀምሱ የእግዚአብሔር ልጆች መገለጫ ሰዓት አሁን ነው የሚለው የኮቡስ አስተምህር ላይ ያለው ሁለተኛው ስሕተት፤ የእግዚአብሔርን የድነት ዕቅድ በትክክል ካለመረዳት የተፈጠረ ነፋቄ ነው። ሮሜ 8፡19-22 “የፍጥረት ናፍቆት የእግዚአብሔርን ልጆች መገለጥ ይጠባበቃልና። ፍጥረት ለከንቶነት ተገዝቶአልና፤ በተሰፋ ሰላማዊነት ነው እንጂ በፈቃዱ አይደለም፤ ተሰፋውም ፍጥረት ፊት ደግሞ ከጥፋት ባርነት ነጻነት ወጥቶ ለእግዚአብሔር ልጆች ወደሚሆን ክብር ነጻነት እንዲደርስ ነው። ፍጥረት ሁሉ እስከ አሁን ድረስ አብሮ በመቃተትና በምጥ መኖሩን እናውቃለንና” የሚለው የመጽሐፍ ቅዱስ አስተምህር የሚያመለክተው በመጨረሻው ዘመን ክርስቶስ ዳግም አስኪመጣ ድረስ፤ ክርስቲያኖች የማይበሰብስ የትንሣኤ አካል እስኪለብሱ ድረስ፤ ምድርና ሞቶች እንደገና እስከትታደስ ድረስ ሁሉም በናፍቆት እና በተሰፋ መጠባበቃቸውን የሚያሳይ እንጂ ከክርስቶስ ዳግም ምልካት በፊት የእግዚአብሔር ልጆች የሆኑት ክርስቲያኖች ሳይሞቱ የሚኖሩበትን ዘመን ፍጥረት በናፍቆት እየተጠበቀ ነው ማለት ግን አይደለም።

መደምደሚያ

በዚህ ጽሑፍ ሁለት የኮቡስ ቫን ሬንስበርግን የአስተምህር ስሕተቶች መርጦ ለማሳየት ተሞክሯል። እነዚህ “ክርስቲያኖች ሳይሞቱ ለዘላለም በዚህ ምድር መኖር ይችላሉ” እና “የማይሞቱ የእግዚአብሔር ልጆች መገለጫ ሰዓት አሁን ነው” የሚሉት አስተምህርዎች ኮቡስ የጉፋቄ አስተማሪ ለመሆናቸው አስረጅዎች ናቸው ብለን እናምናለን። ምንም እንኳ ግለ ሰባ ይህንን ይበሉ እንጂ ሞትን ከመቅመስ አላመለጡም። ባለፈው ዓመት ታኅሣሥ ወር በበሽታ ምክንያት ከዚህ ዓለም በሞት ተለይተዋል። እርሳቸው ይመሯት የነበረችው ቤት ክርስቲያን ውስጥ ይገለገላል የነበሩ ምእመናን፤ አገልጋዮች እና የቅርብ ወዳጆቻቸው ሞታቸውን መቀበል ተስፋቸው ለሰድስት ተከታታይ ቀናት ከሞት እንዲነሡ ቢጸልዩም ጸሎታቸው አልተሰማም።

የአባታቸውን አገልግሎት የተረከቡትና ወደ እኛ አገርም መጥተው የነበሩት “ነቢይ” ኮቡስ ቫን ሬንስበርግ (ልጅዋው) የአባታቸውን አስተምህር እስካሁን አላስተባበሉም። ቤተ ክርስቲያናቸውም “ክርስቲያኖች በምድር ላይ ለዘላለም ሳይሞቱ መኖር ይችላሉ” የሚለውን አስተምህር መቀየሯን የሚያሳይ የአቋም መግለጫ እስከ አሁን ድረስ አላወጣችም። ስለዚህ የስፒሪት ወርልድ ማሪክስ “ክርስቲያኖች በምድር ላይ ለዘላለም ሳይሞቱ መኖር ይችላሉ” በሚለው አቋም ላይ ምንም ለውጥ አላደረገም ወደሚል ድምዳሜ ያደርሳል ማለት ነው። ይህ ከሆነ ደግሞ “ክርስቶስ ኢየሱስ ዓለም አቀፍ ቤተ ክርስቲያን” ይህ አስተምህር ያለውን ግለ ሰባ ሳትመረምር እንዴት ልትጋበዝው ቻለች? የአስተምህርው ተጋሪ ሆኖ ወይስ ካለማወቅ በመገጨ ስሕተት? መልስ የሚያገኘው ጥያቄ ይመስለናል! ■

ከአዲስ ወደ ብሉይ?

አንዳንድ ቀን ከቀናች ሁሉ ልዩ ይሆንና በሞጋች ሐሳብ ያዝ ያደርጋችኋል። በአንዲህ ዐይነቱ አንድ ቀን ነው፡ “ኸረ ለመሆኑ፤ በአዲስ ኪዳን ነን ያለው ወይስ ከብሉይ ኪዳን አሁንም ገና አልተላቀቅንም?” የሚል ጥያቄ የጠየቅሁት። በአጥቢያይቱ ቤተ ክርስቲያን ውስጥ ለቃል ትምህርት የቆመው ሰው የሰብከት ርእሰ “ራስ አንጂ ጆራት አትሆኑም የሚል ነበር። ንባቡ ከዘዳግም 28 የጀመረ ነው። አስተማሪው፡ “የአዝላቱከሌር ዐላማ በዚህ ዘመን ለሐዝቡ” ይህ አንድ ሆነ ትተነ፤ “የኢኮኖሚ ማማ ላይ መታየት የእኛ ዕድል ፈንታ ነው፤ በሀብት አንደኝነት በክርስቶስ የኛ ሆኗል ፡” አለ። በመዝሙር የታጀበም ማጠቃለያ ሰጠ፤ ዝማሬውም “ቃሉ ምን አለ? ...ትራብሊህ? አላለም! ትታመማለህ? አላለም! ትደኸያለህ? አላለም! ...” የሚል ነበር። የዚያን ዕለት የቁርጥ ሆኖ በተለየ ሁኔታ “የተሰጠን የተሰፋ ቃል” ምንነት አንደገና ለማሰብ እና በቅርቡት ለማየት ለልግቱ አንጂ “ክርስቲያን ለበሽ በኛ ስሮ መጠራቱን” የሚያስብሰናድ ከብልፅግና ወንጌል ጋሩ የተቀዱ ትንቢቶች፤ ስብከቶችና ዝማሬዎች ለሰማዎቹ የየዕለት ስንቅ ከሆኑማ እኮ ዐሥርት ዓመታት ተቆጥረዋል።

የአሁኑ ጽሑፊ ይህንን ትምህርት ከሥራ መሠረቱ አንጻር ይሞግታል። ጥቂት የማይባሉ ወንጌላውያን ከርስቲያኖች 'አይነካካንም' የሚሉት ብሉያዊነት "በሌላ መንገድ ዘረው አንደገቡበት" ማለፍ ያቀርባል።

ወንጌል፡- እንኳን ከ“አሮጌው” ወደ “አዲሱ”
አሸጋገራችሁ!

እግዚአብሔር በብዙ ጎዳና ለና መንገድ በብሉይ ኪዳን ከተናገረና ሕዝቡን ወደ ፊት ካቀረበ በኋላ በመጨረሻ፣ በአዲስ ኪዳን በክርስቶስ አዲስን መንገድ ከፈተ የሚለው አስማሚና ገልጽ ነው። ስለሆነም የአዲስ መኖር ያለፈውን ወይም አረጋውን (በግዕዙ “ብሉይ”) ኪዳን ማስረጃቱ ለንደ ሆነ መጽሐፍ ይናገራል። ያለፈው፣ የአረጋው ድምፅ ‘አለረጃሁም’ ለማለት ለንደሚፈልግ ለንኳ ተደርጎ በታሰብ አዲሱ በመምጣቱ ምክንያት የሚያሰማው አቤቱታ የግር ድምፅ ያህል ነው፤ የዚህ የአዲስ የዜና ዐዋጅ ለጅግ ገናና ነውና፤ ለዚህም ለውነት መስቀሉ ምስክር ነው። ለናም ሰው ከአረጋው ወደ አዲሱ ተሸጋግሮ ወደ ፊት ተራመደ። አሁን መጤ አይደለም፣ ክርስቶስ ለንጂ!

አሮጌው፣ ለብተ ብርቱው

ያኛው የቀደመው ኪዳን ከሰና ነው። በሙሴ በኩል ከግብፅ ባርነት ለወጣው፤ ወደ ተስፋይቱ ምድር ፓለታይን አየገባ ላለው ለአራራኤል ሕዝብ ተሰጠ። 'ይህን ብታደርጉ ያ ይሆንላችኋል' ተባለ። 'ምድርን አስጣችኋለሁ፤ ትዝብታላችሁም፤ ትባረካላችሁ! ለምድራችሁም ፍጹም ጥበቃ ይሆናል፤ የጣላት ጦር ተንጋግቶ በመጣ አንኳ የመሸገፍን ሰንቅ ሰንቅ ነው። ምድሪቱም ፍሬ ትሰጣለች፤ ስለዚህም ነተራው ሙሉ

ነው። “ነተራው ሙሉ ነው” ማለት ምን ማለት ነው? ‘ሀብታም ትሆናላችሁ’ ማለቱ ነው። እንደ ሕጉ ቢኖሩ “ራስ እንጂ ጅራት” አይሆኑም፤ ያበድራሉ እንጂ አይበደሩም፤ በሀብታቸው፣ በጦር ንደል ብርታት ከምድር ሕዝቦች ሁሉ ንልተው ይታያሉ። ኪዳኑ ነዋ! ለቃሉም ማፅፅ የቃል ኪዳን ታበት ተሰጣቸው። የዚያ ኪዳን ሕዝብ በርግጥም እንዲያ ሆነለት፣ ሕጉን ባይጠብቅ ግን “ውርጅ ከራስ” ነውና የዚያ ሁሉ በረዝብ ተቃራኒ ይሆንባቸዋል። ምድሪቷ ተሰማለች፤ ቢዙና አይበሉትም፤ ቢገዛ አይተርፋም። እናም “ራስ” አይሆኑም፤ በእኩኖሚው ጭምር፣ ፈጽሞ በሀብት ማማ ላይ መቀመጥ አይሆንላቸውም።

አንግዲህ ቁልፉ ነገር አንዲህ ነው፡- ለአስራአል ሕዝብ የተሰጠው የዚያ ኪዳን ስጦታ መሬት ነው፤ የፍልስጤም ምድር፤ ሐሳቡ የሚወራረደውም በዚያው “በምድር ጉዳይ” ነው፤ ስለሆነም በረከቱም መርገመም የሚታይ ነው፡- ሀብት ቢሆን፤ የጦር ብርታት ቢሆን፤ ወዘተ. ሁሉም የሚታይ፤ የሚዳሰስ፤ የሚጨበጥ የቁስ ነው፡- ስጦታው የቁስ ነውና በረከቱም የቁስ መሆኑ ነው፡- ሕጉን በጠበቁበት ዘመን፤ ልባቸውን ወደ አግዚአብሔር በመላሰብት ጊዜያት ሁሉ ይህ ቢሆንላቸውም ቅሉ፤ አዘነያን ቅዳሳት ሕግጋት እና ቃሎች በዘላቂነት ለመሸከም የሰው የሥጋ (ባሕርይ) አልቻለም፡- ቃሎቹ ቅዳሳን፤ ሰው ግን ዱኩም ሆነ፡- ሕጉ እንደ ሞግዚትም ሆኖ ይሆንን ተፍጥሮም ሰው ሊረዳ ሞከረ፡- በመጨረሻም፤ ለሚገላገለውና ዋነኛ ለሆነው ለአዲሱ ኪዳን ‘አዳሚን ተቀበለኝ’ አለ፡- ይህ የሆነው ‘ወጣታ፤ ወጣታ’ ሲል መውደቅ የሚቀናውም የሰው ልጅ ተፍጨርሞሪ መከራ የአግዚአብሔርን ጽድቅ፤ የሕጉንን ገጽሕና ለዘገር እንጂ መፍትሔ አይሰጣቸውም ነው፡- አዘነያ ሠላሳ ዘጠኙ የብሉይ ኪዳን ቅዳሳት መጻሕፍት ትናንትም፤ ዛሬም፤ ነገም ደግመው ደጋግመው የሚናገሩት ይህንን እውነት ነው።

የአዲስ ኪሳን (የገላቴያ መልአክት) ንባባችን እንደሚያሳየው ወደ አዲሱ ግብዣ የገቡ እስራኤላውያን አንኳ አርጌውን እንዲሁ በዋሳ አልተሳቀዱም። የአርጌው ስበት ብርቱ ነው። እናም አልፍ ማለቱ ለአንዳንድ አይሁዳውያን የማንነት ጥያቄን አስነሣ። 'መሲሲ? መግረዝስ? የሲና ክብርስ?' እነኚህ እንደ ምንም ተደራረቡና በፈታቸው ተራራ ፈጠሩ፤ በቫገር ያለውን የአዲስ ኪሳን ተስፋ ሰማያዊ አገር ከለሉባቸው። ወደ አርጌው ሊመለሱ የፈለጉትን የገስፀው ያው ቃል ገነው፤ ብሉዩ ኪሳንም ደግሞ ደጋግሞ 'ደከማችሁ አታድክሙኝ፤ ሂዱ ወደ ፊት' ይላል። ይህን ስለዚያ አልኩ እንጂ ዛሬም ቢሆን ያ ኪሳን በሀብት ስም፤ በ'ምድር ጉዳይ' ስም፤ በመክበር ስም ሆኖ አማኞችን መሰብሰብ መቀጠሉንም አስተውሉ። አዲስ ኪሳን ግን ደጋግሞ እሰማዊ ውርስ ተስፋ ቃሉን በድኑነት ብርሃን ፍንትው የሰማች በብሉዩ ምድሪዊ ግርማ ሞገስ ሥር የወደቁትን (ባለ ብልፅግና ወንጌላኞችን፤ በሀብት ፍጥረትም ስበብ ከሥራ ሊወድቁ እየተፍንመገው ያሉትን

የሆድ አስረኞችን) ምን ነካችሁ ባለ አዲሶች፣ ምንዋ ወደ ለርጌው? ስለ ደጠይቃል። 'አዲሱን አትለውጡ፣ አትገልብጡ' ነው ጥሪው።

አዲስ ውል፡ አዲስ ሕዝብ

የአዲሱን ክብር አስቀድመው ያዩት የዚያው ኪዳን ነቢያት ነበሩ። አዲስ ቃል ኪዳን፣ አዲስ ኪዳን። ይህ ኪዳን እንደ ቀደመው፣ ሕዝቡ ከግብፅ ሲወጣ የተቀበለው ዐይነት አይሆንም፤ ምክንያቱም ሰው በዚያ አልጸናምና። በመሆኑም፣ ይሄኛው አዲስ ውል አዲስ ኪዳን ነው (ኤር. 31፥32)። አምላክም ሕጉን ቢኖንጋይ ሳይሆን በልቡናቸው ይጽፋል፤ ጉዳዩ የውጪ ሳይሆን የውስጥ ይሆን ዘንድ። የአዲስ ኪዳን የዕብራውያን ጸሐፊ ይሆኑ የነቢዩ ኤርምያስን ቃል በሰፊው ጠቀሰና፣ 'እርጌው (ብሉይ) ኪዳን አበቃለች' የሚል ብርቱውን መልእክት በባልጽ ጀገመው፤ በአዲስ የመጽሐፍ፣ አዲስ የመልእክት ጥሪን አያሰማ። አዲሱ አስገረመው፣ እርጌው (ብሉይ) ግን ውራጅ (second-hand) ሆነች (ዕብ. 8፥13)።

እናማ የክርስቶስ መምጣት የአዲስ ሥርዐት፣ የአዲስ ውል፣ የአዲስ ቃል ኪዳን መምጣት ሆኑ። የዚህ የአዲሱ ኪዳን ትኩረቱ እንደ በፊቱ የእስራኤል ሕዝብ ብቻ አይደለም፤ የዓለሙ ሁሉ እንጂ፣ የውሉ ማሠሪያ እንድ ከልል የተበጀለት ምድር እና አገር አይደለም፤ እንዱ የአማካኝነቱ ልጅ እንጂ፤ ስጦታው ሰማያዊ ከሆነ በረከተም ሰማያዊ መሆኑም አይደል? ስለዚህ ሀብታም እና ደኻ ሀሳቱም እኩል የተባረኩበት ይህ ውል፣ የውሱጥ፣ የመንፈስ የሆነ መሠረት ያለው ነው (የተቃራኒ ጦር ንደላትም እንዲሁ ሥጋ ለባሽ ሰው ሳይሆን መንፈሳውያን መሆናቸውን አስተውሉ)። ክርስቶስን “ክርስቲያን” የተባለ ይህ ሕዝብ፣ አማኝ፣ በክርስቶስን የለበሰ፣ በክርስቶስ የተወረሰ አዲስ ፍጥረት ሆነ። መንፈሳዊ፣ ዘላለማዊ!

ክርስቲስ ሊየሱስ ሜትር መቲሮ ለተቀበልነው አዲስ ኪዳን ውል መሬት አልበጠጥምና ከምድር የሚገኝ፣ ከቁስ የሆነ “በረከት” የሚያስጥ ቃል ኪዳን አልገባም። እንዳልከት፣ አሁንም ደግሜ እንደምለው በረከቱ ሰማያዊ፣ ጉልበቱም ሰማያዊ ነው። ሃያ ሰባቱን የአዲስ ኪዳን መጻሕፍት በሙሉ አንብቦ። በለማኞች ዘንድ ሀብት የነበራቸው እንደ ነበሩ ታያለችሁ። እንደም በታ ግን ሀብታቸውን ተንተርሶ ‘ይህን ያገኙት ስለተባረኩ ነው’፤ እነርሱንም በገንዘባቸው ምክንያት ‘የተባረኩ’ ይላቸዋል ብላችሁ አትጠብቁ። ‘ባለፀገች’ ነው የሚላቸው። ድኾችም (ያውም መብት አልባ ባረደዎቻችን) ነበሩ። ግን “ድኾች” ተባሉ እንጂ በማግኘታቸው “ያልተባረኩ” አልተባሉም፤ የዚህም የዚያም በረከት ሀብት ሳይሆን ክርስቲስ ነውና። ድኾችንም፣ መራብም፣ ማግኘትም፣ መስደርም፣ ኑሮ አልሞላ ብሎ መታየትም “ከኪዳን ውል” መታደል ሆኖ

1. **Handwritten:** *Handwritten text, possibly a signature or name, is visible in the top right corner of the page.*

በጭራሽ አልቀረም። አንድስ እንኳ። እነዚህ የኪስ ጉዳተኞች “ወርቅ እና ብር” ባይኖራቸውም ያላቸው ግን ነበራቸው፤ ሙሉት ነበራቸው፤ ጉልበት ነበራቸው። ይህ አዲስ ኪዳን ነው፤ ይህ “የኢየሱስ ጉዳይ” ነው።

እንግዲያስ ሀብታም ከድኸው በተለየ ሁኔታ “የተባረከ” የሚመስላቸውና እንዲሁ ይሆን ዘንድ የምትጠብቁ ወደ ክርስቶስ አትምጡ፤ ሌላ ቦታ ፈልጉ፤ ወይም ወደ ብሉይ ኪዳን ተከለሱ፤ ተመለሱ። አብረቅራቂ ቀለማት የተሸለሙ ጌጠኛ ልብስ መልበሰን፤ በሀብት ማማ ላይ መቀመጥን “ከክርስቶስ የመሆን ምልክት” ወይም “ከክርስቶስ የማመን ውጤት” አድርጋችሁ ልትወስዱ ብትፈልጉ እና ልትሰበኩ ገምለል ገምለል ብትሉ፤ “ጎልጎታ” ከ“ሲና” ቢምታታባችሁ ነው። ከፍ ያሉቱ፤ ሀብት ያላቸው ባለፀገች፤ ታዋቂዎች ባለሥልጣናት ከድኸው በተለየ የክብር ቦታ የሚሰጣቸው “ቤተ ክርስቲያን” ብትደርሱ ፈጥሮ የሚመጣላችሁ መደክቅ ሳይሆን ጸሎትና አግዚዮታ ይሁን፤ ምክር ይሁን። የማይሰሙ ከሆነ ከአርጌው ወጥመድ ሥር የወደቁ ናቸውና ፈጠን ፈጠን ብላችሁ ውጡ፤ ለእናንተም አዲስ ኪዳናችሁን አፀኑ።

ስተዋል! ደማቆች እና ከዋክብት ብቻ የሚወደሱበት፤ አካል ጉዳተኞች የሚገለሱበት፤ ሕመምተኞች ስለ እምነታቸው ማነስ የሚከሰሱበት፤ ድኸች በድኸነታቸው የሚሸማቁቱበት፤ ያላነቡ እና ያልወለዱ ባለመላካት የሚከነኩበት ጉባዔ በ“ሰሙ ክርስቶስ” ቢበሰብሱበት እንጂ ከመንፈሱ ወደ ኋላ ሩቅ ናቸው፤ የኪዳን ጎድሎ ናቸው። እንደዚህ ያሉበት ቦታ የሰሜን ግለት የወለደው ንውሐው፤ ሆኖ እና ጩኸት የሰብሰባ አዳራሻቸውን አየር ቢሞላውም “በመጋረጃ ውስጥ” የሚደረግ ውግ ከመሆን የዘለለ አይደለም። ብርሃን ያለው፤ የክርስቶስ መንፈስ ያልገነኘው “የጊዜው” ነው። ኪዳን ገልባጭ፤ ለዋጭ ነው።

“ከጅብ ቆዳ የተወራ ክራር”

አዲስ ኪዳንን ያልሆነውንና ሊሆን የማይችለውን ቅርፅ ለማስያዝ ጎንበስ ቀናው አለ። አንዴው በሀብት ማማ ላይ መውጣት የመፈለግ ምኞት ያናወዘው ደግሞ በብሉይ ኪዳን ተስፋዎች ተሰቦ እና ተገትቶ ብቻ አያሳይም። የሚያውቁ የአዲስ ኪዳን ጥቅስ በሙሉ “ስለ ገንዘብ የቃል ኪዳን” ውል በመምበል ይቀየርበታል። እንደ ፊልጵስቤስ 4፡13 የተሠቃዩ ጥቅስ ያለ ግን አይመስለኝም። ጥቅስ “ጎልጎታ በሚሰጠን በክርስቶስ ሁሉን ለችላለሁ” ይላል። በየጉባኤውም ‘በል፣ ተባባል’ ይባላል። ‘አልራብም፤ አልጠማም፤ ከፍታው የአጅ ነው፤ ማንም አይደዘኝም፤ ወደ ሀብት መውጣት ለችላለሁ...’ ነው ዐዋጅ ፋከራው። እናም ጥቅሱ ያለ ውድታው ከእነርሱ ጋር ይጫክ ዘንድ ይገደዳል። ይህ ድካም ነው፤ እንደ ጥቅሱ ጳውሎስ “የምናርበት ኦር ይበቃናል” የሚለው ነው። ጎይል፤ “መዋረድን አውቃለሁ፤ መጠነኛን አውቃለሁ፤ በሊያንዳንዱ ነገር በነገርም ሁሉ

መጥገብንም መራብንም፤ መብዛትንም መጥደልንም ተምራለሁ። ጎይልን በሚሰጠን በክርስቶስ ሁሉን ለችላለሁ” ያለው ነው በርግጥ የቃሉ፤ የአዲሱ ግን እንዴ በብሉይ የተጠመቀውን ምን ታደርጋችሁ? ጥቅሱ ሁሉ ለሆድ ይመስለዋል። የሚመስለኝ “ከጅብ ቆዳ የተሠራ ክራር ቅኝት ሁሉም ‘እንብላው እንብላው’ ይላል” የሚባለው ሆኖባቸው ነው። ክራሩን ባቲ አድርጋችሁ ቃኙት ወይም ዘላሠኛ፤ አለምን ደግሞ እንቺ ሆኖ፤ ወዘተ. ያው ቅኝት “እንብላው፤ እንብላው” ነው፤ ከጅብ ቆዳ ተሠርቷልና። ያንን ክራር ሌላ ማናገር አይቻልም ነው የሥነ ቃሉ መልእክት። እንደ ጊዜ በዚያ የብልፅግና ወንጌል ምትነት ሥር የወደቀውን፤ ብሉይ ውበት ርስት የሆነውን፤ በዚያም አድርጎት በዚህ፤ ያንን ጥቅስ ሰጡት ይኸኛውን፤ ብቻ የሚታየው የምድሩ ነው። ግን ግን በያውቁም ባየውቁም መነሻውም ሆነ መድረሻው፤ የኪዳን ግልበጣ መከራ ነው። መንፈሳዊ ወንጀል ነው።

“ራስ እንጂ ጅራት አትሆንም”

እንዳያችሁት ‘እንኳን ከአርጌው ወደ አዲሱ አሸጋግራችሁ’ ነው የአዲስ ኪዳን መልእክት። የአዲሱ ኪዳን ውል እና ቃል ደግሞ ‘ኢየሱስ ኦርጾ’ ከሚለው መርሕ ጋር ያለውን የእግዚአብሔርን ለየሶለት ኦር በጎነት የሚያጸና ስለሆነ ለዚያ አፋን በሰፊው ከፍቶ በትልቁ ለመጥረስ ለታዘጋጀ ፍጥረት ለማያልቅ ምኞቱ አርኪ አልሆነም። እናም ያ ብልጥ “የኢየሱስን ጉዳይ” ለራሱም ለሰሚውም ትርጉም እንዲሰጥ “የምድር ጉዳይ” ለማድረግ ደግሞ ደግሞ ይጥራል። ለምኞቱ አርኪታ ደግሞ “ቤተ ክርስቲያንን” ጥሎ አይጸድ ነገር ጭንቁ ነው፤ ለምንከ ብሎ፤ ‘ኢየሱስ’፤ ‘ዳንኩ’፤ ‘አዲስ ፍጥረት’ ከሚልበት፤ ከርስቲያን ነኝ ብሎ ከሚያዘምበት እምነት ወጥቶ የልቡን ሐሳብ ይመላ፤ እንዴት ተደርጎ ይህንንም አላደረገውም። ታዲያ ምን? ብልጡ የሰው ሐሳብ የቅርብ መፍትሔ አገኘ፤ ይኸውም ወደ ውጪ ከመውደቅ ወደ ኋላ መውደቅ። በቀኝም ይሁን በግራ በኩል ብቻ ወደ ተሻለለት አማራጭ ወደ ኋላ መዞር። ከአዲስ ኪዳን ወደ ብሉይ (አርጌው) መከለስ። ያ ኪዳን ደግሞ እንደምታውቁት “መባርከን” ከቁስ ጋር ያያይዛል፤ ወደ ኪስ ስለሚገባው በሰፊው ይናገራል። ስለሆነም ቀላሉ አቋራጭ እዚህ እንዳሉ ቆጥሮ ወደዚያው ማዘንም፤ እዚህ ስምን አስቀምጦ በልብ እዚያ መሆን። ይመቻል። ያለማወቅ ሲጨመርበት ደግሞ ጩኸቱ፤ ‘ግብብት’ የማለት ስበቱ፤ የድላላውና የደላላው ብዛት አይጣል ነው። እንደምታዩት የመንፈስ ከፍታ ሳይሆን የሀብት ነገር ደግሞ ይጨበጣል፤ ይዳሰሳልና፤ ስለሆነም የብዙ ጅግኞችን ዐይን አልሳበም አይባልም። ስንቱ ጀግና “ራስ” ለመሆን የኋሊት አዝማሚያ መሰላችሁ። የኋሊት ነገር የኋላ የኋላ ብዙውን በክርክ ደቅሷል፤ ለሩቅ ጉዞ የተጠራውን ስቦ ከቅርብ አላድርጋል።

Forbes - እንደ ማጠቃለያ

የአዲስ ኪዳን ውል የመንፈስ ነው፤ ለማያዊ! ያንን ጉልበት ያገኘው ሰው፤ በሰማይ ፀዳል የተነካው የእምነት ጀግና ለምድሩ ኦርጾ ብርታትን ያገኘ ነው። ሰጪው አንዱን ከአንዱ የሚለይ ያልሆነ “ለማንም ቸር” በሆነ ማንነቱ ያውቀዋል፤ ስለሆነም ካገኘው በላይ ለሰጪው ይሞታል፤ በዚያም ብርቱ ጉልበት ተራራውን ይረግጣል፤ ሽለቆውን ያልፋል። ሕልሙ የክርስቶስ በሕይወቱ ከፍ ብሎ መታየት ነው። የለውም ስትሉት አለው፤ ‘ጠፋ’ ስትሉት ይለመልማል። የመንፈስ ፍሬ የተሞላ፤ የመንፈስ ቅዱስ ጎይል እና ጉልበት የበረታ ነው። የልቡ ዐይን ያለው አዚያ ነው፤ የክብሩን ጌታ ማየት። ስለሆነም ለምድር የዕለት ተዕለት ኦር ከብደት በርግጥ ባለ መፍትሔ አርሱ ነው።

ለ50 ዓመታት ያላነሰ የተሰበከው የብልፅግና ወንጌል ግን መጨረሻ ግቡ ሰውን ከማግኘት ማጣት በላይ ከሚያናገረው ብርቱ ጎይል ማጥደል ነው። ሕዝቡን ከምድር አግብቆ መስፋት፤ ለጠላት ማመቻቸት። ሌላም አለ። በርግጥ ልሳባዚያዎች ለተገባዮቹ የሚሉት ነገር በሕዝቡ ጫንቃ ላይ በጭካና የተገባ ሆኖ ነው እንጂ ከሳይሆንላቸው አልቀረም፤ ከሰማይ አልሆነም እንጂ ለአነሱ ሞት ተኮር ሆኖ ከሚያገለግሉት ሕዝብ “ራስ” ላይ መውጫ መሰላል ሆኖላቸዋል። ሕዝቡን እንደ ላም ያልበትና አርሱ ሲገረግ አነርሱ ያብላጩልጩበታል። እውነታው ይህ ብቻ ነው። ‘ራስ እንጂ ጅራት እንሆንም’ ቢሉ የበላይነታቸው፤ ራስነታቸው ስብሰበው ከሚግጡት ሕዝብ ውጪ አይደለም። እንጂ ማ አነሱ የሚሉት ዲሰኩር ከአዳራሻቸው ወጪ እንደማይሠራ የሚያውቅ ያውቀዋል።

ስለ ዓለም ዋና ዋና ባለፀገች የሚተርከውን የForbes (ፎርብስ) መጽሐት ሪፖርት ከመረጃ መረቦች ማየት ትችላላችሁ ወይም ስለ አሜሪካ ሀብታሞች Fortune (ፎርቱን) 500ን ተመልከቱ። ይሄው ከ50 ዓመት በኋላም እንኳ እዚያ ውስጥ የምታውቁት “ራስ ነኝ ባይ ‘ጴጌ’” አለ? የኢየሱስ የመምጣቱ ግብ አማኞችን “ራስ እንጂ ጅራት” እንዲሆኑ ከሆነ Forbesም ሆነ Fortune እንደኛም ይሁን መቶኛ ላይ ፎካሪ “ራስን” ማስቀመጥ ነበረባቸው፤ ግን አልሆነም። ሊባል የሚችለው ወይ ስምቻቸውን ባለመጥቀስ መጽሐፋቸው ተሳስተዋል ይህም ባለብልፅግና ወንጌል ሰባዚያዎች ለዘረፉ ይመቻቸው ዘንድ በየላምንቱ ውሸትን ሳይሰለቻቸው አይደሉት ነው። መልሱ ግልጽ ነው። የያዘኩት እና የገባሁበት ኪዳን ብርቱ ቢሆንብኝ ጊዜ ማስመለሳቸውን፤ ከፋውን አሳሳታቸውንና ቅጥፈታቸውን “ወግድ!” ከአዲሱ ኪዳን ጋር ግን “ወደ ፊት እንሄድ!” ብያለሁ። ■

መሪነትም እንደ ውበት

ለመሆኑ፤ የየቤተ ክርስቲያኑ መሪዎች አንድን የአመራር ዘዴ በሚመሩት ቤተ ክርስቲያን በሥራ ላይ እንዲውል ካደረጉ በኋላ በተለያዩ ምክንያቶች አንዳሰቡት የአመራር ዘዴውን ውጤታማነት ማየት ቢቸግራቸው ምን ማድረግ ይችላሉ? ወይም ደግሞ ቤተ ክርስቲያኒቱ ስትጀመር ዐውዱን ባልጠበቀ መልኩ ተግባራዊ የተደረገ የአመራር ዘዴ ቢኖር ምን ማድረግ ያስፈልጋቸዋል? እንዴ ለምደውታልና የአመራር ዘዴዎቻቸውን ሳይለውጡ፤ በለመዱት ግን ውጤታማ ባልሆኑበት የአመራር ዘዴ ጸንተው ይቀጥሉበትን? እንዴ የቤተ ክርስቲያናቸው አሠራር አካል ሆኗልና ከነችግሩ ይኑሩን? በአጠቃላይ ለቅዱሳን የመታነጽ፤ ለቤተ ክርስቲያንም የዕድገት ምክንያት ሊሆን የታሰበው አመራር ለቅዱሳን የሰብራት፤ ለቤተ ክርስቲያንም የውድቀት ምክንያት ሊሆን ዝም ብለው ይመልከቱን? ለእንደዚህ ዐይነቶቹ ሞጋች ጥያቄዎች ይረዳን ዘንድ መሪነትን ከውበት ጋር በማገጸጸር እንመልከተው።

ውበት ደንበር አለው፤ ውበት ከልል አለው። ውበት ድንበር ከሌለው፤ ውበት ከልል ከሌለው ለመዋብ ብለው ከንፈራቸውን ሰንጥቀው ገል የሚያንጠላጥሉትን ኢትዮጵያውያኑን የሙርሲ ጎሳዎችንና ተቀራራቢውን ገዢ በጀራቸው የሚያደርጉትን ኬንያውያኑን የማሳይ ጎሳዎችን ውበት የሚዳኛው ማነው? ያው ውበቱ የሚገኝበት ባህልና አካባቢ ካልሆነ በቀር የዚህን መሰሉን ውበት ውበትን አጽዳቂው ማነው? ደግሞስ የውበት ውበትነቱ ከምኑ ላይ ነው? ከተለምዶው ዝርዝር ብንነሣ እንኳን ለአፍንጫ ከሰልካካነት ውጪ፤ ለዐይን ከሣገልማነት ውጪ፤ ለጸጉር ከዞማነት ውጪ፤ ለተረከዝ ከሎሚነት ውጪ... ስንቱ ያስበዋል? ስንቱስ ይስማማበታል? የውበት ውበትነቱ እንዲህ ወይም እንዲያ ከሆነ የአንደኛውን ወገን የውበት ዝርዝር ሊላኛው እንዴት ይቀበላል? አንደኛው የተቀበለውን የውበትን መስፈርትንስ ስንቱ ያጸድቀዋል? በመሆኑም ውበት ከልል አለው። እንደውም ውበት መልካም ያደራግ ደንበርና ከልል ብቻ ሳይሆን የዘመንም ከልል አለው። እዚህችው የኢትዮጵያ መናገሻ በሆነችው በአዲስ አበባ እንኳን የጸጉር ርዝማኔ በግሩም ውበትነቱ ተቆጥሮ “ይጠቀሳልል እንደ ዘንድ” እንዳልተባለለት ሁሉ ለውበት ተብሎ፤ ለማማር ተብሎ የሰንት እንቅጃችን ጸጉር የምላም ሲላይ ሆነች! ይህ እንግዲህ ልዩ ልዩ ዐይነት የሆነውን የጸጉር አሠራርን፤ አለባበሰን፤ አጋገፈን፤ ሳይጨምር ነው። እናም ሁሉም በየፈርጁ፤ በየክልሉ “ውበት” ተባለ፤ ባለ ውበቱም “ውበት” ተባለ። “ውበት እንደ ተመልካቹ ነው” እንዲሉ።

ታዲያ ውበት እንደ ተመልካቹ ቢሆንም እንኳን ይኸው አንጻራዊ የሆነው ውበት በአገር አቀፍ እና በዓለም አቀፍ ደረጃ መስፈሪያ ወጥቶለትና መመዘኛ ተባብሮለት እጅግ ብዙ አንስቶች የሚወዳደሩበት መስክ ሆኗል። በርግጥ ውድድሩ የቀንጅና ውድድር እንደ መሆኑ መጠን ውበት ላይ ቢያተኩርም፤ ሌሎች መላኪያዎችም አሉት (ተሰጥዖን እንደ ምሳሌነት ይጠቅሳል።) በየውድድሩ

ፍጻሜም በመስፈርቱ መሠረት ከሁሉ አብላጫ ነጥብ ያስመዘገቡ አንስቶች እንዲሸለሙ ይደረጋል። አሸናፊዎቹ አንስቶችም የየአገሩን የቅንጅትን አክሊል ይደፋሉ። እነዚህ የአሸናፊነትን ማዕረግ የተቀዳጁት አንስቶችም የኢትዮጵያ ቅንጅ (Miss Ethiopia)፣ “የፊሊፒንስ ቅንጅ (Miss Philippines)”፣ “የቻይና ቅንጅ (Miss China)”፣ “የዓለም ቅንጅ (Miss Universe)” እየተባሉ ይሞገሳሉ። ውበት እንደ ተመልካቹ ቢሆንም እንኳን በተደረሰበት ስምምነት መሠረት ተመዝኖ “የተሻለው ውበት” እውቅና ይሰጠዋል። የአሸናፊነት ማዕረጉን ማግኘት የሚችሉ ሌሎች አንስቶችም ራሳቸውን ወደ መመዘኛው ለማድረስ ይተጋሉ። ግን ውበትን ይታደሉታል እንጂ ይካኑታል እንዴ?

መሪነትም እንደ ውበት ነው። ውበት እንደ ተመልካቹ እንደ ሆነ ሁሉ እንዲሁ መሪነትም እንደየተመልካቹ ነው። የውበት ውበትነቱ እንደየባህሉ እንደሚለያይ እንዲሁ መሪነትም ከባህል ባህል ይለያያል። በአንደኛው አካባቢ የተሞገሰው የመሪነት ዘዴ በሌላኛው ሰፈር ጭራሹት ላይታወቅ ይችላል። ይህ ዕሳቤ ይልቁት የጠዘው በሥነ አመራር ዙሪያ ከተሰማሩት ምሁራን ከግማሽ በላይ የሆኑቱ ከሰሜን አሜሪካ መሆናቸው ነው። እናም የእነዚህ ሁሉ ድምር ውጤት አንድ ጥያቄ አሜሪካ፡ “እዚህ አሜሪካ በውጤታማነቱ የተመሰከረለት የአመራር ባሕርይ በሌለውም ዓለም እንዲሁ ሊሆን ይችላልን?” የሚል። የተመረመረው ጥያቄ ጥያቄ ሆኖም አልቀረ፤ ለቀጣይ ምርምሮች በር ከፈተ እንጂ!

“ውበት እንደ ተመልካቹ ነው” የሚለው ብረል የእንግሊዝኛ አቻ አለው፡- “Beauty is in the eye of the beholder” የሚል። እናም ይህን የእንግሊዝኛውን ብረል ርእስ በማድረግ የጥናት ጽሑፋቸውን እ.አ.አ. በ2006 ያሳተሙት የሥነ አመራር ምሁራን እንደሚሉት ከሆነ አመራር እንደየባህሉ ይለያያል። ለገና የጥናት ጽሑፋቸው ዋና መሠረት የነበረው በ60 የተለያዩ አገሮች ላይ በተደረገው ጥናት ላይ በመመርኮዝ የተጻፈውና እ.አ.አ. በ2004 የታተመው ዳንስ ያለ ባለ 800 ገጽ መጽሐፍ ነው። ጥናቱ ያካተተው 60 አገሮችን ቢሆን፤ እያንዳንዱ አገር እንደ አንድ ማኅበረ ሰብ ሲወሰድ፤ ሁለት አገሮች ግን ካላቸው ባሕርይ የተነሣ ሁለት ሁለት ማኅበረ ሰቦች ተወስደውላቸው በድምሩ 62 ማኅበረ ሰቦች መጠናታቸውን ልብ ይላል።

ይህ በመስኩ “የመጀመሪያ” የተባለለት መጽሐፍ በጥናቱ ውስጥ የተካተቱትን 62 ማኅበረ ሰቦች ተመሳሳይ የሚደርጓቸውን የባህል ገጽታዎች በመውሰድ ማኅበረ ሰቦቹን በዐሥር የከፈለ ሲሆን፤ በእያንዳንዱ የማኅበረ ሰብ ቡድን ውስጥ ደግሞ “ተመራጭ” የሆኑትን የአመራር ባሕርያት በመዘርዘር ይተነትናል። በተለይ ደግሞ በሁሉም ማኅበረ ሰብ ውስጥ በውጤታማነታቸው ተመራጭ የሆኑ የአመራር ባሕርያት ተለይተው

“
**የውበት ውበትነቱ
እንደየባህሉ
እንደሚለያይ
እንዲሁ መሪነትም
ከባህል ባህል
ይለያያል**

መታወቃቸው በሥነ አመራር መስክ አዲስ መረዳትን የፈጠሩ ነበር። ይህም መረዳት ምንም እንኳን ውበት እንደ ተመልካቹ ቢለያይም፤ ሁሉም በመሰማማዝነት መልኩ ውበትን መመዘን እንደተቻለ እንዲሁ መሪነትም ከባህል ባህል የመለያየቱን ያህል በሁሉም ባህል ውስጥ በተመራጭነታቸው የጋራ የሆኑ የአመራር ባሕርያትን ነቅሶ ማውጣት መቻሉ (“ቻ” ይጠብቃል) ነው። ማለትም ለውጤታማነት ደረዳሉ ተብለው ከተለዩቱ የአመራር ባሕርያት ውስጥ አንዳንዶቹ በሁሉም ዘንድ አውቅናን (Universal endorsement) ማግኘታቸው በሥነ አመራር መስክ ትልቅ አመርታ ሆኖ ተመዝግቧል። ይህንን አስተዋጽዖውንም ከማምት ውስጥ በማሰባሰብ የጥናት ቡድኑ ከተለያዩ የአሜሪካ ተቋማት ሽልማት ተበርክቶለታል።

እዚህ ላይ አንድ ጥያቄ እንደሚነሳ ይታሰባል፡ - “ለመሆኑ እነዚህ በሁሉም ማኅበረ ሰብ ውስጥ በውጤታማነታቸው ተመራጭ የሆኑት የአመራር ባሕርያት ስንት ናቸው? ደግሞስ ምን ምን በመባል ይታወቃሉ?” የሚል። በአጠቃላይ መጽሐፉ ስድስት የአመራር ባሕርያትን በመዘርዘር የተነተነ ሲሆን፤ ከእነዚህ ውስጥ አራቱ በሁሉም ማኅበረ ሰብ ውስጥ በውጤታማነታቸው ተመራጭ የሆኑት የአመራር ባሕርያት ናቸው። እነዚህ ተመራጭ የአመራር ባሕርያት ካሪዝማዊ አመራር (Charismatic/Value-based)፤ የቡድን አመራር (Team Oriented)፤ አሳትፊ አመራር (Participative) እና የርህራኤ አመራር (Humane Oriented) ተብለው ተሰይመዋል። ቀሪዎቹ ሁለት የአመራር ባሕርያት፤ ማለትም ራስ አድን አመራር (Self-Protective) እና ራስ ገዝ አመራር (Autonomous) ተመራጭነታቸው ከባህል ባህል ይለያያል። ይህ ማለት ፊተኞቹ የአመራር ባሕርያት በሁሉም ማኅበረ ሰብ በውጤታማነታቸው ተመራጭ ወይም ተፈላጊ የአመራር ባሕርያት ሲሆኑ፤ ኋለኞቹ ግን ተመራጭነታቸው ወይም ተፈላጊነታቸው ከማኅበረ ሰብ ማኅበረ ሰብ የሚለያይ ነው። በዚህ በዛሬው መጣጥፍ ከቦታ ውስንነት የተነሳ እነዚህን በዝርዝር ለመጻፈስ የማይቻል ሲሆን፤ ወደፊት ግን እንደ አስፈላጊነታቸው የሚቃኙ ይሆናል። ቢሆንም ከእነዚህ ተፈላጊ የአመራር ባሕርያት ዝርዝር አንድ መረዳት የሚያስፈልገን ነገር አለ። ይህም የአመራር ዘይቤ ከባህል ባህል “ይለያያል”፤ “ውበት እንደ ተመልክቶ እንደ ሆነ ሁሉ አመራርም እንዲሁ ነው” ቢባልም፤ በሁሉም ባህል የጸደቁና ተቀባይነትን ያገኙ (Universally endorsed) የአመራር ባሕርያት አንዳሉ ሊሠመርበት ይገባል። ተመራጭነታቸውም በአንድ ተቋም ውስጥ ሊያስገኙ ከሚችሉት ውጤታማነት የተነሳ ነው። በሌላ አባባል መሪዎች ባህል ድንበር ሳይገድባቸው እነዚህን የአመራር ባሕርያት እንደ አስፈላጊነታቸው መጠን በሊማመዱቸው በረከትን፤ ዕድገትን፤ የበለጠ ውጤታማነትን ወደሚመሯቸው ቤተ ክርስቲያናት ወይም ልዩ ልዩ ተቋማት ማምጣት ይችላሉ።

ከዚህ በመነሣት እኛም ክርስቲያኖች ከባህሉ ውጪ

እንሆንምና በባህላችን፤ አልፎ ተርፎም በዓለም አቀፍ ደረጃ ተመራጭ የሆኑት የአመራር ባሕርያት አስፈላጊ ሆነው ስናገኛቸው ልንጠቀምባቸው እንደምንችል መጽሐፉ ጠቋሚ ነው። በተለይም፤ ከላይ በዚህ መጣጥፍ ጅማራ ላይ በተሰደዱትና በሌሎች ምሳሌ ጥያቄዎች ስንከበብ ቆም ብለን ዙሪያ ገባችንን ማየትና ያሉንን የአመራር አማራጮች ማሰብ ብልንነት ነው። “ይህ የአመራር ዘይቤ በቤተ ክርስቲያናትን የቆየ አሠራር ነው፤ ይህ ዐይነቱ አመራር በቤተ ክርስቲያናትን የተለመደ ነው” እያሉ ቤተ ክርስቲያንንም ሆነ ትውልድን መገዳት እጅግ የከበደ የመሪዎች ባይል ነው። መሪዎች የአምነታዊ ለውጥ ምክንያት ሊሆኑ ሲገባቸው የለውጡ ሐሳብ ከጎፈኝቸው ቤተ ክርስቲያንን ለትልቅ ውድቀት እያንደረደሩት ነው ማለት ይቻላል። በዚህ ረገድ ሙሴ ትልቅ ምሳሌ ይሆናል።

ሙሴ ካሪዝማዊ መሪ ነው። ከላይ በተጠቀሰው መጽሐፍ መሠረት ካሪዝማዊ መሪዎች ተከታታይነታቸውን ለታሰበው ዓላማ የመቀሰብ፤ የማኅበሩን እንዲሁም ሊደረስበት የታሰበውን ስኬት የማሳየት ችሎታ ያላቸው ናቸው። እነዚህ መሪዎች ባለ ራሳቸው ደግሞም ያዩትን ለመጨበጥ በእውነተኛነትና በቆራጥነት የሚተጉ ናቸው። እንዲሁ ሙሴም ለእስራኤላውያን ከግብፅ ባርነት ቤት የመውጣታቸውን የምሥራች በማሰማት ልባቸውን የቀሰቀሰ (ዘፀ. 4፡29-31)፤ ልባቸው ሲደነግጥ ያደፋፈረ (ዘፀ. 14፡13-14፤ 12፡26-28)፤ ፈርዖን ልቡን አደንድኖ “እግዚአብሔርን አላውቅም፤ እስራኤላንም አልለቅም” (ዘፀ. 5፡2) ሲል በቆራጥነት ሕዝቡን እንዲለቅ በመናገር በፊቱ ተአምራትን ያደረገ (ዘፀ. 7-12)፤ ደግሞም እስራኤላውያን እግዚአብሔርን የሚከተሉበትንና ሕይወታቸውንም የሚመሩበትን ሕግ ከእግዚአብሔር ተቀብሎ ያስተላለፈ (ዘፀ. 19-20) ካሪዝማዊ መሪ ነው።

ሙሴ ከካሪዝማዊ መሪነቱ በተጨማሪ አሳትፊ (Participative) መሪም ነበር። ሙሴ የአሳትፊ መሪነትን በተለየ መንገድ መለማመድ የጀመረው በአማኑ በዮቶር አማካይነት በሕዝቡ ላይ በየደረጃው የሺህ አለቆችን፤ የመቶ አለቆችን፤ የገምሳ አለቆችን እና የዐሥር አለቆችን እንዲሾም በመከረውና ተግባራዊ ባደረገ ጊዜ ነበር (ዘፀ. 18)። እዚህ ላይ የአመራር ሥራውን ሁሉ ጠቅልሎ ይዞ ለነበረው ለሙሴ ዮቶር ምክርን ሲጀምር፤ “የምታደርገው ይህ ነገር መልካም አይደለም” (ዘፀ. 18፡17) ማለቱን ልብ ይሏል! ሙሴ ከእግዚአብሔር በቀጥታ የመሪነትን ጥሪ የተቀበለና ካሪዝማዊ አመራር በግልጽ የታየ መሪ ቢሆንም እንኳን፤ አሁን ከደረሰበት ደረጃ አንጻር ግን “መልካም” አመራርን አየተገበረ አልነበረምና ወደ አመራር ሕይወቱ አሳትፊ አመራርን ሲያስገባ እንመለከታለን። ይህ በዚህ ዘመን ላሉ መሪዎች ትልቅ ምሳሌነት አለው። ሙሴ በብዙ ዐሥርት ዓመታት የአመራር ልምዱ ሳይመስል ወይም በአገል መገፈሳዊነት ይህ ከእግዚአብሔር የመጣልኝ የመሪነት መለኮታዊ ጥሪ ነው፤ ደግሞም ባለ ራሱ እኔ ነኝ በማለት ራሱን ሳይደልል ከዚህ በፊት የመሪነት

ልምድ ይኑረው አይኑረው በውል የማይታወቀውን፤ ግን ምክሩ ትክክል የነበረውን አማኑ ዮቶርን መስማቱ ለዘመኑ መሪዎች ትልቅ ትምህርት ነው። ሠናይ መሪዎች በየጊዜው ውጤታማ የሆነውን የአመራርን ዘይቤ በመላበስ ለቤተ ክርስቲያን ዕድገት ይተጋሉ። ሠናይ መሪዎች እንደሚገባ አላሠራ ያላቸውን ዕድሜ ጠገብ የአመራር ዘይቤ ለመቀየር ትሕታን ናቸው።

ስለዚህም የኢትዮጵያ ቤተ ክርስቲያን መሪዎች ሆይ፤ እግዚአብሔር ታማኝ እድርጎ ቆጥሮ በሰጣችሁ በአመራር አገልግሎታችሁ የበለጠ ፍሬያማ እንድትሆኑለት ይፈልጋል። በመሆኑም፤ እባካችሁ አሁን አየተከተላችሁትና አየተለማመዳችሁት ያለው የአመራር ዘይቤ እሳስኬዱ ቢላችሁ ቆም ብላችሁ ዐስቡ። ይህ አስተዋይነት ነው፤ መንፈሳዊነትም ነው። ለተተኪው የመሪ ትውልድ ልታስተላልፉለት ከምትችሉት እጅግ በርካታ ቀም ነገሮች መካከል “ተሳሳቱ ነበር!” የሚለውንም ጭምር እንደ ሆነ ልብ በሉ። በዚህ አድራጎታችሁ የቤተ ክርስቲያንን የወደፊት ገጽታ ትወስዳላችሁ። በቡድን እያገለገላችሁ ነውን? መልካም አድርጋችኋል። ደግሞም ለምታገለግሏቸው ሰዎች በማሰብ፤ በመራራት (“Humane Oriented” በመሆን) አገልግሉ። በቡድን ማገልገላችሁ በቻውን በቂ አይደለምና። በቡድን እየመሩ ቤተ ክርስቲያንን ቀውስ ውስጥ መክተት አለና! ካሪዝማቲክ መሪዎች ናችሁን? እርሱም መልካም ነው። ይሁንና ሁልጊዜ ሁሉንም ነገር እናንተ ማድረግ አይጠበቅባችሁምና ሌሎችንም ጸጋቸውን እያያችሁ አሰማሯቸው፤ በአመራርም ውስጥ አሳትፏቸው። ያኔ ሠናይ መሪ በመሆናችሁ ከእግዚአብሔር ዘንድ መልካም ብድራትን ትቀበላላችሁ፤ ለሚመጣውም ትውልድ መልካም ታሪክን ታወርሳላችሁ። ውበት እንደሆነው ሁሉ እንዲሁ መሪነትም እንደየተመልካቹ ይለያያል። እናንተ “ውብ” ያላችሁት ውበት የውበትን ሚዛን ካልደፋ ከውበት ጎራ ልቆ እንደማይወጣ እንዲሁ “ግሩም” ያላችሁትም መሪነት ተመዝኖ አይከብሩ ይሆናል። እናም የአመራር ዘይቤያችሁ ሠናይ ይሆን ዘንድ ራስን መፈተሹ የከብር መንገድ ይሆንላችኋል። ሠናይ የአመራር ዘመንን እመኝላችኋለሁ! ■

የግርጌ ማስታወሻ

¹ Javidan, M., Dorfman, P. W., De Luque, M. S., & House, R. J. (2006). In the eye of the beholder: Cross cultural lessons in leadership from Project GLOBE. *Academy of Management Perspective*, 20(1): 67-91. Retrieved from: www.jstor.org

² House, R. J., Hanges, P. J., Javidan, M., Dorfman, P. W., & Gupta, V. (Eds.). (2004). *Culture, leadership, and organizations: The GLOBE study of 62 societies*. Thousand Oaks, CA: Sage.

አምነታዊ ሰሌዳ

ጓደኛዬ ነው፤ “ወደኛ ቸረቻ ካልመጣህ” ብሎ ሁሌ ይነገንዝኛል መሄድ ባልፈልግም “ስለንገነዛው” ብዬ አንድ ዕለት ለመታደም ከስምምነት ላይ ደረሰን፤ ከዚያ በፊት ግን ‘ለምን ወደ እግዚአብሔር ቤት አንሄድ ባለህ ጊዜ ደስ አላለህም?’ ትሉኝ ይሆናል፤ ጥሩ ጥያቄ ነው፤ ከዚህ ጓደኛዬ ጋር በደባልነት አብረን መኖር ከጀመርን ረጅም ጊዜ ቢሆንም ከቅርብ ጊዜ በኋላ፤ ማለትም “ጦርማሽ ትውልድ ዓለም አቀፍ ቤተ ክርስቲያን” ወደ ተሰኘ ጉባዔ መሄዱን ማዘውተር ከጀመረ ወዲህ ነገረ ዓለሙ ተቀይሯል፤ እንደ እርሱ አባባል “የእምነት እና የጎይል ሰው” ሆኗል።

እናም እላችሁኋለሁ፤ አሁን ባለፈው ጊዜ በጠዋት ተነሥቶ ከአራታችን ሴቭያደረግናትን ትንሽ ሻት ያለች እንጀራ ለቁርስ ይፈረፍራትና “አንተ ገበዝ፤ ተሰላ” ይለኛል። እንደ እውነቱ ከሆነ እኔ ድብን ያልኩ እንቁልፋምና ሰነፍ ነኝ፤ አሉ ግን “እምንታዊ ቃለት አሉታዊ ነገሮችን ይላውጣሉ” ብሎ ያምናል፤ በሆላልኝ ከዚያ “ሆኗ ሆኗ... ተነሥ፤ ጀግና ልጅ አጅ የሚያስቆረጥም ጥብስ ለቁርስ ደርሷል” ይለኛል።

[illegible]

ምን ይህ ብቻ አንዳንድ ሁኔታው ጭራሽ ግራ ያጋባችኋል፤ ለምሳሌ “መዋጀት” እያለ የሚጠራት ቀሽት የሆነች የምኞት ሳምንት አለችው። አሁን ባለፈው አንዲት ቆንጆ ወጣት ሴት አዲስ ሞጪል መኪና ስትነዳ አይቶ በቆንጆዋም በመኪናቃም ተማርኮ ትንሽ ወለድ አንዳደረገው ማወቁ ሲገባው፡ “ይህቺን መኪናና በውስጧ ያሉትን በአመት ዋጀት” ብሎኝ አረፈው። አሁን አንግዲህ ለምን ወደ እግዚአብሔር ቤት ሳይሆን ወደ “ጦርማሾቹ ጉባኤ” መሄድ እንዳልፈሁኝ የተግባባን መሰለኝ።

ያወራል (እንግሊዘኛ አየቀላቀለ እንዳልሆነ ልብ በሉልኝ)፤ ምናልባትም ይህቺን “ቤተ ክርስቲያን” “ዓለም አቀፍ” ያስባለት “የመድረክ ቋንቋዋ” እንግሊዘኛ መሆኑ ይሆን እንዴ? ብዬ አሳብኩ። መሪው “Just, must, faith, death...” እያለ እያለ ቆየና፤ ለአዝማራው ይቅርታ ለአዝማራው አስረከበ። ዘማሪው በተራው ስለ ተራ የሚያወሩ ብዙ “ተረኛ ነኝ፤ ባለ ተራ ነኝ፤ ተራው የኦኔ ነው፤ ያንተ ነው፤ ያንቺ ነው...” የተሰኙ ስሙዓት ተራራ የሚያህሉ ተራ መዝሙሮችን ተረተረና ለቀጣይ ዋና ተረት አውሪ ማይክሮፎንን አወረሰው።

ቀጣዩ “ማይከ ወረሽ” “የቤተ ክርስቲያኒቱ መሥራች (ከተመሠረተው መሠረት ሌላ ይሆን?)፣ ባለ ራሳይ፣ ሐዋርያ፣ ዋና መጋቢ፣ ነቢይና ሁሉ ገቡ የእግዚአብሔር ሰው አንቶኔ” ነው። በነገራችን ላይ የዚህን ሰው የማዕረግ ስሞች ርዝመት ስመለከት “ብዙህ ወቅዱስ...” የሚለው ባለ አንድ አንቀጽ ስርዝር ማዕረግ ትዝ ይለኛና “የት አባቱ! ይሁን፤ ማን ከማን ያንሳል፤ ይፍካከሩ” አለሉ። ከዚያ “የቤተ ክርስቲያኒቱ መሥራች ባለ ራሳይ” ጥቂት ጎርደድ ጎርደድ ካለ በኋላ እሱም እንደ “ደቀ መዛሙርቱ” ጉራማይሌ ዲስኩናን “ደስኩር” ሲያበቃ ቀጣዩ መርሐ ግብር መስጠት እንደ ሆነ የተረዳሁት በመኸል፣ “give and take ሁሉንም ዐይነት prosperity ማግኛ የማይሻር principle ነው ሲል ነበር። ቀጥሎም አንዳንዶቻችን እስከ አሁን ድረስ ያልተባረከነውና ኑራችን የቆረቆዘው ስላልሰጠን ብቻ ሳይሆን “ስጥብጥብና ቆንቆና” ስለሆንን ጭምር እንደ ሆነ “በተሰጠው ሐዋርያዊ ሥልጣን” አስገንዝበን። ከዚያም፣ “እኛ ‘ስለ ማርያም’ እያልን የምንለምን የመንገድ ዳር ለማግኘት አይደለንምና ለማኪያቶ መጠጫ የማትሆን ፍሬጋኝክ እየሰጣችሁ ሰጠን አትበሉ...” አለ። ‘እምን እንዲህ ትላለህ?’ የሚለው የለም፤ በቃ አለ። ታክሲ ቢሆን ኖሮ ‘ወራጅ አለ’ ብዬ ያለ ፊርማታዬ አወርድ ነበር። ምክንያቱም መባ ለመስጠት የያዘኳት ሳንትም ስመለስ ለአንበሳ አውቶበስ ብዬ ያስቀመጥኳት “ትዳሬ” ስትሆን፤ በእግራ ፈርጄ ልስጥ ዐስቤ ነበር። ብቻ ምን አላፋኝ፤ “አትስጥ” ስለተባልኩኝ እያፈርኩ እጄን ወደ ኪሴ መለስኩ። በዚያ ላይ ሐዋርያው ማኪያቶ የት እንደሚጠጣ ስለማውቅ በጣም ተሸማቀኩኝ፤ ምክንያቱም አሳቸው እንትን ሁቴል ገብተው ማኪያቶ የሚጠጡበት ሐሳብና እኔ ላለሁባት አጥቢያ ከገቢዬ ከማወጣው ዐሥራት ጋር ሲንጸጸር የሳቸው ይበላጣልና ነው ነገሩ። ከዚያ ብዙ ጥያቄዎች በእኔምሮዬ ተመላለሱብኝ። እኔ ሳላውቅ ዝቅተኛ የመባ ስጦታ ተመን ተወስኛ ይሆን ወይስ ለማሻር አቅም እንዳገኘኝ ሁሉ ለአቅም መስጠትም አልደረስኩም ይሆን? አቤት ይሄኔ እንደ እኔ ለመስጠት ባለመታደሉ ያፈረና እጁን ወደ ኪሴ የመለስ ስጦት ወገን ይኖር ይሆን? ኪሴ ይቁጠረው።

አባ ጠርማሽ ግን አጠገቤ ሌላ ተአምር መሥራት ጀመረ። የመባ መጣያ ዕቃው ሲመጣ ከኪሉ ብዕር አወጥቶ በቀኝ እጁ መጻፍ ላይ እንድ ቁጥርን ጻፈና ከኃላው ከዐሥር በላይ ዜሮዎችን ደረድሮ ሲያበቃ፣ ወደ መባ ዕቃው ባደ እጁን ከነቁጥሩ ጨብጦ ከተተና በደስታ መለሰው። ለምን እንደዚያ አንዳደረገ አልጠየቅትም፤ ምክንያቱም “የእምነት ሰው በእምነት” እየሰጠ ነውና። “በጠርማሽቹ ጉባኤ” ከንደትና አብደት ቀንድ አብቅለው ታዩኝ። “ሐዋርያው” ሲናፈቅ የነበረውን ትምህርት ሲጀምር እኔ ትእማሰኩ አለቀና ተነሣሁ። የዕለቱን ትምህርት ርእሰ ተናገረ። “የሰኬት ደረጃዎችን መውጣት” የማል ነበር። እሱ ይህን ሲናገር እኔ የአፃራሹን ደረጃ እየወረድኩ ነበር “ከሰኬት ደረጃዎች” እየወረድኩ ይህን? ■

ያው መቼም የእምነትን ሰው ማስቀየም መልካም አይደለምና ብዬ ሁኔታውን ለመመልከት "ከጠርማሸቺ" ጉባኤ ተገኘሁ። ፕሮግራም መሪው አማርኛ አየቀላቀለ

እውነተኛ አገልጋይ ማነው?

ከእናንተም የሚደርስ ወይም ከብትን የሚጠብቅ ባሪያ ያለው፡ ከእርሻ ሲመለስ ወዲያው ቅረብና በማሰድ ተቀመጥ የሚለው ማን ነው? የማግለገውን አራቴን እባናዳልን፤ እስከበለጠና እስከጠጣ ድረስ ታጥቀህ አገልግለን፤ በኋላም አንተ ብላና ጠጣ የሚለው አይደለምን? እንዲሁ እናንተ ደግሞ የታዘዘችሁትን ሁሉ ባደረጋችሁ ጊዜ፡ የማንጠቅም ባሪያዎች ነን፤ ልናደርገው የሚገባንን አድርገናል ብሉ። (ሉቃ. 17፡7-10)

የምንኖረው እጅግ በዘመነ ትውልድ ውስጥ ነው። በዘመኑ ውስጥ በዓይኖችን የምናያቸውና በልቡናችን የምናስተውላቸው በርካታ ነገሮች አሉ። በተለይም በብዙ አቅጣጫ ውሸተኞች ሆነው ሳሉ ነገር ግን እውነተኛውን መስለው የሚገለጡ ነገሮችን እናስተውላለን። እነዚህ እውነተኛውን የሚመስሉ ነገሮችን በልዩ ልዩ የሥራ ዘርፎች ውስጥ ልናያቸው የምንችላቸው ናቸው። ነጋዴዎች “አረጃፍል” ናቸው ብለው የሚሸጧቸው ዕቃዎች ከቀናት በኋላ አንዳልሆኑ በተግባር ይታያሉ። ምክንያቱም ዕቃዎቹ አረጃፍተዋል መስሉ አንጂ እውነታችን ስላልሆነ ነው። ይህንን የተመለከቱ ዕቃ ገዢዎች አንድ ነገር ለመግዛት ሲያስቡ ምን ይሻላል? በማለት ይጨነቃሉ። ቁጥራቸው አያሌ የሆኑ ግለ ሰዎች ገንዘባቸውን እውነተኛ በሚመስል፤ ነገር ግን ባልሆነ ዕቃ ላይ ጨርሰው በጎዘን ቤታቸው ተቀምጠዋል። አንድ ነገር ለመግዛት ሲልፉ አንድቀድሞው እንዳይታለሉም በማሰብ ስለ ዕቃው በቂ እውቀት አለው ብለው የሚያስቡትን ሰው ይዘው ወደ ዝቦያ ቦታ ለመሄድ ይገደዳሉ።

በተመሳሳይም፡ በመንፈሳዊው ዓለም ላይ ያለውን አገልግሎት ስንመለከት እውነተኛ ያልሆነ፤ ነገር ግን እውነተኛውን የሚመስል አገልግሎት እናያለን። በዛሬ ጊዜ በቤተ ክርስቲያን ያለውን አገልግሎት ስንመለከት በእውነተኛ ልብና ከፈጣሪ በመጣላቸው መለኮታዊ ጥሪ ተነሣስተው የሚደክሙ እውነተኛ አገልጋዮች እንዳሉ ሁሉ፤ የግል ጥቅማቸውን ማክሰል ያደረጉ በርካታ አስመሳይ “አገልጋዮችም” ደፋ ቀና ሲሉ ይታያሉ። ከዚህም የተነሣ በአሁኑ ጊዜ ጌታን ያመኑ ቅዱሳን በአስመሳይ “አገልጋዮች” ሲገቡና ገብረታቸውን ሲዘረፉ ማየታችን እውነተኛ አገልጋይ ማነው? ብለን እንድንጠይቅ ያስገድደናል።

የተባረከው ቅዱስ ቃሉ እውነተኛ አገልጋዮች ምን ዐይነት እንደሆኑና እንዴት ባለ ሕይወት መኖር እንዳለባቸው ይነግረናል። በጥንቷ የሐዋርያት ቤተ ክርስቲያን የነበሩና በብዙ ዋጋ መክፈል ወንጌልን ወደ እኛ ያስተላለፉልን የእውነተኞቹን ሐዋርያት ሕይወትና አገልግሎት ብንመለከት መለኮታዊ ጥሪ አሁን እኛ እንዳለንበት ዘመን ተደብስብሰና ከግል ጥቅም ጋር ተቆራኝቶ እንዳልነበረ በቀላሉ መገንዘብ አንችላለን። በዛሬው መልአክት ላይ ሰፊ የሆነ የእውነተኛ አገልጋይ ባሕርያትን ለማየት አንችልም፤ ሆኖም ግን ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስ በወንጌል ውስጥ ካስተማራቸው ትምህርቶች ውስጥ በመግቢያው ላይ ከተጠቀሰው ክፍል አንመለከታለን። በዚህም እውነተኛ አገልጋይ ምን ዐይነት ባሕርይ ሊሰበስ ይገባል? የሚለውን ለማየት አንጥቅላለን።

1. ከራሱ በፊት ጌታውን ለማገልገል ቅድሚያ ያሰጣል

በዚህ ክፍል ላይ እንደምናየው ጌታ የተናገረው ምሳሌ የአንድ አገልጋይን ባሕርይ በግልጽ የሚያሳይ ሲሆን፤ በጊዜው ለነበሩ ሰዎች ቀላልና ግልጽ ነበር። ምክንያቱም በባሪያና በጌታ ወይም (ባሪያ አሳዳሪ) መካከል የነበረው የሥራ ግንኙነት ለአደማጮቹ በቀላሉ ሊገባ የሚችል ነበር። በሥራ መስክ ላይ ተሳታፊነት ሲደክም የዋለ አገልጋይ ወደ ቤቱ በተመለሰ ጊዜ በቤቱ ከጌታው ጋር ያለውን ግንኙነት ያሳያል። አገልጋዩ በውጭ ያለውን ሥራውን ጨርሶ የተመለሰ ሲሆንም አንኳን በቤት ውስጥ ጌታውን ማገልገል ይጠበቅበታል። ጌታው ባሪያውን በማዕድ ተቀመጥና ብላ አይለውም ይላል። ይልቁንም እርሱ በማዕድ ከመቀመጡ አስቀድሞ ጌታው የሚበላውን ማዕድ በማዘጋጀት እንዲበላና እንዲጠጣ ያገለግላል። ጌታውን ካገለገለ (ከበላና ካጠጣ) በኋላ ደግሞ እርሱ ሊበላ በማዕድ ይቀመጣል። እዚህ ላይ ልናስተውል የሚያስፈልገው ዋናው ነገር ባሪያው ወይም አገልጋዩ ከራሱ ፍላጎት ይልቅ ቅድሚያ ሰጥቶ ሊያገለግል የሚገባው ጌታውን መሆኑን ነው። በዚህ ስፍራ ላይ ጌታው የሚለው ነገር ‘አንተ ከመብላትህ አስቀድመህ እኔን አገልግል ወይም አብላኝ’ ነው። በሌላ አነጋገር ‘ያንተ ነገር ከኔ መቅደም የለበትም ማለቱ ነው፤ እውነተኛ አገልጋይ ሁልጊዜ የሚያስቀድመው የጌታውን እንጂ የራሱን ነገር አይደለምና። የአገልጋይ ብድራት ከምድር ሳይሆን ከለማይ ነው። ስለሆነም አገልጋይ በምንም ሁኔታ ውስጥ ለጌታው ቅድሚያን በመስጠት ማገልገል ይጠበቅበታል።

ዛሬ በዚህ ዘመን አገልጋዮች የሆንን የምናስቀድመው ማንን ይሆን? የጌታን ወይስ የራሳችንን ነገር? እንደው እውነት እንነጋገር ከተባለ ዛሬ አገልጋይ በብርቱ እየፎጠ ያለው ከጌታው ከብር ይልቅ ለራሱ ከብር ይመስላል። በአሁኑ ጊዜ በአብዛኛው የአገልጋዩ ዋነኛ ፋጫ ለከብርና ለሥልጣን እንዲሁም ለገንዘብ እንጂ ከራሱ አስቀድሞ ጌታውን ለማክበርና ለማገልገል አይደለም። ይህንን ስል ግን ጥቂት ቢሆኑም ከራሳቸው በፊት ጌታን ለማገልገልና ለማክበር፤ ለሰማቸው ሳይሆን ለሰሙ የሚተጉ እውነተኞች የሉም ማለቱ አይደለም። በአሁኑ ጊዜ ‘ቤተ

ክርስቲያንን በኅላፊነት አመራረው፤ መለኮታዊ ጥሪም አለኝ’ የሚለው አገልጋይ ለጌታው ሳይሆን ለራሱ ስምና ከብር እንዲሁም ለገደብ ካለው ጽኑ ፍቅር የተነሣ ከሌሎች ጋር የሚፈጥረው የይገባኛል አምባገነን ቤተ ክርስቲያን የሰላም ቀጠና ሳትሆን የጦርነት አውድማ እንድትሆን አድርጓታል። እንደውም በአሁኑ ጊዜ የአገልጋይ አጀንዳ የተቀየረ ይመስላል። በተለይ በአንዳንድ ቦታ ላይ ማ አገልጋይ አገልጋይ ሆኗል። የጥሪው ዋነኛ ማዕከል የሆነውን ወንጌሉን ትቶ ጦርነት አብራጅ፤ ኮሚቴ አዋቃሪና ላሳት አጥፊ ሆኗል። ይገርማል አቤት ያለንበት ጉድ፤ ይልቅ ቶሎ ብለን እንነጋገር ለራሳችን ጥቅም የምናደርገውን እሸቅድምድም ትተን ጌታን ለማገልገል እንነሣ። የራሳችንን ስም እንደ ባንዲራ ማውለብለብን ትተን እንደ ቀደመት እውነተኞች ሐዋርያት ራሳችንን እንደብቅና የጌታን ስም አናደምቀው።

2. ማገልገል ገላፊነትን መወጣት ብቻ እንደ ሆነ አድርጎ ይቆጥራል

በዚህ ክፍል ውስጥ ጌታ ስለ እውነተኛ አገልጋይ ከተናገረው ነገር የምናየው ሌላው ነገር አገልጋይ ስለፈጸመው አገልግሎት የሚከራራና ራሱን እንደ ልዩ አድርጎ የሚቆጥር ሳይሆን ከጌታው ይሠራ ዘንድ የተሰጠውን የሥራ ኅላፊነት እንደፈጸመ ብቻ አድርጎ መቁጠር አንዳለበት ነው። ከዚህ በኋላ ጌታ ሲናገር ‘እንዲሁ እናንተ ደግሞ የታዘዘችሁትን ሁሉ ባደረጋችሁ ጊዜ’ በማለት በአገልጋይ ስለሚሠራ አንድ የሥራ ክንውን ይናገራል። እውነተኛ የክርስቶስ አገልጋይ የሚያገለግለው በራሱ አቅምና ኅይል ሳይሆን ያገለግል ዘንድ ከአምላኩ በተሰጠው መለኮታዊ ጽጋና ብርታት ብቻ መሆኑን ጠንቅቆ የተረዳ ነው። አገልጋይ ይሠራ ዘንድ ከጌታው የተሰጠው ሥራ አንዳለው ይሄ ክፍል በግልጽ ያስረዳናል። “የታዘዘችሁትን ሁሉ ባደረጋችሁ ጊዜ” የሚለው ሐረግ የሚያሳን አገልጋይ ከጌታው ይሠራው ዘንድ ተሰጠው የሥራ ድርሻ እንዳለው ነው።

ጌታ በዚህ ስፍራ ላይ ለተከታዮቹ በዋናነት ያሳስባቸው ነገር የተሰጣቸውን የሥራ ድርሻ መፈጸማቸውን ብቻ ሳይሆን ሥራውን ከፈጸሙ በኋላ ለራሳቸው ሊኖራቸው ስለሚገባው ምላሽ ነው። እነዚህ አገልጋዮች ከጌታቸው ተሰጣቸውን የሥራ ኅላፊነት በድል ከተወጡ በኋላ ስለ ራሳቸው በትክክል ማሰብ የሚገባቸው ነገር የማይጠቅሙ ባሪያዎች እንደሆኑ አድርገው መሆን ይኖርበታል። ጌታ ኢየሱስ በግልጽ አንዳስቀመጠው፤ “የማንጠቅም ባሪያዎች ነን፤ ልናደርገው የሚገባንን አድርገናል ብሉ” በማለት ነው። ጌታ ይሄንን ሲል አገልጋይ ካገለገለ በኋላ ስለ ራሱ ሊያስብ የሚገባው በዙሪያው የከበበት ሰዎች ያማካሹትን ቃል ወይም በልቡ የተሰማውን የድል አድራጊነት ስሜት ይዞ ‘ዘራፍ፤ ያለ እኔ ማን አለ?’ አያለ እንዲከራፈሩ ሳይሆን፤ አገልግሎቱን የተወጣው በጌታ ጸጋ ብቻ እንደ ሆነ በመረዳት ራሱን በትሕትና ዝቅ አድርጎ ‘እኔ የማገልገል ሰው ነበርኩ፤ ነገር ግን ጌታ ጸጋውን ሰጥቶኝ ሌሎችን እንድጠቅም አድርገናል’ እንዲል ነው።

ዛሬ በዘመናችን ጌታን ካገለገልን በኋላ ለራሳችን የሚሰማን ስሜት ምን ዐይነት ነው? በሕይወታችን ትናንትና ጌታ የሠራውን ድንቅ ሥራ ስናስብ ራሳችንን ዝቅ አድርገን ጌታን ማክበር ይኖርብናል። ምክንያቱም የአገልግሎታችን ሁሉ ስኬት በጌታ ጸጋ እና ኅይል እንጂ በራሳችን አቅም አይደለምና። የቀደመውን ስኬታችንን ስናስብ በፍጹም ትሕትና ራሳችንን ዝቅ አድርገን እኛ የማንጠቅም ሰዎች ነበርን፤ ጌታ ግን ሌሎችን እንድንጠቅም ጸጋውን ሰጥቶ የእርሱ አገልጋዮች አደረገግ ልንል ይገባል እንጂ፤ በትዕቢት ተወጥረን በራሳችን ሳይሆን በጌታ ኅይል በእኛ የተሠራውን ሥራ ሌሎች እንዲያውቁልን ነጋሪት እየሰማን ስማችንን ማነብን እይገባንም።

ዛሬ ግን በአንዳንድ ቦታዎች እንደምንመለከተው አንዳንድ አገልጋዮች ራሳቸውን በሌሎች ላይ ከመቆለላቸው የተነሣ የሚንቀሳቀሱት በልዩ ጠባቂዎች እስኪሆን ድርሰዋል። ከዚህ በተጨማሪም የሚያስፈራራ “የትንቢት ቃል” እየተናገሩ ሰዎች እጣን እንዲያጥኑላቸውና እንገብሰው እንዲያደገድጉላቸው እያደረጉ ነው። እኛ ታዲያ ይሄንን አገል ልማድ ከወዴት አመጣነው? ጌታችን ይህንን አላስተማረም፤ ሐዋርያትም አልነካካቸውም። እንደውም እነርሱ ከሰዎች የሚመጣን ከብር እየሸኹ ጌታቸውን ብቻ በማክበር የመሥዋዕትነትን አገልግሎት አገልግለው አልፈዋል። አገልጋይ ሆይ፤ ዛሬ ጠቃሚ እንድትሆን ያደረግህ የጌታ ጸጋ ብቻ መሆኑ ራሱን እየፈርደህ ጌታን አከብርና አገልግል። ይሄ ሲሆን ዛሬ በቤታቸው ሆነው የእውነተኛ አገልጋይ ያሉ እያሉ ለሚጮኹት ጽድቃን የጸሎት መልስ ትሆናሉ። አሜን! ■

የቃለት ጠጫ እና ጉዳቱ

‘በፍቅር ምክንያት የሚደርስን ስሜታዊና ሥነ ልቦናዊ ጥቃትን ለምን እንዲሁ አቃለን ተመለከትነው?’ መልሱ ብዙ ነው። በዋናነት ማጎሳቅሉ በምሥጢር የሚካሄድ መሆኑ፣ ቀስ በቀስ ለየጨመረ ከመሄዱ የተነሣ ተጎሳቆሞቹ ስለሚለምዱት መጎሳቆላቸውን ልብ ማለት ስለሚችሉባቸው፣ የበደሉ መልክ ብዙና ተበዳዮቹም በቂ ግንዛቤ ስለሌላቸው “ጉስቁልና”፣ “መብደል” የምንለውን ሚዛን በየጊዜው እየሸሸረረውና እያላመደን ስለሚሄድ ጭምር ነው።

ከብዙዎቻችን ግምት በተለየ ግን በሚሸነፍቶ ቃላት እንዲሁም በሌሎች መልኩ የሚደረግ ሽንቆጣ ከምንገምተው በላይ በስሜታችን ላይ የሚደርስ ሥነ ልቦናዊ ቅጥቀጣ ከአካላዊ ስብራት ባላነሰ ይጎዳናል። ስሜቱና ሥነ ልቦናው የተጠቃ ሰው ለራሱ የሚሰጠው ዋጋ፣ ተቀባይነት እና አድናቆት እንዲሁም ስለማንነቱ ያለው ግንዛቤ ከፋኛ የተጎዳ ይሆናል። ከዚህ ጉዳት ማግኘት ቢቻልም የሚሰጡ ድጋፎች እናሳ ከመሆናቸው የተነሣ የረጅም ጊዜ ጠባሳን በሕይወታችን ውስጥ ጥሎ ያልፋል። ለዚህም ይመስለኛል ጠቢቡ ሲናገር፣ “የሰው ነፍስ ሕመሙን ይታገሣል፤ የተቀጠቀጠን መንፈስ ግን ማን ያጠገዘረዋል?” የሚለን (ምሳ. 18፡22)፤ እንዲሁም በሌላ ሥፍራ፣ “ደስ ያላት ልብ መልካም መድኃኒት ናት፤ ያዘነች ነፍስ ግን ለጥንትን ታደርቃለች።” (ምሳ. 17፡22) በሚል ውስጣዊ ጉዳት እንዲሁ በቀላሉ የሚተው አለመሆኑን የሚጠቁመን። የልብ ስብራት በርግጥም አደገኛና በቀላሉ የማይጠገን ነው። በርካቶች በፍቅር ስም እየደረሰባቸው ያለውን ጉስቁልና እና ጭቆና መገሸ ንቅሶ በማውጣት እርምጃ ከመውሰድ ይልቅ ራሳቸው ለተጠቂነታቸው ጥፋተኛ አድርገው በመቁጠር የራሳቸውን ሕመም ይበልጡት እንዲያባብሱት ይሆናል።

የዚህ ዐይነት ስሜት ከፋቱ ደግሞ ተጠቂና አጎዳይ በሚያደርግ ትሥሥር ውስጥ እንዲቆዩ አሊያም ነገሩን አጅጉን አቅልለው በመመልከት እርምጃን እንዳይወስዱ ወጥመድ መሆኑ ነው። መጥፎነቱ ደግሞ በስሜትና በሥነ ልቦና ላይ የሚደርስ ጥፋትን እንዴ ውስጣችን ከለመደ በኋላ አካላዊ ጉዳት በሂደት የመምጣት ዕድሉ የሰፋ መሆኑ ነው። ጥቃት ፈጻሚው በበኩሉ የልብ ልብ እየተሰማውና የሚያደርሰው የስሜትና የሥነ ልቦና ጉዳት አልበቃው እያለው ይሄዳል። እኛም መጠቃትን ውስጣችን ስለለመደው አካላዊው ጥቃት ሲመጣም የምናስተናግድበትን አእምሮና ልብ እናግብራለን። ዑደቱ በዚህ መንገድ በመቀጠልም ጉዳታችንን እያባሰው የአውነታ ምልክታችንንም ጭምር ያዛባል። ከዚህም የተነሣ በሕይወት ውስጥ ያሉት በትክክለኛ መልኩ እንዲመለከቱ ተጠቂዎቹ ዕርዳታን ከማግበረ ሰቡ በተለይ ደግሞ ከሚቀርቧቸው ሰዎች ይፈልጋሉ። መርዳት እንድንችል ደግሞ በፍቅር ስም የሚደረግ ማጎሳቅሎችን አስመልክቶ በቂ ግንዛቤ ሊኖረን ያስፈልጋል።

2. ጉዳቱ

በስሜት እና በሥነ ልቦና ላይ የሚደርስ ጥቃት በማንነት ላይ ዘርፈ ብዙ ችግሮች እንዲከሰቱ ያደርጋል። በዚህ ዐይነት ጥቃት የደረሰባቸው ሰዎች ለአካላዊ ድብታ፣ ለነገሮች ያላቸው መነሣሣት መጥፋት፣ የነገሮች መደበኛነት ውሳኔ መወሰን መቸገር፣ ትኩረትን ለዓላማ ማሰባሰብ አለመቻል፣ ስለ ራሱ ያላቸው አምነታዊ ምልክታት መቀነስ፣ እርባና እንደሌላቸውና እንደማይጠቅሙ ማመን፣ ራሱን መውቀስ እንዲሁም የሚጎዱ ነገሮችን በራሱ ላይ በማድረግ ጭምር ሊጠመዱ ይችላሉ። ከላይ ከተጠቀሱት ችግሮች የተነሣም ተጠቂው ግለ ሰብ በራሱ ያለው መተማመን፣ ለራሱ ያለው ግምት፣ በራሱ ዕይታ ላይ ያለው መደገፍና ራሱን የሚመለከትበት አቅም እየተሸሸሸ ይሄዳል። ይህ ሁሉ የሚካሄደበት መንገድ ነገሮቻችንን ሁሉ አቅልሎ በመመልከት፣ በዕይታችን የበታችነት እንዲሰማን ለማድረግ ወይም በመሪነትና በአስተማሪነት ስም ጭምር ሊደረግ መቻሉ

የብእር ሐሳብ ከማይነጥፍባቸው ነገሮች አንዱ የፍቅር ጉዳይ ነውና ዛሬም ስለ ፍቅር እናውጋ። የፍቅር ታሪኮችን ስናደምጥ ደግሞ ተያያዥ ስሜት መውረፉ አይቀርም። አንዳንዱ ታሪክ ልባችንን ጮሎ የሚያስረግጥ ነው፤ የተከፈለው መሥዋዕትነት ብዙ ውጦች ፍቅርን ለማጥፋት የፈረጠመ ጠጫ እንደሌላቸው ምስክር ነው (መዝ. 8፡7)። ሌላው ደግሞ ውስጣችን በቁጭት እንዲብሰከሰክ ምክንያት የሚሆን ነው (2 ሳሙ. 13፡1-20)። በስመ ፍቅር አንዳንዶች የተገነጩትን ጭቆና እና ግፍን ተመልከቶ አለመቆጣት በርግጥም የተባባሪ ያህል ያስቆጥራል። ከሁሉም የሚከፋው ደግሞ ተጠቂነታቸው ሳያንስ አጥቂያቸውን “የተዋጣለት አፍቃሪ” በሚል ሲያመሰግኑት መስማት ልብን የሚሰብር ነው። የእነዚህ ወገኖች አእምሮ የጭቆና ሂደቱን ከመላመዱ የተነሣ ራሳቸውን በአጥፊነት እንዲፈርጁ ማስገደዱ ሲታሰብ ደግሞ የበለጠ ያስከፋል። የያዛቸውን ምጥ ቢናገሩት እንኳ ነገሩን አቅልሎ የሚያይ ማግበረ ሰባዊ ዕይታ መኖሩ ገዘቱን በብቸኝነት እንዲገፉት ያደርጋቸዋል። ይህ ደግሞ የበለጠ ስሜት የሚጎዳ ይሆናል።

ይህ ጉዳይ ለውይይት ቢቀርብ ምናልባት አንዳንዶችን አድን ይሆናል በሚል፣ በፍቅር ስም በሚደረግ ጭቆናና ማጎሳቅል ላይ ብእሪ እንድትነሣ ግድ ብደታለሁ። በዚህም ስሜታዊ እና ሥነ ልቦናዊ ጉዳትን ብቻ ለመዳሰስ ጥረት ተደርጓል። በስሜትና በሥነ ልቦና ላይ የሚደርስ ጥቃት በተደጋጋሚ በቃል የሚደረግ የማይነጥፍ ነቀፊታ፣ ንቃታዊ ምልክታ፣ ሌላውን ከመጠን ባለፈ መቆጣጠር መሻት፣ ያለ መፈናፈኛ መግዛት፣ ማንኳሰስ፣ በሰበብ አስባቡ መቅጣት፣ በንቃትና በማሳፈር ከሌሎች ለመለየት የሚደረጉ መከራዎችን ያካትታል።

1. “በፍቅር መጠቃት”

በርካቶች መጠቃት ከፍቅር ትሥሥር ጋር ተያይዞ ሲነገር የሚመጣላቸው አካላዊ ድብደባ እና ጉዳቶቹ ናቸው። እንዲህ ዐይነቱ የተንሰራፋ ማጎራዊ ምልክታ የሚያስከትለውን ከፋ ፍሬ ደግሞ እያጨድን ነው። ይህ ዐይነቱ አስተሳሰብ ተጠቂዎቹ አካላዊ ድብደባ እስካልደረሰባቸው ድረስ ስንም እንዳልተፈጸመ እንዲቆጠር ማድረጉ አይቀርም። መደብደባቸውን የሚያሳይ ሰንበር፣ የበለዘ ዐይን ወይም የተሰበረ አካል እስካልቃየ ድረስ ሁሉ ደግና እንደ ሆነ ይታሰባል። እንዲህ ያለውን ግንኙነት በድፍረት ሸሽተው ሲሄዱም ራሳቸውን እንደ ጥፋተኛ በመቁጠር የጎለገና ወቀሳ እንዲያስተናግዱ ምክንያታቸው ይሆናል። በአንጻሩ አጎሳቃዩ ሰው እንደ ተበደለ እያሰወራ በኩራት የሚገንማለልበትን ልብ ይሰጠዋል።

ነው። በየትኛውም መንገድ ነገሩ ይደረግ ፍጻሜው ስለ ራስ ያለንን ግንዛቤና ትርጉም እንደናጣ ማድረግ ይሆናል።

የዚሁ ድርጊት ሰለባዎችም የሚደርሰባቸውን ተደጋጋሚ ወቀሳና ትችት ወይ እንዳለ ይቀበሉታል አሊያም ደግሞ ግራ ይጋቡበታል። ራሳቸውንም ደጋግመው 'ይህን ያህል ችግር ያለብኝ ሰው ነኝ ወይስ ማንም ሰው የማያስደስተው ሰው ከመሆኑ የተነሣ ነው?' ብለው ይጠይቃሉ። ትሥሥራቸውን አስመልክቶ እንዲሁ 'መቀጠል አለብኝ ወይስ መቋረጥ ይኖርበታል?' ይላሉ። በመጨረሻም ይህን ያህል የማልረባ ከሆንኩ ነገሮችን በራሴ መወሰን አይኖርብኝም የሚል ድምጻዬም ላይ ሊደርሱ ይችላሉ። እያደዘውም ምናልባትም 'ከእርሱ ብለይ ሌላ የሚወደኝ ሰው ሁሉ ላይኖር ይችላል' በማለትም ጭምር ሊያምኑ ይችላሉ። በሂደትም ራሳቸውን አስመልክቶ ለጥፋት ሁሉ ተጠያቂ፣ ለነገሮች ብቁ ያልሆነ፣ የማያጓጓ እና የማይወደድ አድርገው ሁሉ ይቆጥራሉ። ሰለባው እጅግ ከፍተኛ ከመሆኑ የተነሣም እጅጉኑ ሕመም እንዲሰማን ያደርጋል።

ነገሩ ውስጥ ድረስ ዘልቆ እንደመጣቱም በቀላሉ ወደነበረበት የማይመለስ ጠባባን ሁሉ ትቶ የሚያልፍባቸው አጋጣሚዎች ትንሽ አይደሉም። ውስጣችንንም በዝግታ በመገዝዝና በራሳችን ላይ ያለንን መተማመን በመሸርሸር የትኛውንም ነገር በትክክል ተመልከተን መወሰን የምንችልበትን አቅማችንን ሁሉ ሊያሳጥንም ጭምር ይችላል። ነገሩ ሥር እየሰደደ ሲሄድ የሆነ ዐይነት ችግር እንዳለብን ወይም አለምጌችንን በተወሰነ መልኩም ጭምር እያጣነው እንደ ሆነ ሁሉ ሊሰማንም ይችላል። ስሜታችን መንዳቱ በቀጠለ ቁጥር ግን በማንኛነታችን ላይ አሉታዊ ጥላውን ማሳደሩ አይቀርም። ከዚህም የተነሣ ቅራጅንና ጥላቻን በሂደት የሚወልድ ዘር የመተው ዕድል ከፍተኛ ነው።

ከዚህ በፊት ምንም ያህል ተዋደን ቢሆን እንኳ ስሜታችን እጅጉን በተጎዳ ጊዜና የሕይወታችን ቀጣይ አካል ሲሆን ፍቅራችን በፍርሃት፣ በንዴት፣ በጥፋተኝነት ስሜትና በአፍረት ሊሞላ ይችላል። በሂደትም ልክበደም ሥራችን ውስጥ እንደገና መርዝ ይበልጡኑ እደገኛ ይሆናል። ስለዚህም ፍቅር በሚፈለገው መልኩ እንዳያብባና እንዳይጎመራ መደናቀፍ ይሆናል። ከዚህ በፊት በሌላኛው ሰው ውስጥ እንመለከታቸው የነበሩ ጠንካራ ጎኖችን እንኳ ማድነቅ አስከንቸገር ሁሉ ልንደርስ እንችላለን። አንዳችን ለሌላችን የሚኖረን ከብር ከዕለት ወደ ዕለት እጅጉን እየደበዘዘ ይሄዳል። በተለይ እየተጠቃ ያለው ሰው ጥላቻን በውስጡ እያዳበረ ይሄዳል። በሂደትም ለሚያጠፋቸው ጥፋቶች ይቅርታ ከመጠየቅና ከማስተካከል ይለቅ ሰበብ የሚፈልግና ትሥሥሩን ይበልጡት የሚጎዳ ይሆናል። በሂደትም በቃላትና በድርጊት ጅማሪን ያገኘው ጥሰት ደግሞ አካላዊ ድብደባን የሚያስከትል ይሆናል።

ቤቱም ጭቅጭቅ የሞላበት ማንም ማንንም የማይቀበልበት ድብብ ይፈጠርበታል። ዕለታዊ ተግባራትን በትክክል መፈጸም የሚያስችል ጉልበትን ጭምር አስከፊሳጣ የሚደርሰባቸው አጋጣሚዎችም በርካቶች ናቸው። በተለይ ደግሞ ጥሰቱ የሚካሄደው በሁለቱም አቅጣጫ ሲሆን በቤተ ሰቡ ውስጥ ተጸራሪ ሲቆመጥ ሁለቱም ስለራሳቸው ያላቸው መተማመን አየቀነሰ ስለሚመጣ ቅርርባቸውና መጣበቃቸው በሚያስገርም ሁኔታ ይበልጡኑ አየጠነከረ ይሄዳል። ይህ ቅርርብ የሚከናወነው አንዳቸው ሌላቸውን ለማፍረስ እየተንቀሳቀሱበት ባለበት ድብብ እንደ መሆኑ ፍቅርን ከማሳበብ ይልቅ ይበልጡኑ እንዲፈራርስ ማድረጉ አይቀርም። እያንዳንዱም አባል ሌላውን ሰው መጉዳት የሚችልበት አጋጣሚ እየጨመረም ይሄዳል።

3. መነሻዎቹ

በጥቅሉ በፍቅር ስም የሚደረጉ ጉዳቶች ዋና መነሻዎቻቸው በሌላው ላይ የበላይ ከመሆንና ከመቆጣጠር ፍላጎት ጋር ይያያዛል። ሌላውን መቆጣጠር ሲባል ብዙዎቻችን የሚመጣልን ጉልበት ወይም ገይልን መጠቀም ነው። ገይል ስንል ግን ጉልበትን መጠቀም ከሚለው ጋር ሁልጊዜ ላይያዝ መቻሉንና አደራረጉን ለተጠቁው ግልጽ ባልሆነ መንገድ ሊተገብር እንደሚችልም ጭምር መገንዘብ ይኖርብናል። ቁጥጥሩ የሚደረገው በቃላትና በተግባራት ስለሆነም ልብ ካላሉት በአስተውሎታችን ላይ መዘገብም ይችላል። ለምሳሌም ያህል ከሌላ ሰው ጋር በታዋቂ ቁጥር ሰበብ ፈልጎ ያንን ሰው ለመጣላት የሚፈልገውን ሰው በፍቅር ድብን እንዳለላትና እንደ ሚቀናባት በማሰብ "ልዩ ዐይነት ሴት" እንደሆነች ልታሰብ ትችላለች። እንዲሁም ደግሞ ከጓደኛ ጋር ተነጥላ በዋለች ቁጥር እንዴት እንደናፈቀችው መልእክት ቤት የሚተውላትን ሰው "የሚገርም አፍቃሪ ነው" ብላ ልታሰብ ትችላለች።

እነዚህ ድርጊቶች ግን እንዲያው ለብቻቸው ተንጥለው የምንመለከታቸው ሳይሆን የተደረጉበትን ዓላማም ለመገንዘብ የምንሞክርባቸው ሊሆኑ ያስፈልጋል። የእነዚህ ድርጊቶች ዋነኛ ዓላማ በተፈቃድ ላይ ለመሠልጠንና ለመቆጣጠር ከመሻት የተነሣ ሊሆን ስለሚችል በጥንቃቄ ልንመረምር፣ ገደቡን በሚያልፋበትም ጊዜ ልናቆማቸው ያስፈልጋል። ከዚህ በፊት እንደጠቀስኩት ለእንዲህ ዐይነት ጥቃት መሠረት በመጣል ሂደት በማግባረ ሰቡ ውስጥ ያሉ ዕይታዎች ከፍተኛ ድርሻን ይወስዳሉ። ስለዚህም ከዚህ በታች በፍቅር ስም የሚደረጉ ስሜታዊና ሥነ ልቦናዊ ጥቃቶችን አስመልክቶ እንደ ማግባረ ሰቡ መቃኘት የሚያስፈልጉንን አቅጣጫዎች አነሣለሁኝ።

4. ለመጠቀሙ እንተባበር

ሥነ ልቦናዊ ጥቃት እናሳ ስፍራ እንዲሰጠው ያደረጉና ማስተካከያ የሚፈልጉ ዕይታዎች በማግባረ ሰቡ ውስጥም ሆነ በግለ ሰብ ደረጃ አሉ። ከእነዚህ መካከል በፍቅር ስም ለሚደረጉ ጥቃቶች ጥፋተኛ አንዱን ብቻ አድርጎ ማቅረብ ነው። በጥንዶች መካከል የሚከሰት ማንኛውም ችግር የጋራ መሆኑን መገንዘብ ያስፈልጋል። ለዚህም ሦስት ምክንያቶች ሊጠቀሱ ይችላሉ። አንደኛው፣ ችግሩ የመነጨው በጉድኝታቸው ውስጥ ከመሆኑና ትሥሥሩ በሌለበት ችግሩ ሊነሣ ካለመቻሉ ጋር ይያያዛል። ሁለተኛው፣ ጉዳቱ የሚያደርሰው ተጽእኖ በዋነኛነት ትሥሥሩ ላይ ከመሆኑ አንጻር ሲሆን፣ ሦስተኛው ደግሞ ነገረ ጉዳዩ መፍትሔ እንዲያገኝ ከተፈለገም ጎሳፊነቱ የሁለቱም መሆኑን መዘንጋት ስለሌለበት ጭምር ነው።

በማግባረ ሰቡ ተንሰራፍቶ ያለው ምልክታ አንዱን ጥፋተኛ ሌላኛውን ተበዳዩ አድርጎ መቁጠር ነው። ከዚህም የተነሣ ሁለቱን በትብብር የሚያሠራ የሚሆንባቸው ጊዜያት እናሳ ናቸው። እርግጥ ነው፣ ማንኛውም ጥፋት በመነሻነት ወደ አንዱ ሊጠቆም ይችላል። ይሁን እንጂ፣ ያው ጥፋት በዘላቂነት የቀጠለ እንደ ሆነ የሌላኛው ሰው ትብብር እንዳስፈለገው መዘንጋት የለበትም። የዚህ አንድምታ ደግሞ ግልጽ ነው፣ ቀጣይነት ያለው የሥነ ልቦና እና የስሜት ጥቃት ተበዳዩን በተወሰነ መልኩ የጥፋቱ ተባባሪ ማድረግ ሲቻል ነው። ተበዳዩ እንዲህ ዐይነት አሉታዊ ተጽእኖን እምቢ የሚልበት ቁርጥ ያለ አቋም ሲይዝ አጥቂው በቀላሉ ነገረ ጉዳዩን ለመፈጸም ይቸገራል። ለአጥቂው የሚያስተላልፈው መልእክትም ይህን የመሰለው ባሕርይ በምንም መልኩ ተቀባይነት እንደማይኖረው ግልጽ በሆነ በማያሻማ መልኩ ያሳያል፤ ግንኙነቱ ወደ ፊት መቆጠል ካለበት መለወጥ ግዴታው እንደ ሆነም እያይዞ ያስገነዝበዋል። በዚህ መልኩ ማግባረ ሰቡ ሲስተካከል በቤተ ሰብ ውስጥ የሚደረጉ በርካታ አሰቃቂ ግጭትን የማይቀበልና እንቢ የሚሉ ሰዎች እየተፈጠሩ ይሄዳሉ። ■

ማጣቀሻ

1 Beverly Engel, *The Emotionally Abusive Relationship: How to Stop Being Abused and How to Stop Abusing* (New York: John Wiley & Sons, 2002), 12-14.

ርእሱ፡- “የትሩፋን ናፍቆት”

ጸሐፊ፡- ሰሎሞን አበበ ገብረ መድኅን
አሳታሚ፡- ሰሎሞን አበበ ገብረ መድኅን
የታተመበት ዓመት፡- 2006 ዓ.ም.
ገጽ፡- 264
ዋጋ፡- 55.00 ብር

መግቢያ

ይህ ግምገማ በሦስት ክፍሎች የሚከፈል ሲሆን፤ የመጀመሪያው ክፍል መጣጥፎችን ለመገምገም አንድ ሐሳብ ማዕቀፍ የሚያገለግሉንን ጥያቄዎች የሚያስተዋውቅ ነው። በሁለተኛው ክፍል በእነዚህ ጥያቄዎች ላይ በመመሥረት “በትሩፋን ናፍቆት” ውስጥ የተሰበሰቡትን መጣጥፎች የሚመለከት ሲሆን፤ በመጨረሻም መደምደሚያ ይሆናል።

1. የግምገማው የሐሳብ ማዕቀፍ

በትሩፋን ናፍቆት ውስጥ የተካተቱትን መጣጥፎች ጸሐፊው ከቀረጸለን ዓለም (narrative world) አንጻር ለመረዳት የሚያግዝ ሦስት ሥነ ጽሑፋዊ ጥያቄዎች ለዚህ ግምገማ ማዕቀፍ ሆነው ያገለግላሉናል።

ሀ. የመጀመሪያው ጥያቄ ጸሐፊው መጣጥፎችን ለመጻፍ የተነሣበት መነሻ፤ መድብሉ ተደራሽ ሊያደርገው የፈለገው አካል፤ ጸሐፊው የሚያነሣቸውን ጉዳዮች የሚያይበትን ዕይታ ለማየት ይጥቀሳል፤

ለ. ሁለተኛው ጥያቄ የመጣጥፎቹን ይዘት እና የሚያነሡት የመከራከርያ ነጥቦች ላይ ይጠነጥናል፤

ሐ. ሦስተኛው እና የመጨረሻው ጥያቄ ጸሐፊው ሐሳቡን ለማግለልበት የተጠቀመባቸውን የጽንፉ እና ሥነ ጽሑፋዊ ሥልቶች እንዲሁም የመጽሐፉን መቀቅር እና የሐሳብ ፍሰት ይፈትሻል።

2. ግምገማ

ሀ. “የትሩፋን ናፍቆት” ከጸሐፊው ዓላማ፤ ዕይታ እና ተደራሽ ከሊደርገው አካል አኳያ

ጸሐፊው “መሸለኪያ” ብሎ በሰየመው መግቢያ ላይ በመድብሉ ውስጥ የተካተቱት ጽሑፎች የተጻፉበት ዋነኛ መንገድ “ክርስቶስን ከማክበር፤ መንግሥቱን ከመፈረሻ እናንተን ውደቹን ከመውደድ ውስጥ የተመዘዘ” እንደ ሆነ ይነግረናል። ከእዚህም በመነሣት የዚህ መድብል ተደራሽ ክፍል በክርስቶስ ቤተ ሰብ ውስጥ የሚገኙ ክርስቲያኖች እንደሆኑ እንረዳለን። ይህን ዕሳቤ የሚያጠነክረውም ጸሐፊው “ትሩፋን” የሚለውን እና በመጽሐፍ ርእሰ ውስጥ የተጠቀመበትን ቃል ዐውዳዊ አፈታት ሲያቀርብ “ቅሬቶች፤ እምነታቸው ቃል ዐውዳዊ አፈታት ሲያቀርብ “ቅሬቶች፤ እምነታቸው የጻና፤ ምግባራቸው የቀና፤ ከብዙኀኑ በተለየ መንገድ ለኪዳኑ ታማኝ በመሆን የሚጻኑ” እንደ ሆኑ ትርጓሜ ይሰጣል። በእነዚህ መጣጥፎች ውስጥ ግልጽ የሚሆንልን አንድ እውነታ በጸሐፊው ዕይታ ትሩፋን

አንድን ቤተ እምነት ወይም የሃይማኖት ጉራ የሚወክሉ ሳይሆኑ የእግዚአብሔርን ቃል የተጠሙ፤ የክርስትናን ሀዳሴ የሚመኙ፤ በማንኛውም ክርስቲያናዊ ቤተ እምነት ታዛ ሥር የሚገኙ ግለ ሰቦች መሆናቸውን ነው። ከዚህም የተነሣ ጸሐፊው በተለያዩ መጣጥፎች ውስጥ በሚነሡ ጉዳዮች ላይ ከኦርቶዶክሳዊውም ሆነ ከወንጌላዊው ዐውድ ያስተዋላቸውን እክሎች መሳ ለመሳ ያቀርባልናል። ይህ የመጣጥፎቹ ጠንካራ ጎን ብዬ ከምፈርጃቸው አበረታችና ይበል የሚያሰኙ ገጽታዎች አንዱ ነው።

እዛው መግቢያው ላይ ጸሐፊው ይህን መድብል ሲያዘጋጅ ዓላማው “ራሳችንን ዐይተን ለመታዘብ፤ ከጉድለታችን ለመታረም እንጐተጐት” (ገጽ 17) ዘንድ እንደ ሆነ ይነግረናል። ከዚህም በመነሣት በመጣጥፎቹ ውስጥ የተካተተው ማኅበረ ሰባዊ ሂስ የቀረበበት ዕይታ ገለልተኛ ከሆነ እና ከማኅበረ ሰብ ውጭ ሆኖ ነገሮችን የሚያጠና (etic) ሳይሆን፤ የማኅበረ ሰብ አካል በሆነ እና ከማኅበረ ሰብ ዕቅፍ ውስጥ ምልካታውን የሚያካፍል (emic) አንደሆነ ለመረዳት እንችላለን። ይህ አመለካከትም በተለያየ መልኩ ተንጸባርቆ ይገኛል። ከሁሉም “እኛ” የሚለው ድምፅ ጉልሕ እንደ መሆኑ ጸሐፊው ከታዘባቸው እክሎች ራሱን ንጹሕ ለማድረግ እንዳልሞከረ ስለሚያመለክት መፍትሔውም በእኛ እጅ እንዳለ ሲጠቁመንም ለመቀበል አያዳግግንም። በርግጥ የተወሰነ ገለልተኝነት መፍጠር ካልተቻለ በአንድ ማኅበረ ሰብ ውስጥ ሆኖ ሂስን ማቅረብ የዕይታ መጥበብን ሊያስከትል ይችላል።

በተለያዩ መጣጥፎች ውስጥ ተንጸባርቀው የምናስተውላቸው የጸሐፊው ጠንካራ ስሜቶች የሚመነጩትም ከዚህ ዕይታ አንድ ሆነ መገመት ይቻላል። ለምሳሌም ያህል “ባለቤት የናቀው አሞሌ” በተሰኘው ጽሑፍ ውስጥ በአንድ ወቅት ተነሥተው የነበሩ የተሓድሶ እንቅስቃሴዎች ያጋጠማቸውን እክል በማውሳት ጸሐፊው የራሱን አማኝነት የሚያካፍልበት ክፍል ማውሳት ይቻላል (ገጽ 37)።

በተወሰነ መንገድ በጽሑፎቹ ውስጥ የምናየው ጥልቅ ስሜት ጸሐፊው ሳነሣቸው ጉዳዮች የሰጠውን ጉልሕ ስፍራ እንደገረዳ ብቻ ሳይሆን፤ እኛ አንባቢዎች ጽሑፎቹን እንደ ቀዝቃዛ ማኅበረ ሰባዊ ሂሶች ወይም ትንታኔዎች ብቻ እንዳናነባቸው ያደርገናል። ሆኖም ግን በአንዳንድ ስፍራ ይሄ ጠንካራ ስሜት የምሬት ወይም የፍረጃ ቃና ሲይዝ እናስተውላለን። ጸሐፊው ከሚያነሣቸውም ምሳሌዎች (ለምሳሌ ገጽ 208 - 13) ጀርባ ያለው ሃቅ ባያጠራጥርም ምናልባትም ለብዛኞቹ የአንድ ማኅበረ ሰብ እክል ሳይሆኑ መንግሥቱ የሰው

ዘር የጋራ ሊባሉ የሚችሉ ችግሮች ከመሆናቸው አንጻር የጸሐፊው ምልክታ ጥልቅ ቁጣ እና ትዝብነት የፈጠረው ምሬት ውጤት ይሆን ብለን አንድናስብ ያደርገናል።

ሁንም ከመሸለኪያው ሳንወጣ ጸሐፊው በማያሻማ መልኩ መጣጥፎቹ ያዘሉት ሂስ ያነጣጠረበትን ማኅበረ ሰብ “ድራቶ በለበሰ ... ከፋት ኅሊናን በሚኮሰኩስበት ዘመን” ውስጥ መገኘቱን ከዚህም በመነሣት መፍትሔዎች በመፈለግ ሂደት ውስጥ የበኩሉን ሊያበረክት እንዳለ ይናገራል። በዚህም ረገድ ጸሐፊው ልንፈድባቸው የሚገቡንን መንገዶች ይጠቁመናል፤ ይህንንም የሚያጠነክሩ መጽሐፍ ቅዱሳዊ እና ሌሎች ማስረጃዎችን ያቀርባልናል አንጂ፤ ‘እኔ የያዝኩት መፍትሔ ፍቱን መድኃኒት ነውና ያለማቅማማት ተጋቅቶ’ ብሎ አይሰብክንም። ይህም ጸሐፊው ለአንባቢው ያለውን ክብር እንዲሁም ደግሞ ያነሣቸው ጉዳዮችን ውስብስብነት መረዳቱን ያሳየናል።

ለ. “የትሩፋን ናፍቆት” ከጽሑፎቹ ይዘት እና መከራከርያ ነጥቦች አኳያ

ምንም እንኳን በ“ትሩፋን ናፍቆት” በተካተቱ መጣጥፎች ውስጥ አያሌ ጉዳዮች ቢነሡም በእኔ ዕይታ እነዚህ ጉዳዮች በሦስት ዋነኛ ጭብጦች ዙሪያ ያጠነጥናሉ። እነዚህም ቤተ ክርስቲያናዊ ተሓድሶ፤ ግለሰባዊ ተሓድሶ እና ብሔራዊ ተሓድሶ ናቸው።

ቤተ ክርስቲያናዊ ተሓድሶ- ቤተ ክርስቲያን በሞራላዊ እና መንፈሳዊ ተሓድሶ አልፋ በንብብረት ሰብ ውስጥ በሚጠበቅበት ሥፍራ ላይ መቀመጧ የመጀመሪያው “የትሩፋን ናፍቆት” ነው ብንል የምንሳሳት አይመስለንም። በአንባቢ ልብ ውስጥ ምኞትን የሚያጭሩ፤ የተሻለ ክርስቲያናዊ ተሞክሮን ከአድማስ ባሻገር እንድናይ እና ያን ናፍቆት እንድንጋራ የማድረግ ኅይል ያላቸው ትዝብቶችን ከምናስተውልባቸው መጣጥፎች መካከል “ስሙን መልሱልን” እና “ማፍረስም መሥራት ነው” በዐበይትነት የሚጠቀሱ ናቸው።

ቤተ ክርስቲያናዊ ተሓድሶን በተመለከተ ጸሐፊው በእነዚህ ጽሑፎች ውስጥ እና በሌሎች ሥፍራዎች ላይ የሰነዘራቸው ትችቶች የኢትዮጵያ ክርስትና እዚያም ቤት እዚያም ቤት የደረሰበትን መንታ መንገድ የሚያመለክቱ እና አሰልጣኒ የሆነ የተሓድሶ መሥመሮችንም በሰነዝ መልክ በመጠቀም የትሩፋንን ድርሻ የሚያመለክቱ ናቸው።

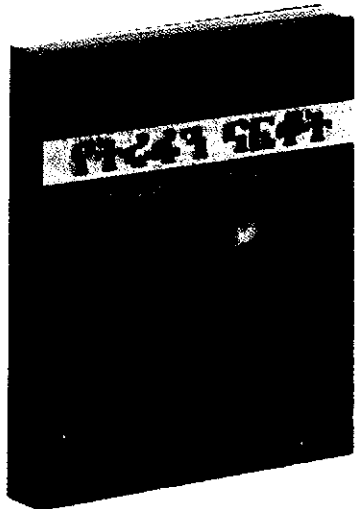

ግለ ሰባዊ ተሐድሶ - በትሩፋን ናፍቆት ውስጥ የምናገኛው ሁለተኛ መሪ ጭብጥ ግለ ሰባዊ ተሐድሶ ነው። “እንከራከር ወይስ እንጋደል?”፣ “የበርናባስ ብፅዕናዎች”፣ “መንገዱም ቢጠብ፣ ጠብን እንጠብ”፣ “ሐልም አንሸጥም” የተሰኙት መጣጥፎች በተለያዩ መንገድ እያንዳንዳቸን ወደ ራሳቸን መለስ ብለን ነገሮችን እንድንቃኝ የሚጋብዙ ናቸው።

በተለይም ደግሞ “ቢዘገይም አይዘገይም” የተሰኘው መጣጥፍ ትንቢተ ፅንባቆም ላይ የተመረከዘ ከሸን ያለ አብራራ ስብከት (expository preaching) ላይ በመመሥረት የእግዚአብሔር ሰው፣ በዙሪያ በሚመለከተው ነገር ግራ እንደማይጋባ፣ ይልቁንም ወደ እግዚአብሔር ቀርቦ በማድመጥ እና በማምለክ ተሐድሶ እንደሚያገኝ ይነግረናል (ገጽ 75)። ከመጽሐፉ አጠቃላይ ዐውድም እንዲህ ያለው ሰው የዘመኑን ግራ መጋባት ከእግዚአብሔር ልዕልና እና ግርማ አኳያ በማየት በአምነት እግዚአብሔርን ከሚጠባበቁት ትሩፋን ወገን ይሆናል።

ብሔራዊ ተሐድሶ - “ሴትምናችን ናት” እና “በስሜት ስንከንፍ እውነትን እንዳንገድፍ” የተሰኙት መጣጥፎች ቀጥተኛ ማኅበረ ሰባዊ ትችቶች ሊሆኑ፣ ብሔራዊ ተሐድሶ (እዚህ ጋር በደፈናው የግብረገብ ነገር እንጂ መንፈሳዊውን ብቻ አያመለክትም) ያልነውን ጭብጥ ምሳሌ ሆነው ያገለግላሉ። ጸሐፊው ሥር ለደድ ማኅበረ ሰባዊ አካል የሆነውን በሴቶች ላይ የሚደርስ አካላዊ ጥቃትን እንደ መነሻ በመያዝ በማኅበረ ሰባቶች ውስጥ ስለ ሴቶች ያሉ የተሳሳቱ አመለካከቶችን እንዲሁም ደግሞ በእነርሱ ላይ የሚደርሱ በደሎችን በማውሳት ሞራላዊም ሆነ መጽሐፍ ቅዱሳዊም ትችት ይሰጠናል። እንዲሁም ደግሞ “በስሜት ስንከንፍ እውነትን እንዳንገድፍ” በሚለው ጽሑፍ ውስጥ ሚዛናዊነት ስለ ጎደለው ቴዎድሮስ ይወቅሳናል። እነዚህ ሁለት ጽሑፎች ሳንቃቸው ሐሳቦች በሚመጥኑ፣ ቅልብም እና ጥርት ባለ የሐሳብ ፍሰት የመከራከሪያ ነጥባቸውን ያቀርባሉ። በተጨማሪም፣ ጸሐፊው ከቤተ ክርስቲያን ዐውድ ውጭም ሰፊውን ማኅበረ ሰብ ያማካሉ ጉዳዮች ላይ ያለውን የበሰለ ዕይታ በጨረፍታ እንድናይ ያደርገናል።

ከዚህ በዘለለ፣ ብሔራዊ ተሐድሶ ብለን ከፈረጅነው ጭብጥ ጋር ተያያዥነት ያላቸው የሚመስሉ ሐሳቦች “ባለቤት የናቀው አምሌ”፣ “እንከራከር ወይስ እንጋደል?” እና “የኔን መልክ ያያችሁ” በሚሉት መጣጥፎች ውስጥ እናገኛለን። ምንም እንኳን የተነሡት ትችቶች ተገቢ እና በተወሰነ መልክ አገራዊ ውይይቶች ላይ ያሉ ሐሳቦችን የሚያስቀጥሉ ቢሆንም ጸሐፊው ተደራሽ ብሎ ከያዘው ማኅበረ ሰብ እና ለጽሑፎቹም ከያዘላቸው ዋነኛ ዓላማ ውስኑነት የተነሣ ሊከት የሞከሩትን ይህን ጭብጥ በውጥ መሸከም የከበዳቸው ይመስላሉ። ለምሳሌም ያህል፣ “ባለቤት የናቀው አምሌ” ያነሣው የባህል እና የማንነት ቅጣት ጉዳይ ከዕለት ወደ ዕለት አሳሳቢነቱ እያየለ የመጣ ብሔራዊ ችግር እንደ ሆነ አያጠራጥርም። ጸሐፊው ምናልባትም ይህን

አገራዊ ጉዳይ ከክርስትና ዕይታ አንጻር ሊያየው ሞከሮ እንደ ሆነ ከክርስትና የኢትዮጵያ የባህልና የትውፊት አካል ከመሆኑም በላይ ቤተ ክርስቲያንም በብሔራዊ ታሪክ ላይ በጉም ከፋም አሻራዎቿን እንደማያረ ይበል የሚያስኝ ነው። ሆኖም ግን በአንዳንድ ስፍራ ላይ አገራዊ የሆነውን ጉዳይ ቤተ ክርስቲያናዊ በሆኑ ማስረጃዎች ለመደገፍ ሙከራ አድርጓል። ይህ ደግሞ ምሳሌዎቹ (ገጽ 33፣ 43፣ 44) የብሔራዊውን ጉዳይ ለማሳየት አቅም እንዲያገኝላቸው ምክንያት ሆኗል። ይህ በመሆኑም የነገረ ሐሳቡን ጠንካራ ጎን የሚገባውን ያህል እንዳናስተውል አክል ፈጥሯል።

3. “የትሩፋን ናፍቆት” ከቋንቋ፣ መዋቅር፣ እና ሐሳብ ፍሰት አኳያ

“የትሩፋን ናፍቆት” እየተረሱ የመጡ እና በአንዳንዶቻችን ዘንድ ፍጹም የማይታወቁ ቃላትን ማስታወስ እና ማስተዋወቅ አስደሳች ቢሆንም፣ ከመጽሐፉ ተደራሽ አካል አንጻር በአንዳንድ ሥፍራዎች ላይ ቀላል እና በሰፊው የተለመዱ ቃላት ሊያገለግሉ ሲችሉ ከበድ ያሉ እና በተወሰነ ጠባብ ዐውድ ውስጥ የተለመዱ ቃላት በጥቅም ላይ መዋላቸው ለአንባቢ ሊያገዳት ይችላል። ብሎም መጣጥፎቹ ወቅታዊ እና ማኅበረ ሰባዊ ጉዳዮችን ለሰፊው አንባቢያን ለማድረስ፣ መፍትሔም ለመጠቀም የታቀዱ እንጂ ምሁራዊ ውይይት ወይም ጥናት አለመሆናቸው ቋንቋውን ለመረዳት ቀለል ያለ ቢሆን ኖሮ ተመራጭ ያደርገው ነበር።

“የትሩፋን ናፍቆት” ጠንካራ ጎን ተብሎ ሊወሳ ከሚገባቸው ነገሮች መካከል የመጽሐፍ ቅዱስ ጥቅሶች በጥቅም ላይ የዋሉበት ውበት ነው። ጸሐፊው የጽሑፉን ፍሰት ላለመረጋገጥ ከወሰደው ጥንቃቄ ባሻገር ጥቅሶች

ከሞላ በጎደል በትክክለኛ ስፍራ በተገቢ ሁኔታ ይህ ቀረህ በማይባል የአፈታት ብቃት ቀርቦዋል። ይበልጡንም ደግሞ በአብዛኞቹ መጣጥፎች ውስጥ (በተለይም “ቢዘገይም አይዘገይም” እና “የበርናባስ ብፅዕናዎች”) የምናገኘው አብራራ ስብከት አንባቢው ቃሉን በሕይወቱ መተግበር እንዲያስችለው የሚያግዝ ምክር ወይም ተዛምዶ አክሎ ማቅረቡ የጽሑፎቹን ጠቃሚነት እና ጥራት ከፍ ያደርጋል።

ጸሐፊው ከመጽሐፍ ቅዱስ ለጥቆም ምሳሌዎዊ ትረካዎችን፣ ግለ ታሪኮችንና አባባሎችን እንዲሁም ከተለያዩ ምንጮች የተወሰዱ ምሳሌዎች እና ማብራሪያዎች በመጠቀም ጽሑፉን ያበረታል። ከእነዚህ ጋር በተያያዘ ልንጠቅሰው የሚገባን በአንዳንድ ሥፍራዎች ላይ የቀረቡ ማብራሪያዎች ምንም ያህል ቆም ነገር ቢያዝሉ ወይም አስተማሪ ቢሆኑም የሐሳቡን ፍሰት የሚያቋርጡ እና ከጽሑፉ ጭብጥ ለማፈገጥ የሚታገሉ በመሆናቸው በግርጌ ማስታወሻ ላይ፣ አልም ለብቻ እንደ ተጨማሪ ማብራሪያ ቢቀርቡ ተመራጭ ይሆን ነበር።

ከቅርጽ እና የሐሳብ ፍሰት ጋር በተያያዘ የዐረፍተ ነገሮችን ጉዳይ ማንሣት ግድ ይሆንበናል። ይህን መድብል በዘፈቀደ በማንኛውም ገጽ ላይ ብንከፍተው ከአንድ በላይ የሚሆኑና ዐራት መሥመሮችና ከእነዚያ በላይ ርዝመት ያላቸው ዐረፍተ ነገሮችን ማግኘታችን አየቀራ ነው። አንዳንድ ስፍራ ላይ አንድ ዐረፍተ ነገር አንድ አንቀጽ ሆኖ እናገኘዋለን። ይህ የአንባቢን መረዳት የሚገዳደር እና ጸሐፊው ያነሣውን ነጥብ ለመረዳት የሚያገዳግት ስለሆነ ከጽሑፎቹ ደካማ ጉኖች ይመደባል።

በመጨረሻም፣ “የትሩፋን ናፍቆት” የግርጌ ማስታወሻ እና የዋቢ መጽሐፍት አጠቃቀም እና አቀራረብ ማመስገን ግድ ይላል። ብሎም ተከለ ጸድቅ መኮራያ፣ ጸጋዬ ገ/መድኅን፣ ጌታቸው ኃይሌ፣ ከበደ ሚካኤል የመሳሰሉ እያሌ ኢትዮጵያውያን ሊቃውንት በአግባብ ጥቅም ላይ ውለው እና በዋቢ መጽሐፍት ዝርዝር ላይ በጉልህ ተቀምጠው መገኘታቸው አስደሳች ብቻ ሳይሆን ለቀጣይ ጥናትም በር ከፋች ነው።

መደምደሚያ

በእዚህ ግምገማ ለማሳየት እንደሞከርሁት “የትሩፋን ናፍቆት” የመጣጥፎች መድብል ጸሐፊው በምድራችን ቤተ ክርስቲያናዊ፣ ግለ ሰባዊ እና ብሔራዊ ተሐድሶ አስፈላጊ እንዲሆን ያደረጉትን ማኅበረ ሰባዊ ሕጻጾች ያሳየናል። የእግዚአብሔርን ቃል፣ እማኝ ታሪክን፣ ባህላዊም ሆነ ዘመናዊ አስተሳሰብን ግብዓት አድርጎ ለእነዚህ እክሎች መፍትሔ ያለውንም መንገድም ይጠቅመናል። ከእዚህም በመነሣት ምንም እንኳን በየትኛውም መጣጥፋ ላይ በግልጽ ባይሰፍርልንም “የትሩፋን ናፍቆት” ሁሉን አቀፍ ተሐድሶ ናፋቂ እንደ ሆነ መገመት እንችላለን። ■

“አሰሮችን ዐሰቡ”

በግንብ፣ በብረት፣ በአደገኛ እሾሃማ አጥር፣ ጠብ መንጃ በታጠቁ ወታደሮች የሚጠበቅ ቅጥር ግቢ፣ ወደ ጎን ግድግዳ፣ ወደ ላይ ሰማይ ብቻ የሚታይበት የጽልመት ዓለም፣ የቁጭት ማእበል የሚገጠው አእምሮ፣ ምሳው ባላረኩት ኖሮ የሚል የጸጸት ወላፊን የሚለበልበው ልብ፣ ፍትሕን ሳታገኝ በግፍ የተከረቸው ነፍስ፣ ከሚወዱት ቤተ ሰብ፣ ዲደኛና ከማግበረ ሰብ ተገልሎ በሚገኝ ጠባብ ዓለም ውስጥ የተሰፋን ቀን እየጠበቁ መኖር፣ ወዘተ. የወሀኒ ሕይወት አንዱ አካል ነው።

“ታሰራ አልጠየቃችሁኝም”

አምልኮ በሕይወት የሚገለጥ፣ ለእግዚአብሔር የሚቀርብ የሁላችንና ምላሽ ነው። ገጽታ የሆነ፣ ነውርም የሌለበት አምልኮ በዓለም ከሚገኝ አድፈት ሰውነትን መጠበቅ እና ችግረኞችን በችግራቸው መረዳት እንደ ሆነ ቅዱስ ቃሉ ይናገራል (ያዕ. 1፡ 27)። ከዚህ ጋር ተያይዞ የሕግ ታራሚዎችን ማገልገል ከሕይወት የሚቆረስ የክርስቲያኖች ጎላፊነት እንደ ሆነ በኢትዮጵያ ነገረ መለኮት ድገረ ምረቃ ትምህርት ቤት (EGST) መምህርና የተማሪዎች ዲን የሆኑት ዶ/ር ቴዎድሮስ አሰፋ ይናገራሉ። ዶ/ር ቴዎድሮስ “አሰሮችን (ታራሚዎችን) ማገልገል የጌታ ትእዛዝ” እንደ ሆነ ነው የሚያስረዱት። “ጌታችንና መድኃኒታችን ኢየሱስ ክርስቶስ ስለ መጨረሻው ዘመን ባስተማረበት በማቴ. 25፡43-46 ‘...ታሰራ አልጠየቃችሁኝም በማለት የወቀሳቸው ‘እርጉማን የተወቀሱበትን ወንጀል ሲያስተባብሩ ‘ታሰረህ ዐይተን መቼ አልጠየቃችሁንም? ቢሉም፣ ‘ከእነዚህ ለአንዱ ሰላዊረጋችሁት ለላይ ደግሞ አላደረጋችሁትም በማለት ለደረደሩት ምክንያታቸው የማያፈናፍን ምላሽ’ እንደሰጣቸው ያብራራሉ።

“ከእነርሱ ጋር እንደ ታሰራችሁ ሆናችሁ አሰሮችን አሰቡ የሚለው የዕብራውያን መልእክት (13፡13) ትእዛዝ አንጂ ‘ብታደርጉት መልካም ነው’ የሚል ምክር እዘል ቃል አይደለም የሚሉት ደግሞ በመሠረተ ክርስቶስ ቤተ ክርስቲያን ዋና ጽ/ቤት፣ የሕግ ታራሚዎች አገልግሎት መምሪያ ዳይሬክተር የሆኑት አቶ ንጉሤ በቀለ ናቸው። “ታራሚዎች ከዕይታ የራቁ በመሆናቸው፣ ሰዎች የማያስቧቸው ናቸው፤ ክርስቲያኖች ግን በእነርሱ ጫማ ውስጥ ገብተው ስሜታቸውን በመጋራት ሊያጽናድቸው እና ሊደግፏቸው ይገባል” ይላሉ አቶ ንጉሤ።

በርግጥ በማቴዎስ ወንጌል ምእራፍ 25 ላይ የሚገኘው “ታሰራ አልጠየቃችሁኝም” የሚለው ቃል አተረጓጎም አሻሚ ሊመስል እንደሚችል የሚናገሩት የነገረ መለኮት መምህሩ ዶ/ር ቴዎድሮስ “ሁሉንም ምሳሌያዊ አነጋገር (Metaphor) በቀጥታ መተርጎም ባይቻልም፣ በዚህ ከፍል ግን ጌታ ኢየሱስ ክርስቶስ ሲናገር ‘ለላይ እንዳደረጋችሁት ነው’ የሚለው ለሌላው የምናደርገው

በጎ ምግባር ለጌታ ለራሱ እንዳደረግነው እንደሚቆጥረው ያስረዳናል” በማለት አክለው ያስረዳሉ።

“የቁጥሩ ድንጋጌ”

በአፌዴሪ ሕገ መንግሥት ሰብዓዊ መብቶች ድንጋጌ፣ አንቀጽ 21 “በጥበቃ ሥር ያሉና በፍርድ የታሰሩ ሰዎች መብት” በሚለው አዋጅ ሥር፣ በተራ ቁጥር 1 እና 2 “በጥበቃ ሥር ያሉና በፍርድ የታሰሩ ሰዎች ሰብአዊ ክብራቸውን በሚጠብቁ ሁኔታዎች የመያዝ መብት አላቸው። ከትዳር ዲደኞቻቸው፣ ከቅርብ ዘመዶቻቸው፣ ከሃይማኖት አማካሪዎቻቸው፣ ከሕኪሞቻቸው እና ከሕግ አማካሪዎቻቸው ጋር ለመገናኘትና እንዲጎበኟቸው ዕድል የማግኘት መብት አላቸው።” ይላል። በዚህ ድንጋጌ መሠረት በሕግ ጥበቃ ሥር በእርምጃ ላይ የሚገኙ ወገኖች ሰብዓዊ ክብራቸው ተጠብቆ መያዝ አለባቸው። የእርምጃ ሂደት የተሟላ እንዲሆን ደግሞ የጎብረተ ሰቡ ድጋፍ እጅግ አስፈላጊ እንደ ሆነ ያስማማል።

በፌዴራል ማረሚያ ቤቶች አስተዳደር የሕዝብ ግንኙነት ረዳት ጎላፊ ሆኑት አቶ አዲሱ ጴጥሮስ የታራሚዎች ሰብዓዊ ጥበቃ አያያዝ የመንግሥት ጎላፊነት እንደ ሆነ ቢገልጹም፣ ታራሚዎችን ሁሉንተናዊ በሆነ መልኩ ለማገልገል ግን ጎብረተ ሰቡና የኢንፎርሜሽን ተቋማት ድጋፍ ወላጅ እንደ ሆነ ነው ለሕገጽጽ የተናገሩት። “ከጎብረተ ሰቡ የሚመጡ ድጋፎችን ማረሚያ ቤቶች በደስታ” እንደሚቀበሉ አቶ አዲሱ አክለው ጠቁመዋል።

በማረም ሂደቱ ላይ ከመንግሥት ውጪ ያሉ የጎብረተ ሰቡ ተቋማት ተሳትፎን በሚመለከት ከልክላ የሚያደርግ ሕግ እንደሌለ የሚናገሩት ደግሞ የሕግ ባለሙያው አቶ መስፍን አዲሴ ናቸው። እንደ አቶ መስፍን ከሆነ፣ “ቤተ ክርስቲያንም ሆነ ሌሎች መንፈሳዊ ድርጅቶች የሪስቶሬሽን ጀስቲስ [ወደ ቀድሞ የመመለስ] ሂደቱን መደገፍ ይኖርባቸዋል” ባይ ናቸው። ነባራዊው “የወንጀለኛ መቅጫ አተገባበር ሂደት ተጓጂውን እና ጎጂውን የሚያራርቅ እንጂ ተቀራርበው ይቅርታ የሚጠያየቁበትን ሁኔታ የሚያመቻች አይደለም። ይህ ደግሞ ተጓጂውን የሚከስ ባለመሆኑ ታሳሪው የእስር ጊዜውን ጨርሶ ከወጣም በኋላ ቢሆን የጠላትነት ስሜቱ ሊቀጥል የሚችልበት” አጋጣሚ እንዳለ ያስረዳሉ። በመሆኑም ይህንን ከፍተኛ ቤተ ክርስቲያን እና ሌሎች መንፈሳዊ ተቋማት ሊሞክሩት የሚችሉት እንደ ሆነ ነው የሕግ ባለሙያው የሚያስረዱት። “ሁሉን ወገኖች በማቀራረብ የእርቅና ሰላም ሥራ በሠራ ተጓጂዎች የጎሊና ጠባባቸው እንዲሸር፣ ወንጀለኞችም ቢሆኑ ይህንን የበደለነት ስሜት ተሽከመው እንዳይኖሩ” እንደሚያደርግ ይገልጻሉ።

አኛ ከወዴት አለን?

በአገራችን በርካታ አገልግሎቶች የቤተ ክርስቲያን አጋዥ በመሆን በወንጌል ስርጭት፣ በወጣቶች፣ በሴቶች፣ በሰዓፍት፣ በጎዳና ተዳዳሪዎች፣ በአረጋውያን፣ በሴተኛ አዳሪዎች፣ በሥራ ፈጠራ፣ በትምህርትና ሥልጠና፣ በስፖርት፣ በአካባቢ ጥበቃ፣ የንጹሕ መጠጥ ውሃ አቅርቦት፣ የግል እና አካባቢ ንጽሕና ወዘተ. ላይ ተሰማርተው ማግበረ ሰቡን እያገለገሉ ይገኛሉ። ይሁን እንጂ ከእነዚህ በብዙ መቶዎች ከሚቆጠሩ አገልግሎቶች መካከል በሕግ ታራሚዎች ላይ ትኩረት አድርገው የሚሠሩት በጣት የሚቆጠሩ መሆናቸው አግራሞትን የሚጭር ነው።

የነገረ መለኮት መምህሩ ዶ/ር ቴዎድሮስ ቤተ ክርስቲያን እንደ ተቋምነቷ፣ አማኞችም በግለ ሰብ ደረጃ ለአገልግሎቱ ትኩረት ሊሰጡት እንደሚገባ ሲያሳስቡ፣ “በሰንበት ወደ ቤተ ክርስቲያን መሄድ፣ መዘመር፣ ቃሉን ማንበብና መስማት፣ መሳሪያ ሁሉን መስጠት የአምልኮችን ክፍል እንደሆነው ሁሉ፣ ታራሚዎችን መጠየቅና ማገልገልም የአገልግሎታችን ክፍል እንደ ሆነ ማሰብ ይገባል” ካሉ በኋላ፣ “ይህ የአገልግሎት መስክ ሰዎች ክርስቶስን እንዲያገኙ ትልቅ ዕድል የሚፈጥር” እንደ ሆነ ጭምር ጠቁመዋል። የሕግ አማካሪው አቶ መስፍንም ቤተ ክርስቲያን ለታራሚዎች የምትሰጠው አገልግሎት በትክክል ክርስቶስን የምትወክልበት እንደ ሆነ አድርገው እንደሚያምኑ ነው ሊሕንጸታ የተናገሩት። “አገልግሎቱን በአግባቡ ከተጠቀምን እንደ ዘኪዎች ተግባራዊ ንስሐን በማምጣት ረገድ ወንጀለኞች በራሳቸው ፈቃድ ተገጂዎችንም ሆነ ጎብረተ ሰቡን ይቅርታ የሚጠይቁበትም ሆነ የሚከሰቡትን ሁኔታ ሊያመቻች ይችላል” ባይናቸው።

ቤተ ክርስቲያን በውስጥ ጉዳዮቿ ብቻ ተጠምዳ ሥራ የበዛባት ትመሰላለች። በውስጥ ካሉት የአገልግሎት ዘርፎች ባልተናገሰ ግን የሕግ ታራሚዎችን ለማገልገል መነሣሣት ይገባል። አገልግሎቱ “... ሂደት ...” የሚለውን የጌታን ትእዛዝ የምንተገብርበት አንዱ መስክ ሆኖ የሚታይ ነው። በዚህ መስክ አብያተ ክርስቲያናት የሠሩት ሥራ በጣም አነስተኛ ቢሆንም የመሠረተ ክርስቶስ ቤተ ክርስቲያን ግን በቢሮ ደረጃ በተዋቀረ አሠራር ላለፈት 18 ዓመታት ታራሚዎችን ለማገልገል ያደረገችው ጥረት ለበርካቶች ምሳሌ ሊሆን የሚችል ነው። በ18 የአገልግሎት ዓመታትም አያሌ ፍሬዎችን እንዳየች የአገልግሎቱ መሪ አቶ ንጉሤ ይናገራሉ። ከዚህም የተነሣ ቤተ ክርስቲያኒቱ ከጎምሣ ባላነሱ ማረሚያ ቤቶች ውስጥ ፈቃድ በማግኘት እያገለገለች ሲሆን፣ በ21 ማረሚያ ቤቶች አገልጋዮችን በቋሚነት በመመደብ ጭምር በማገልገል ላይ እንደሆነች ጠቁመዋል።

ይህም ሆኖ ግን የወንጌላውያን አብያተ ክርስቲያናት ከዚህ የአገልግሎት መስክ የጠፉት ለምን ይሆን? በዚህ አገልግሎት ውስጥ ለብዙ ዓመታት የሠራቸው ወ/ሪት ሳባ ጴጥሮስ አንዳለቸው “ታራሚዎችን ለማገልገል በርካቶች ፍላጎት የሌላቸው አገልግሎቱ እጅግ አድካሚና ዋጋ የሚያስከፍል በመሆኑ” ይሆን? ወይስ ከግንዛቤ ዕጥረት? ወይስ ሌላ?

ድጋፍ ቢባል

ከቤተ ሰብና ከአካባቢያቸው ተገልለው መብታቸው በሕግ ለተገደበ ታራሚዎች ዋናውና እጅግ አስፈላጊው ድጋፍ የሥነ ልቦና እንደ ሆነ በመስኩ ላይ የሠሩ ወገኖች ይናገራሉ። ለአገልግሎት በሄደችባቸው በልዩ ልዩ ማረሚያ ቤቶች ውስጥ ‘ከምንም በላይ ረካባችን እናንተ ናችሁ፤ ሰው ይርበናል፤ ፍቅር ይርበናል’ የሚለው የበርካታ ታራሚዎች ደምዳ እንደ ሆነ ነው ሳባ ጴጥሮስ የምትናገረው። “በአንድ ወቅት ታዋቂ መጋቢያንና ዘማሪያንን በማስተባበር ወደ መርሃ ቤቱ ማረሚያ ቤት በሄድን ወቅት የታራሚያን ደስታ ወደር” እንዳልነበረው የምታስታውሰው ሳባ፣ በጊዜው “አኛን ወንጀለኞችን ለመጠየቅ ይሆንን ሁሉ አገር አቋርጣችሁ መምጣታችሁ ከምንም በላይ ነው” በማለት በመደነቅና በደስታ ይናገሩ ነበር። ብላለች። የመሠረተ ክርስቶስ አቶ ንጉሤም፣ “አንዳንድ ታራሚዎች ቤተ ሰቦቻቸው በጣም ሩቅ አካባቢ የሚኖሩ ከመሆናቸው በተጨማሪ በአቅም ውስንነት ምክንያት ለረጅም ዓመታት ያለ ጤያቂ ለኖሩ” የሚችሉ ከመሆኑ የተነሣ ሰው የመፈለግ ወይም ፍቅርን የማግኘት ፍላጎታቸው እጅግ ከፍ ያለ እንደ ሆነ ያስረዳሉ።

በሥነ ልቦና አገልግሎት ማዕቀፍ ውስጥ ሊካተት የሚችለው ለላው ጉዳይ የዕርቅ ሂደት ነው። በዚህ ሂደት ውስጥ ታራሚውንና ተጠያቂውን በማቀራረብ አጥፊው ጥፋትን እንዲሠራ ምክንያት ከሆነ ማግበራዊ ችግር በዘላቂነት እንዲላቀቅ የማድረግ ጥረት ነው። ታራሚዎች ከጎብረተ ሰቡ ተገልለው በአንድ ስፍራ እንዲቆሙ የሚደረግበት ዋና ዓላማ በሠሩት ወንጀል ምክንያት ተጽጽተው ለወደፊቱ መልካም ዜጋ እንዲሆኑ ማድረግ ነው። ስለዚህ ከሚቀበሉት ቅጣት በላይ የሚሰጣቸው የአርምት ትምህርት ይልቃል። ታራሚያን በማረሚያ ቤቶች ውስጥ ውስብስብ የሆኑ ወንጀሎችን ይበልጥ የሚማሩበት (ልምድ የሚለዋወጡበት) እንዳይሆን የሥነ ልቦና ትምህርት እጅግ አስፈላጊ ነው። ከሚሰጣቸው የምክር አገልግሎት በተጨማሪ በአእምሮ የታነጹ ዜጎችን ለማፍራት የትምህርት ዕድሎችን ማመቻቸት እና የገባብ ባህላቸውን ለማዳበር የቤተ መጻሕፍት አገልግሎት ማመቻቸት፣ መጻሕፍትና መጽሐፍትን መለገስ፣ ከመሠረታዊ ትምህርት ጀምሮ እስከ ከፍተኛ የሚዘልቅ ትምህርታቸውን በመደበኛና በርቀት እንዲከታተሉ ማድረግ ይቻላል።

አልባሳት (የሕፃናትን ጨምሮ)፣ የንጽሕና መስጫና መጠበቂያ ቁሳቁሶች፣ መጻሕፍትና የተለያዩ የጎትመት ውጤቶች፣ የትምህርት ቁሳቁሶች፣ የቤተ መጻሕፍት ግንባታ፣ መሰብሰቢያ አዳራሽና ወንበሮች፣ ቴሌቪዥኖች፣ የሳተላይት መቀበያ ሳህኖች እና የቴክኒክ ቁሶች፣ የሕክምና ቁሳቁስ እና መድኃኒት፣ የሥራ ፈጠራ ሥልጠና የሙያ ትምህርት እና የመሳሰሉትን ለአስረኞች ከሚደረጉ ድጋፎች መካከል የሚጠቀሱ ናቸው።

ክርስቲያኖች እነዚህንና የመሳሰሉትን ድጋፎች ለሕግ ታራሚዎች ሊያደርጉ እንደሚችሉ በአገልግሎት ውስጥ ያሉት ይናገራሉ። “አማኞች በቤታቸው በርካታ ልብሶች ሊኖሯቸው ይችላል፤ ቴሌቪዥን ቀይረው ትርፍ ያላቸው ይኖራሉ፤ መጻሕፍትና የመሳሰሉት መረጃ መሣሪያዎች ያላቸው ለእነዚህ ወገኖቻችን ሊለግሉት” እንሚችሉ የምትጠቁመው ሳባ ጴጥሮስ ነች። አቶ ንጉሤም በበኩላቸው የመጻዳጃ ቤት አጥረት ላለባቸው ማረሚያ ቤቶች መገንባት፣ የመሰብሰቢያ አዳራሽ መሥራት፣ ልዩ ልዩ የመጻሕፍትና የአልባሳት ድጋፍ ቤተ ክርስቲያናትና አማኞች ለታራሚዎች ሊያደርጓቸው ከሚችላቸው ድጋፎች መካከል ጥቂቶቹ እንደ ሆኑ ይናገራሉ። የራሳቸውን ቤተ ክርስቲያን ተዋክሮም ሲያካፍሉ፣ “በየዓመቱ የጥር ወር የመጨረሻው ሳምንት በመላው አገሪቱ በሚገኙ የመሠረተ ክርስቶስ አጥቢያ ቤተ ክርስቲያናት ‘አስረኞችን እናስብ’ በሚል ዝግጅት ይደረጋል። በዕለቱም የገንዘብ መዋጮን ጨምሮ አልባሳትና ልዩ ልዩ ቁሳቁሶች የሚለገሱ ሲሆን፣ ከዚህ በተጨማሪ በአሁኑ የአምልኮ ጊዜ የሚሰጠው ትምህርት ስለ አስረኞች” እንደሚሆን ነው የተናገሩት። አያይዘውም ከሌሎች አብያተ ክርስቲያናት ጋር በቅንጅት ለመሥራት ፍላጎቱ እንዳለ ጨምረው ገልጸዋል።

ከፍራዎቹ መካከል

ከጥቂት ዓመታት በፊት በአዲስ አበባ ከተማ የሚገኝ የመጽሐፍ ቅዱስ ጥናት ቡድን አባላት ‘ለምን አስረኞችን እንጠይቅም?’ የሚል ሐሳብ ላይ ተወያዩ፤ ሐሳቡ ሁሉንም ስላስማማ ከሳምንቱ የመጨረሻ ቀን በአንዱ የሚመቻቸውን ሰዓት ወስነው ምግብ፣ መጻሕፍት እና አልባሳት በመያዝ ወደ ማረሚያ ቤት በመሄድ ከዚያ አስቀድሞ የማያውቋቸውን ታራሚዎችን መጠየቅ ቻሉ፤ ይህም ልማድ ሆነ ዘለቀ። በሂደትም ቤተ ሰብነትን እና ጓደኝነትን በማገልበት ሁለቱም ወገኖች የሚናፍቁት ጎብረት ተመሠረተ። ከታራሚዎች መካከል አንዱ ወንድም ጌታን አዳኙ አድርጎ በማመን በማረሚያ ቤቱ ውስጥ ፍጹም የተለወጠ የንስሐ ሕይወትን አገኘ። የእስር ጊዜውን ጨርሶ ከተፈታ በኋላም ጌታን ከመስከሩሳት ወገኖች መካከል ከሆነች አጎት ጋር ትዳር መሥራተው በአንድ ጣራ ሥር ለመኖር በቋ። ■

የጳውሎስ መልእክት ወደ ቲቶ

ጤናማ ትምህርት - ጤናማ ኑሮ (ክፍል 5)

የክርስቲያናዊ ኑሮ ነገረ መለኮታዊ መሠረት (ቲቶ 2:11-15)

“ጠጪ ነበርኩ፤ ሺረ እንደውም አንዳንዶች ‘የጋን ወንድም’ ይሉኝ ነበር፤ ጌታ ግን ከእንዲህ ዐይነት ሕይወት አዳኝ! እኔን ጌታ ያወጣኝ ከቱቦ ውስጥ ነው”፤ “ጎደለኛ ቃሚና ያለማቋረጥ የማጨስ ነበርኩ፤ ኢየሱስ ግን በአስደናቂ ሁኔታ ከዚህ ከፉ ሱስ ነጻ አወጣኝ”፤ “የተዋጣለት ዱርዬ ነበርኩ፤ እግዚአብሔር ግን ሕይወቴን ቀይሮ ሰው አደረገኝ”፤ “ሠላም፤ ደስታና ዕረፍት የሌለኝ ሰው ነበርኩ፤ ጌታዬ ግን ፍጹም ሠላም፤ ደስታና ዕረፍት ሰጠኝ”፡፡ ወዘተ፡፡ አማኞች ከምን ዐይነት ሕይወት እንደ መጡ ሲመሰክሩ ከሚናገሯቸው ንግግሮች መካከል ለአብነት ሊጠቀሱ የሚችሉ ናቸው፡፡

ብዙ ጊዜ አማኞች የሕይወት ምስክርነታቸውን ሲሰጡ ጌታ ከምን ዐይነት ሕይወት እንዳወጣቸው፤ ከየት እንደ ጠራቸው በመናገር ላይ ያተኩራሉ፡፡ በእርግጥ ጌታ ከምን ዐይነት ሕይወት ውስጥ እንዳወጣን፤ ከየት እንደ ጠራን፤ እንዴት እንዳዳነን መመስከር መልካምና አስፈላጊ ነው፡፡ ይሁን እንጂ እንድ ልናስተውለው የሚገባን እውነት አለ፤ ይኸውም፤ ከተጠራንበት የተጠራንለት የሚበልጥ መሆኑን ነው! ጌታ የተባለሽውን ሕይወታችንን በመቀየር ወደ ራሱ ሲያስጠጋን፤ ታሪካችንን ቀይሮ ሰው ሲያደርገን፤ በድንቅ አጠራሩ ወደ ቤቱ ሲጠራን፤ ሲያድነን በሕይወታችን ዐላማ ስላለው ነው፡፡ ምን ጊዜም ቢሆን ያዳነንን ጌታ ስናመስግን ለምን እንዳዳነን ልንዘነጋ አይገባም፡፡ ከተጠራንበት ይልቅ የተጠራንበት ያስደንቃል፤ ያስፈነድቃል፡፡

በዚህ ትምህርት፤ ዘመኑ በደረሰ ጊዜ እግዚአብሔር በልጁ በኢየሱስ ክርስቶስ አማካኝነት የሠራው የድኑነት ሥራ አማኞች በቤተ ክርስቲያን ውስጥ ለሚኖራቸው ሕይወት ያለውን ነገረ መለኮታዊ ፋይዳ ለመመልከት እንሞክራለን፡፡ ቲቶ 2:11-15 አማኞች በቤተ ክርስቲያን ውስጥ ሊኖሩት ስለሚገባው ኑሮ የተሰጠ ነገረ መለኮታዊ መሠረት ነው፡፡

በክፍል አራት ጥናታችን (ቲቶ 2:1-10) በቤተ ክርስቲያን ውስጥ በተለያዩ የዕድሜ ክልል ውስጥ ላሉ ሰዎች የተሰጡትን መመሪያዎች ተመልክተናል፡፡ ሐዋርያው ቅዱስ ጳውሎስ ባዘዘው መሠረት፤ ቲቶ በቤተ ክርስቲያን ውስጥ ያሉትን ሰዎች በዕድሜ፤ በጾታና በሙያቸው በመከፋፈል ከትከክለኛ ትምህርት ጋር ተስማሚ የሆነውን ሁሉ ሊያስተምራቸው ይገባል፡፡ በተመለከተው ክፍል አማኞች በዕድሜ፤ በጾታና በሙያቸው ተከፋፍለው ከእነርሱ የሚጠበቀው ሕይወት (ክርስቲያናዊ ኑሮ) ምን መምሰል እንዳለበት ተዘርዝሯል፡፡ ሽማግሌዎች፤ አርጌቶች፤ ወጣት ሴቶች፤ ወጣት ወንዶች ባሮች “ኑሩ” እንደ ተባሉት መኖር አለባቸው፤ በዝርዝር የተቀመጡትንና ከእነርሱ የሚጠበቁትን መተግበር/

መኖር ይችላሉ፡፡ ይህ እንዴት ሊሆን ይችላል? በዛሬው ትምህርት የምንመለከተው ክፍለ ምንባብ (ቲቶ 2:11-15) ይህን ጥያቄ በሚገባ ይመልሳል፡፡

“ድኑነት የሚገኝበት የእግዚአብሔር ጸጋ ለሰዎች ሁሉ ተገልጦአልና፤ “ይህም ጸጋ በንጢላት መኖርንና ዓለማዊ ምኞትን ከደን፤ በእሁኑ ዘመን ራሳችንን በመግዛትና በጽድቅ፤ በአውነተኛ መንፈሳዊ ሕይወት እንድንኖር ያስተምረናል፤ “ይህም የተባረከ ተስፋችን የሆነውን የታላቁን የእምላካችንንና የአዳኞችን የኢየሱስ ክርስቶስን ክብር መግለጥ በመጠበቅ ነው፤ “እርሱም ከከፋት ሊቤዝን መልካም የሆነውን ለማድረግ የሚተጋውን የእርሱ የሆነውን ሕዝብ ለራሱ ያገጸ ዘንድ ራሱን ስለ እኛ ሰጥቷል፡፡ “እንግዲህ ልታስተምሩ የሚገባህ እነዚህን ነው፤ በመሉ ሥልጣን ምክር፤ ገሥጽም፤ ማንም ለይናቅህ፡፡

በርግጥ አረጋግጥ፤ ወጣት ሴቶችና ወንዶች ባሮች በቲቶ 2:1-10 ላይ በዝርዝር የተቀመጡትን ሁሉ መተግበር/ መኖር ይችላሉ፤ እንደ ቲቶ 2:11-15 አም ይችላሉ! 2:11 ሲጀምር “ምክንያቱም” ይላል፤ በአንዳንድ ትርጉሞች “እና” (ተገልጦአልና) ይህን ቃል በሚተካ መልኩ በዐረፍተ ነገሩ መጨረሻ ላይ እናገኛለን፡፡ ቲቶ 2:1-10 ከትከክለኛ ትምህርት ጋር ተስማሚ የሆነውን እንዳያስተምር፤ አማኞች በቤተ ክርስቲያን ውስጥ በተሰጣቸው መመሪያ መሠረት በእግባቡ እንዲኖሩ፤ ባሮች በሁሉም መንገድ የአዳኞችን የእግዚአብሔር ትምህርት ይወደድ ዘንድ ማድረግ ያለባቸውን ሁሉ ማድረግ እንዳለባቸው ተመክሯል (ቁ. 9-10)፤ ለምን? ምክንያቱም፤ ጸጋ ተገልጦአል፤ ድኑነት የሚገኝበት የእግዚአብሔር ጸጋ ለሰዎች ሁሉ ተገልጦአል፡፡ የእግዚአብሔር ጸጋ ለሰዎች ሁሉ ተገልጦአል፡፡ የማይታወቀው አምላክ በክርስቶስ ታይቷል፤ አምላክ ሰው ሆኗል፡፡ ጸጋው የተገለጠው ለማን ነው? ለሰዎች ሁሉ ነው፡፡ ክርስቶስ የሠራው የድኑነት ሥራ ለሰዎች ሁሉ በቂ ነው፤ ነገር ግን ተጠቃሚ የሚሆኑት ሥራውን “አሜን”፤ “ለእኔ ነው” ብለው የተቀበሉ ብቻ ናቸው፡፡ ይህ የተገለጠው ጸጋ ሁለት ነገሮችን ያደርጋል፤ እንደኛ፡ - ያድናል፤ ድኑነት የሚገኝበት ነው፡፡ ሁለተኛ፡- በንጢላት መኖርንና ዓለማዊ ምኞትን ከደን በእሁኑ ዘመን ራሳችንን በመግዛትና በጽድቅ በአውነተኛ መንፈሳዊ ሕይወት እንድንኖር ያስተምራል፡፡ ጸጋው በእሁኑ ዘመን (በዚህ በመጨረሻው ዘመን) ዓለማዊ ምኞትን በመክድ፤ ራሳችንን በመግዛትና በጽድቅ፤ በአውነተኛ መንፈሳዊ ሕይወት እንድንኖር ያስተምራል፡፡ ይህ የአንድ ሌሊት፤ ሳምንት፤ ወር ወይም የሰዓትን ተግባር ሳይሆን በሕይወት ዘመን ሁሉ የሚቀጥል ሂደት ነው፡፡

“እግዚአብሔርን መምሰል የሕይወት ዘመን ሂደት ነው፡፡

ያድናል፤ ደግሞም በዚህ ዘመን ዓለማዊ ምኞትን አስከዶ እግዚአብሔርን መምሰልን ያስተምራል።

በመግቢያችን ላይ በጥቂቱ ለማንነት እንደ ምክርነው የብዙዎቻችን ትኩረት በጸጋው መዳናችን ላይ ነው። በጸጋው በእምነት መዳናችን እውነት ነው። ሐዋርያው ቅዱስ ጳውሎስ በሌላ ስፍራ ላይ ይህንን በግልጽ ተናግሯል፤ “ጸጋው በእምነት ሊደናዝብና፤ ይህም የእግዚአብሔር ሰጦታ ነው እንጂ በአናንተ ሊደለም፤ ማንም እንዳይመካ ከሥራ ሊደለም” (ኤፌ. 2፡8-9)። እንዲያው በጸጋ ያዳኝን ጌታ ስሙ ከዘላለም እስከ ዘላለም የተመሰገነ ይሁን። አሜን! ይህ ክፍል እንደሚያሳየው ግን ጸጋው ማዳን ብቻ ሳይሆን ያኖራል፤ በእውነተኛ መንፈሳዊ ሕይወት እንድንኖርም ያስተምራል። “ጸጋው በእምነት አድናኛል” ብለን እያመሰገንን፤ እየፎከርን የምንኖረው ኑሮ የእግዚአብሔርን ስምና ወንጌልን የሚያስተክሩ ሊሆን አይገባም፤ አይችልም። በጸጋው ድነናል፤ እያልን በቆሚነት በገጠአት ልንኖር አንችልም። ምክንያቱም ለሰዎች ሁሉ የተገለጠው የእግዚአብሔር ጸጋ ዓለማዊ ምኞትን ያስከዳል፤ ራስን መግዛትንና በጽድቅ በእውነተኛ መንፈሳዊ ሕይወት መኖርን ያስተምራልና። ሌላው ከዚህ ጋር ተያይዞ ሊታሰብ የሚገባው እውነት እግዚአብሔርን መምሰል (መንፈሳዊነት) የሕይወት ዘመን ሂደት ነው። መንፈሳዊነት እኛ ወደ ጌታ እስኪገኙ ወይም ጌታ ጳጳም እስኪመጣ ድረስ የሚቀጥል ሂደት ነው። ስለሆነም መንፈሳዊነትን ልንከታተል ይገባል። የትላንት ጥንካሬያችንም ሆነ ያከናወንናቸው መልካም ተግባራት ለዛሬ፤ ለሚቀጥለው ሕይወታችን ዋስትና አይደሉም። በየትኛውም ደረጃ ብንማር፤ በየትኛውም የእገልግሎት ክፍል ብንሳተፍ ከዚህ ሂደት (መንፈሳዊነትን ከመከታተል) አንመረቅም።

ጸጋ በክርስቶስ ተገልጦል፤ አድናኛል። ይህ ጸጋ ከክርስቶስ እንደ ገና በክብር እስኪገለጥበት ጊዜ ድረስ ዓለማዊ ምኞትን ከደን ራሳችንን በመግዛትና በጽድቅ በእውነተኛ መንፈሳዊ ሕይወት እንድንኖር ያስተምረናል። ቁጥር 13 እንደሚያመለክተው የክርስቶስ ዳግም ምፅዕን የተባረከ ተስፋችን ነው። ኢየሱስ አምላካችን አዳኛችን ብሎ፤ አርሱ በክብር ይገለጣል፤ ይህ ደግሞ የተባረከ ተስፋችን ነው። ይህ ቁጥር ስለ ክርስቶስ አምላክነት ከሚናገሩ ክፍሎች መካከል እንደ አንድ ጠንካራ ማስረጃ ሊታይ ይችላል። የአርሱን በክብር መገለጥ እየተጠባበቅን በእውነተኛ መንፈሳዊ ሕይወት መኖር የሚለው ሐሳብ መንፈሳዊነት ሂደት መሆኑን ያረጋግጣል። ክርስቶስ ዳግም ሲገለጥ የእግዚአብሔር ክብር ይገለጣል። አሁን በክርስቶስ በሙላት የሚገለጠውን የእግዚአብሔርን ክብር መገለጥ በመጠባበቅ ላይ ነን። ክርስቶስ ስለ እኛ የሞተው/ነፍሱን አሳልፎ የሰጠው ለምንድን ነው? ቁጥር 14 ሁለት ምክንያቶችን ያስቀምጣል። አንደኛ፤ *ከከፋት ሊቤገን* ነው፤ ሊያድነን። ይህም ከላይ ካነሳነው ከመጀመሪያው ነጥብ፤ የተገለጠው ጸጋ ያድናል ከሚለው ሐሳብ ጋር ይገናኛል። ሁለተኛ፤ ኢየሱስ ክርስቶስ ስለ እኛ

ነፍሱን አሳልፎ የሰጠው መልካም የሆነውን ለማድረግ የሚተጋውን ሕዝብ ለራሱ ያገዳ ዘንድ ነው። ይህ ከላይ ካነሳነው ከሁለተኛው ነጥብ፤ ጸጋው እግዚአብሔርን መምሰልን ያስተምራል ከሚለው ሐሳብ ጋር ይያያዛል። ይህ ቁጥር እንደሚያመለክተው ክርስቶስ ስለ እኛ ነፍሱን አሳልፎ የሰጠው ከከፋት ሊቤገን ወይም ሊያድነን ብቻ ሳይሆን ዓለማዊ ምኞትን በመከዳ፤ ራስን በመግዛትና በጽድቅ እርሱን በመምሰል በመኖር መልካምን ነገር ለማድረግ የሚተጋ ማኅበረ ሰብ ለመፍጠርም ነው። እርሱ ራሱን ስለ እኛ አሳልፎ የሰጠው መልካም ነገርን ለማድረግ ራሱን ለእርሱ አሳልፎ የሚሰጥ፤ የሚተጋ ሕዝብ ለማዘጋጀት ነው።

በዚህ ክፍል ምንባብ ድነት ሦስት ገጽታዎች ያሉት መሆኑ ተንጸባርቋል። የተገለጠው ጸጋ አድናኛል (የኃላፊ ጊዜ)። ጸጋው እግዚአብሔርን እንድንመስል ያስተምረናል (የአሁን ጊዜ ወይም በሂደት ላይ ያለ ነው)። አሁን የተባረከ ተስፋችን የሆነውን የታላቁን የአምላካችንንና የአዳኛችንን የኢየሱስ ክርስቶስን ክብር መገለጥ በመጠባበቅ ላይ ነን (የወደ ፊት ጊዜ)። ድነናል፤ እየዳንን ነው፤ እንድናለን! ከዚህም የምንረዳው ክርስቶስን እንደ ግል አዳኝ መቀበል ጅማሬ እንጂ ፍጻሜ አለመሆኑን ነው። ክርስቶስን እንደ ግል አዳኛችን ስንቀበል ከእግዚአብሔር ጋር የጠበቀ ኅብረት እያደረግንና እርሱን ለሌሎች እየገለጥን/እየወከልን ለመኖር ጉዞ መጀመራችን ነው።

“እንግዲህ ልታስተምር የሚገባህ እነዚህን ነው፤ በሙሉ ሥልጣን ምክር፤ ገሥጽም፤ ማንም አይናቅህ” (ቁ. 15)። ይህንን ቁጥር እንዳንደቅ ከምእራፍ ሦስት ጋር መታየት አለበት ሲሉ ሌሎች የምእራፍ ሁለት ማጠቃለያ አድርገው ይመለከቱታል። “እነዚህን” የሚለው ቃል በምእራፍ ሁለት እስከ አሁን እየተናገረ ያለውን ሁሉ (2፡1-14) ሊያመለክት ይችላል። በእርግጥ እንዳንደቅ 1፡10-16ን ሊያካትት እንደሚችል ይናገራሉ። የምእራፍ ሁለት ትኩረት አማኞች በቤተ ክርስቲያን ውስጥ

እንዴት መኖር እንዳለባቸው ማሳየት ነው። አማኞችን በጸታ፤ በዕድሜና በሙያቸው በመከፋፈል እንዴት መኖር እንዳለባቸው ከዘረዘረ በኋላ ለመንፈሳዊ ኑሮ ነገረ መለኮታዊ መሠረት ያቀርባል፤ ጸጋው ማዳን ብቻ ሳይሆን ያኖራል። ሐሳቡን ሲያጠቃልልም፤ “እንግዲህ ልታስተምር የሚገባህ እነዚህን ነው” ይላል። ቲቶ በሙሉ ሥልጣን ሊመከርና ሊገሥጽ ይገባዋል። አስተምር፤ ምክር፤ ማንም አይናቅህ፤ የሚለው ሐሳብ በዘመኑ ከነበሩት የሐሰት መምህራን ጋር የተያያዘ ሊሆን ይችላል። እነዚህ ትእዛዛት አስቀድመውም ተሰጥተዋል። ቲቶ በቀርጤስ የነበረው የሐሰት መምህራን እንቅስቃሴ ምንም ተጽእኖ፤ ፍርሃት ሳያሳድርበት በሙሉ ሥልጣን ሊያስተምር፤ ሊመከርና ሊገሥጽ ይገባዋል።

ቁጥር 13 እና 14 እንደሚያመለክተው የክርስቶስ ዳግም ምፅዕን የተባረከ ተስፋችን ነው። አማኞች የክርስቶስን በክብር መገለጥ እየተጠባበቁ የእግዚአብሔርን በመምሰል ሕይወት ሊያድኑ ይገባል። በዚህ ክፍል የኢየሱስ አምላክነትና አዳኝነት ተገልጦል። ክርስቶስ አምላክ ሰው ሆኖ ነፍሱን ስለ እኛ አሳልፎ የሰጠው ከከፋት ሊቤገንና መልካም የሆነውን ለማድረግ የሚተጋ ሕዝብ ለራሱ ሊፈጥር እንደ ሆነ ተመልክተናል። ከከፋት የተቤገን መልካም የሆነውን ሁሉ በማድረግ እንድንተጋ ነው። አማኞች መልካም የሆነውን ሁሉ በማድረግ ሊታወቁ ይገባል። ዛሬ መታወቂያችን ምን ይመስላል? በሌሎች ዘንድ የምንታወቀው በምንድን ነው? መልካምን በማድረግ መታጋት የእውነተኛ አማኞች መገለጫ ነው። በምንኖርበት ማኅበረ ሰብ ውስጥ መልካም የሆነውን ሁሉ በማድረግ ልንተጋ፤ በዚህም የእግዚአብሔር ስም እንዲወደድ ልናደርግ ይገባል። መልካም የሆነውን ሁሉ በማድረግ የምንተጋው ለወንጌል ሥርዓት እንደ መሣርያ ለመጠቀም ሳይሆን “ሰው” የመሆናችን፤ አማኞች የመሆናችን መገለጫ ነው። ይህም ማለት እግዚአብሔር ለቤተ ክርስቲያን የሰጠው ተልእኮ አካል ነው። ቁጥር 15 እገልግሎታችን ሚዛናዊ መሆን እንዳለበት ያመለክታል፤ ማስተማር፤ መምከርና መገሥጽ በእገልግሎታችን ውስጥ መታየት አለበት። የእግዚአብሔርን መላክ ምክር በሙሉ ሥልጣን ማቅረብ ያስፈልጋል።

ይህንን የትምህርት ክፍል ወደ ማጠቃለሉ ስንመጣ የተገለጠው ጸጋ ድነትን የሚሰጥ ብቻ ሳይሆን እግዚአብሔርን መምሰልን የሚያስተምር መሆኑን ልብ ልንል ይገባል። በእግዚአብሔር ቤት ውስጥ በሚገባ እንድንኖር የሚያስተምር ጸጋ ተገልጦል። ክርስቶስ ስለ እኛ ነፍሱን አሳልፎ የሰጠው ከከፋት ሊቤገን ብቻ ሳይሆን መልካም የሆነውን ሁሉ ለማድረግ የሚተጋ ማኅበረ ሰብ ለራሱ ሊፈጥር መሆኑን ልንዘነጋ አይገባም። የተጠራነው ከእርሱ ጋር ኅብረት እንድንደርግና እርሱን በምንኖርበት ኅብረት ሰብ መካከል ለመወከል/ለመግለጥ ነው። ደግሞ አላለሁ፤ ከተጠራንበት የተጠራንለት ይብልጣል! ■

ዝምታ - መዝቃ

የገጽ 1

የዘርፍ ገጽ ተገቢ

የወጣ ገጽ እንዲሆን

ዘርፍ ገጽ

ወጪ ገጽ

ወጪ ገጽ

ዘርፍ ገጽ

ዘርፍ ገጽ

ዘርፍ ገጽ

የሕንጻት መጽሐት የግለ ሰቦች
ዓመታዊ የደንበኝነት ቅጽ

ዘርፍ ገጽ

ዘርፍ ገጽ
Hintset Christian Society

የግ. ግ. ቁ. 14049 Addis Ababa, Ethiopia

እዚህ ስለሰ - ኢትዮጵያ

info@hintset.org

www.facebook.com/hintset

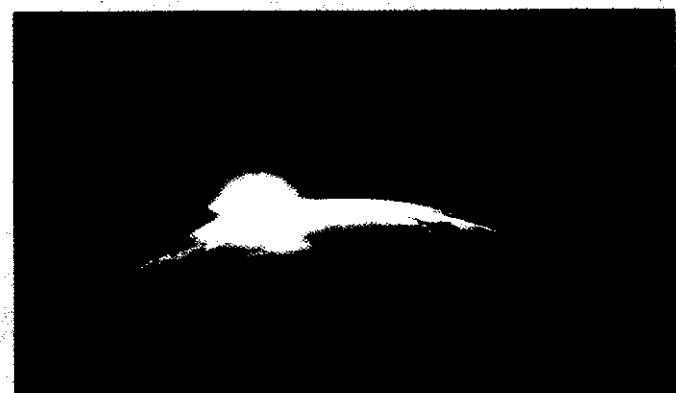
http://www.hintset.org

ስም _____
የግ. ግ. ቁ. _____
ስልክ _____
ኢሜል _____

የሕንጻት መጽሐት ዓመታዊ የደንበኝነት ቅጽ

- ☐ ለአገር ውስጥ 150.00 ብር
- ☐ ለአገር ውጭ 30 ዩ.ዲ.ዲ.
- ☐ ለዩ.ዲ.ዲ. 40 ዩ.ዲ.ዲ.
- ☐ ለአውሮፓ 35 ዩ.ዲ.ዲ.

ለፈጣሪ መኖር ድጋፍ ከላይንሱ ዓለም?

በባለፈው የፈረንጆች ዓመት ማብቂያ ላይ፣ ማለትም ኢ.ኤ.ኤ. ዲሴምበር 25 2014 ኤ.ሪክ ሜታክሰስ የተባለው ዕውቅ ጸሐፊ በምልስተሪት ጆርጅል "Science Increasingly Makes the Case for God" በሚል ርእስ ሳይንስ ፈጣሪ ስለ መኖሩ የሚቀርቡ መግለጻትን ዕለት ዕለት ይበልጥ እየደገፈ ሲለ መምጣቱ ጽፏል። ይህ አንቀጽ ጸሐፊ ኢ.ኤ.ኤ. በ1966 በታይም መጽሐፍት "ፈጣሪ ሞቷል?" የተሰኘውን ጽሑፍ መነሻ በማድረግ የዘመኑ ሳይንስ የፈጣሪን አለመኖሩን ብሎም ስለ መኖሩ ይበልጥ ርግጠኛነትን የሚያሰጠው ግኝት ላይ እንደ ደረሰ ይናገራል። ይህ ግኝት ምን እንደሆነና ከሜታክሰስ ጽሑፍ ጋር የተገናኙ አንዳንድ ሐሳቦችን በዛሬው ጽሑፋችን ለመዳሰስ እንሞክራለን።

ታይም መጽሐፍት "ፈጣሪ ሞቷል?" የተሰኘውን ጽሑፍ በወጣበት በዚያው ዓመት ክርስቲያን የተባለው የጠፈር ተመራማሪ አንድ ጥላኔት ሕይወት ያላቸው ነገሮችን ለማጥፋት ሁለት መስፈርቶችን ማሟላት እንደሚገባው ተናግሮ ነበር። ሲጋን እንደሚለው ከሁሉ አስተዳደሩም የ ጥላኔት ትክክለኛው ዐይነት ከከብ ለኖረው ይገባል። እንዲሁም ደግሞ ጥላኔት ከከብ ትክክለኛ ርቀት ላይ መገኘት ይገባል። ይህ ርቀት በጥቂት ሚሊ ሜትርች እንኳ ከፍ ወይም ዝቅ ካለ የ ጥላኔት ሕይወትን ማጥፋት አይቻልም። ካርል ሲጋን ልክ ከሆነ፣ ከአንድ ለክረሲያን (ከ በኋላ 27 ዜርሶች ሲከተሉ) ጥላኔቶች መካከል እንደሆነ መስፈርቶች የሚያሟሉ ሕይወት ያላቸውን ነገሮች ለማጥፋት የሆኑ ለጥረቶች (ከ በኋላ 24 ዜርሶች ሲከተሉ) ጥላኔቶች ለኖሩ ይገባል። ይህን አሰራር ጥንት ተከትሎ ከምድራችን ሌላ ሕይወት ለኖርባቸው የሚችሉ ሌሎች ጥላኔቶችን ለማጥፋት ብዙ መከራ ይደረግ ጀመር። ይሁንና ብዙ ዐሥርት ዓመታት በያልተሞ ከምንኖርበት ዓለም ውጪ ሕይወት ያላቸውን ነገሮች የያዙ ሌሎች ዓለማት ሊገኙ አልቻሉም። እንዲያውም ካርል ሲጋን እንዳሰበው መሟላት የሚገባቸው መስፈርቶች ሁለት ብቻ ሳይሆኑ ሕዋሳትን ለማጥፋት ከሁለት መቶ በላይ የሚያስፈልጉ ነገሮች እንዳሉ አሁን መታመን ጀምሯል። የመስፈርቶቹ ቁጥር እየወጣጠነ መምጣት እንዲሁም ደግሞ እያንዳንዱ መስፈርት በትክክል መሟላት ማስፈለግ ሕይወት ለማጥፋት የሚችሉ ጥላኔቶችን ብዙ እጅግን ይቀንሳል።

ሳይንስ ከሚሰጣቸው ከእነዚህ አስፈላጊ መስፈርቶች በባለ ለግላ የሚገባው ሌላም ነገር ለለ፡፡ ጽሑፉ ለእኛ ምድር እንደሆነው ሁሉ፣ ታላቅ የሰበት ገደል ያለው ግዙፍ ጥላኔት መስፈርቶቹን ሁሉ ከሚያሟላ አንድ ጥላኔት አቅራቢያ ሆኖ ከፈራ ከከብበት ጥላኔቱን ካልጠበቀ፣ ከከብበቱ ጥላኔቱን ለመቅተት ነገሮችን ሊያጠፋ ይችላል። ይህ ሁሉ ነገር! ሕይወት ያለበት ጥላኔት ምን ያህል ድካም እንደ ሆነ እንዲሁም ሕይወት እንዲኖር ከእሴቱ ያለፈ ዝግጅትና ጥንቃቄ እንደሚያስፈልግ ያሳያል።

ታይም ይህን አሰራር ሳይንስ ሐቅ ሲገነዘብ ኤ.ሪክ ሜታክሰስ ስለ ፈጣሪ መኖር ሳይንስ ራሱ ድጋፍ እንደሚሰጥ ጽፏል። ሜታክሰስ እንደሚለው ሕይወትን ስለ ያዙ

ጥላኔቶች ማውራት ብቻ ሳይሆን፣ ሕይወትን በያዙት ጥላኔታችን እየኖርን እንገኛለን። በዚህ ሁኔታ መኖር ያስቻሉን ነገሮች ረቂቅነት፣ መኖራችንን ዐቅዶና ፈቅዶ ሁኔታዎችን ሁሉ ስለሰነዳዳ ፈጣሪ የሚሉት አላቸው። በሌላ አነጋገር፣ ይህ ዓለም የተሰናዳዳ የተበጃጀ እንዲያውም በኖሞ ሜትር ደረጃ እንኳን የሚመጡ አምነት ለውጦች እንዳልነበሩ የሚያደርጉት በመሆኑ፣ ይህንን ዓለም በዕቅድ የፈረሰው አካል መኖሩን ያስረዳል። በሚገባ የተሰናዳዳ ዓለም (a fine tuned universe) ፈጣሪ ስለ መኖሩ አሳማኝ መግት ያቀርባል። ሜታክሰስ እንደሚለው፣ "ከተበጃጀው ዓለም በስተጀርባ ፈጣሪ አለ" ብሎ ማመን፣ "ፈጣሪ የለም" ብሎ ከማመን እጅግን የሚቀል አምነት ነው። ይሁንና ፈጣሪ ስለ መኖሩ መግት ስናቀርብ ሳይንሳዊ ግኝቶች ላይ ከተመረከብን ከፍተኛ ጥንቃቄ ያስፈልጋል። 'ለምን?' ቢባል ሳይንስ ተለዋዋጭ ስለሆነ።

ዛሬ አንድ አውነት የተቆጠሩ ነገሮች ነገ ጉድለታቸው ወይም ስኬተታቸው ገና ይወጣል። አዳዲስ ግኝቶች የተሳገኑት አውነቶችን ለመፈተሽ የሚረዱ አመለካከቶችና ሐሳቦችን ያስቸሉ። እኛም እያደገና እየዳበረ የሚመጣ ዕውቀትን ያስጨብጣል እንጂ ሳይንስ "ከፈረሰ አይመልሰኝ" ዐይነት ስኬተቶቹን የሚደብቅ መክሰ አይደለም። ስለዚህ ሥነ መለኮታዊ መረዳቶችን ከሳይንስ ዓለም በሚመጡ ተለዋዋጭ ግኝቶች ከሰደገናቸው ትግር ላይ ልንወድቅ አንችላለን።

ከላይ እንዳየነው ፈጣሪ ስለ መኖሩ የሚሞግተው የኤ.ሪክ ሜታክሰስ ጽሑፍ የተመረከበው በዋናነት ሳይንስ በቅርቡ በደረሰበት አዲስ ግኝት ላይ ነው። ይህ ግኝት ቀደም ሲል (ከገምጃ ዓመታት በፊት) እንደታሰበው ሳይሆን፣ ጥላኔቶች ሕይወት እንዲኖራቸው መሟላት የሚገባቸው መስፈርቶች ከሁለት መቶ በላይ እንደሆኑ አሁን መረጋገጡን የሚያሳይ ነው። ሜታክሰስ የመስፈርቶቹን ብዛትና እያንዳንዱ ነገር በትክክል መሟላት ማስፈለግን አስታክኮ ከጥላኔታችን በስተጀርባ ፈጣሪ መኖሩን ሞክሯል። እንበልፍ ከሳይንስ ዓለም አዲስ ግኝት በመጣና የእነዚህ መስፈርቶች ቁጥር ዛሬ ከሚታመነው እጅግን አጠቃላይ፣ ብሎም ሕይወት ያላቸውን ለምሳሌ ዕጽዋትና በዓይን የማይታዩ ፍጡራንን የያዘ ጥላኔት ነገ ቢገኝ በሳይንስ ላይ የተመረከበው መግታችን እደጋ ላይ ወደቀ ማለት ነው።

በርግጥ አንድ ወዳጅ እንዳለው፣ ከአዲሱ ግኝት ጋር እንዲሰማ ለድርገት አዲስ መግት መቅመር አንችል ይሆናል። ነገር ግን አሳሳቢ ሥነ መለኮታዊ ጀምነቲክ ምን አሳሳቢ እው ጥሩ ከርስድን ሳይንስ ፍራንዚስ ጥንብን እንዳለው 'የሰንደ ዓለም መግት' (the fine-tuning argument)፣ እንደ ብዙ የዕቃዬ አምነት መግቶች በአዳዲስ ሳይንሳዊ ግኝቶች ሊታዘም የሚችል በመሆኑ እግዚአብሔር ስለ መኖሩ ማረጋገጫ ተደርጎ መወሰድ ያለበትም። በእርግጥ ሕይወት እንዲኖር ለማድረግ በጥንቃቄ በትክክል መሟላት የሚገባቸው ነገሮች አሰደፍቱ ናቸው። ይሁንና ሳይንስ ስለ ቀላቸው ዓለም ዕውቀት ለማስጨበጥ የሚከፈል ጥረት በመሆኑ በሰጠታው ዓለም ያለንን መረዳት በየጊዜው በአዳዲስ ግኝቶች ያገኛል። ስለ ፊት ለፊት ያለንን ግንኙነት በእነዚህ ተለዋዋጭ ግኝቶች ላይ የምናሰደፍቱ ከሆነ ግን ሥነ መለኮታዊን ደክማ ይሆናል።

ስለዚህ ፈጣሪ ስለ መኖሩ ከሳይንስ ዓለም ድጋፍን ካገኘ የሳይንሳዊ ግኝቶችን ተለዋዋጭ ባሕርይ በጥናብ መልኩ መግለጻችንን አንቀይስ።

የገገጌ ግለታወክ
<http://www.wsj.com/articles/eric-metaxas-science-increasingly-makes-the-case-for-god-1419544568>

² Francis Collins and Karl Giberson, *The Language of Science and Faith* (Downers Grove: InterVarsity Press, 2011), 195.

"አእምሯችን ከመንፈሳዊው ዓለም ጋር በጣም የተቆራኘ ነው"

ዶ/ር ምሕረት ደበበ

ዶ/ር ምሕረት ደበበ የአእምሮ ሕክምና ባለሙያ ሲሆን፣ በኢትዮጵያ እና በአሜሪካ በዚህ ሙያው ሲሠሩ ቆይቷል። ከዚህ ባለፈ፣ በተለያዩ ማኅበራዊ ጉዳዮች ላይ ምርምር የማድረግ ዝንባሌ አንዳለው የሚናገረው ዶ/ር ምሕረት፣ “የተቆራረበት ቁልፍ” የተሰኘና በብዙ አንባቢያን እጅ የገባ የልብ ወለድ መጽሐፍ ደራሲ ጭምር ነው። ሚክሪክ በላይ በአእምሮና በአእምሮ ሕመም ዙሪያ ከዶ/ር ምሕረት ጋር ያደረገው ቆይታ እንደሚከተለው ቀርቧል።

ሕንጻት፡- አእምሮ፣ አንጎል፣ ጭንቅላት ስንል ምን ማለታችን ነው?

ዶ/ር ምሕረት፡- እንግዲህ አእምሮ በእንግሊዝኛው “mind” የምንለው ነው፤ አንጎል ደግሞ “brain” የምንለው ነገር ነው። ጭንቅላት በአጠቃላይ የሁለቱ ድምር ነው። ጭንቅላት ስንል ስለ አእምሮም እያወራን ሊሆን ይችላል፤ ስለ አንጎልም እያወራን ሊሆን ይችላል። “አንጎል” ስንል በራስ ቅላችን ውስጥ ያለ፣ ክብደቱ ወደ አንድ ኪሎ ግራም አካባቢ የሚመዝን፣ በጣም ለስላሳ የሆነ ሥጋ ነው። ይህ የሰውነታችን ክፍል ምናልባት ከጥርሳችን ቀጥሎ በጣም ጠንካራ በሆነ አጥንት የተከበበ ነው። ይህ አንጎል የምንለው አንድ አካል ብቻ ሳይሆን፣ የተለያዩ አካሎች በአንድነት ተቀናብረው የሚሠሩበት እንደ ሲስተም ያለ የሰውነት ክፍል ነው። አካላችንን፣ ስሜታችንን እንዲሁም ሐሳባችንን ሳይቀር የሚቆጣጠር ነው። በአጭሩ በጣም ሰፊ ሥራ የሚሠራ ነው። ስንጥት ከሌላው ሰውነታችን ጋር አብሮ ይበስብሳል።

አእምሮ በምንልበት ጊዜ ግን ከዛ የረቀቀ ነው። እዚህ ጋ ነው ብለህ ምልክት የማታደርግበት ነው። ቀደም ሲል እንዳልኩት፣ አንጎል የሰውነታችን ክፍል ሲሆን፣ አእምሮ ግን የነፍሳችን ክፍል ነው። በክርስትና እምነት እንደምናምነው ነፍስ ሟች አይደለችም፤ አንጎል የምንለው ግን እዚሁ የሚቀር ነው። ቀላሉ ማመሳሰያ መንገድ ከምጥውተር ነው። ከምጥውተር ሁለት አካላት አሉት፤ አንደኛው ሃረጽ ወር የሚባለው ክፍል ሲሆን፣ ይህም በዐይን የሚታየውና የሚዳሰሰው ነው። ሁለተኛው ደግሞ ሶፍት ወር የሚባለው ሲሆን፣ ይህም በከምጥውተር ውስጥ በተለያዩ ፕሮግራሞች በኩል የምናገኘው ነው። እነዚህ በከምጥውተሩ የፊት ገጽ (መስኮት) ላይ የምናያቸው እንጂ በእጃችን የምንካቸው አይደሉም። አእምሮም እንደዚሁ ነው፤ ልክ እንደ ኮምፒውተሩ ከጀርባ ሆኖ ሁሉን የሚሠራው ነው።

ሕንጻት፡- የአእምሮ ሕመም ሲባል ምን ማለት ነው?

ዶ/ር ምሕረት፡- የአእምሮ ሕመም ስንል የአንጎል ወይም የአእምሮ ተግባር መታወክ ነው። የአእምሮ

ሕመም መግለጫው ብዙ ነው። ለምሳሌ፣ አንደኛው የአእምሯችን ተግባር ስሜታችንን መቆጣጠር ነው። የስሜት መቀጠቅ ወይም የስሜት መውረድ ሲደርስብን (“ድባቱ” የምንለው ዐይነት ማለት ነው) የአእምሮ ተግባር ታውኳል ልንል እንችላለን። ሌላኛው የአእምሯችን ትልቁ ሥራ እውነታን ከውሸት መለየት ነው። እውነታን የማየት ችሎታዬ ሲዛባ ‘አእምሮዬ ታመመ’ ይባላል። በተለምዶ “እብደት” የሚባለው፣ አንድ ሰው እውነታን የማወቅ ችሎታው ሲጠፋበት ወይም የሌለ ድምፅ ሲሰማ፣ የሌለ ነገር ማየት ሲጀምር እና የመሳሰሉትን ሲያደርግ ነው። ይህም የአእምሮ መታመም ምልክት ይሆናል። ሌላው ደግሞ አንድ ሰው በሱስ ሲያዝ፣ የሚወስዳቸው ነገሮች የአንጎልን ኬሚካል ስለሚረብሹት የአንቅልፍ ወይም የስሜት መዛባት ይገጥመዋል። ለዚህ ነው ሱስ የአእምሮ ሕመም ነው የምንለው። ስለዚህ የአእምሮ ሕመም የምንለው የአእምሮን ወይም የአንጎልን ተግባር የሚያዛቡ ነገሮች ተፈጥረው ሲገኙ ነው።

ሕንጻት፡- ለአእምሮ ሕመም መንስኤ ናቸው የሚባሉት ምንድን ናቸው?

ዶ/ር ምሕረት፡- የሚገርምህ ነገር አንጎላችን የሰውነታችን 3 ወይም 4 ከመቶ የሚሆን ክብደት እንኳን አይይዝም፤ ነገር ግን ከምንበላው ምግብ 25 ከመቶ የሚሆነውን ጎይል የሚወስደው አሉ ነው። ይሄ የሚያሳየን ምን ያህል ከባድ ሥራ እንደሚሠራ ነው። ለምሳሌ፣ አእምሯችን ስንተኛ አያርፍም፤ ሕልም ያልማል፤ በእንቅልፍ ጊዜ ቀን የሠራውን ነገር ሁሉ ወደ ትዝታ ማጎደር ያከማቻል። ለዚህ ነው በቂ እንቅልፍ ስናገባ ነገሮችን መርላት የምንጀምረው። ለማለት የተፈለገው፣ ከአእምሯችን ጋር የሚገናኙ ነገሮች ሁሉ አእምሯችንን የማበላሸት አቅም አላቸው። ለምሳሌ ሱስ የሚያመጡ ሆኑ ሱስ የማያመጡ ኬሚካሎች አእምሮ ላይ ተጽእኖ ሊያስከትሉ ይችላሉ። ሌላው፣ ሰው ካለው ምራጭ ዕሴት ውጪ ሲኖር በአእምሮ ላይ የሚፈጥረው ተጽእኖ አለ፤ ይህም አንድ የሕመሙ መንስኤ ይሆናል ማለት ነው። እንደሚታወቀው ሰው አካላዊ ፍጥረት ብቻ ሳይሆን መንፈሳዊም ነው። ለሁለቱም ዓላማት እንደ አስተርጓሚ ሆኖ የሚሠራው ደግሞ አእምሮ በመሆኑ ምክንያት በመንፈሳዊው ዓለም

ተጽእኖ ውስጥ ይኖራል፤ በበጎም ሆነ በመጥፎም ማለት ነው። ሌላው መንስኤ ግዝን በትክክል ሳይያዝ ሲቀር፣ በጭንቅላት ላይ አካላዊ ጉዳት ሲደርስ፣ የተለያዩ የአእምሮ ቁስላቶች (ኢንፌክሽን) ሲከሰቱ (የማጅራት ገትር ሊሆን ይችላል) የአእምሮ ሕመም ሊመጣ ይችላል። አንዳንድ ጊዜ ደግሞ በዘር የሚተላለፍም የአእምሮ ሕመም ሊኖር ይችላል። አስተዳደግ በበኩሉ ለአእምሮ ሕመም ሊዳርግ የሚችልበት አጋጣሚ አለ። በልጅነታቸው ከፍተኛ ጥቃት (ጾታዊም ይሁን ሥነ ልቦናዊ ወይም ደግሞ አካላዊ) የሚደረሰባቸው ሰዎች ለአእምሮ ሕመም ሊጋለጡ ይችላሉ። ሌላው ደግሞ የሰብእና ዕድገት አለ፤ ልክ አካላዊ ዕድገት እንዳለ ሁሉ። ሰብእና በተለያዩ ምክንያት ስንኩል ሊሆን ይችላል፤ በአደጋ፣ በአስተዳደግ፣ በሌሎችም ምክንያቶች። እነዚህ ነገሮች የሰብእና መዛባት (personality disorder) ሊያስከትሉ ይችላሉ። እንግዲህ እንደዚህ እያለን ብዙ ነገሮችን ልንዝረዝር እንችላለን።

ሕንጻት፡- ለአእምሮ ሕመም ዕርዳታ ሰጪ ሊሆኑ የሚችሉት ምን ዐይነት ሰዎች ናቸው?

ዶ/ር ምሕረት፡- የአእምሮ ሕክምና ወይም ደግሞ የምክር እገዛ በሙያ ደረጃ ባልተስፋፋበት አገር እነማን ናቸው ሕክምና ሊሰጡ የሚችሉት የሚለው ግራ አጋቢ ነው። እንግዲህ በሌላው ዓለም ስም ያላቸው፣ የተለያዩ ደረጃና ድንበር ያላቸው ሙያዎች አሉ። በእኛ አገር ከአእምሮ ወይም ከሥነ ልቦና አንጻር ላሉ ችግሮች አጋዥ ተደርገው የሚቆጠሩና እንደ ዐዋቂ ሐኪም የምናያቸው የሃይማኖት ሰዎችን ወይም በዕድሜ የቀደሙ አዛውንቶችን ወይም ደግሞ የባህል ሐኪሞችን ነው። አንድ ሰው ድባቱ ውስጥ ቢገባ ወይም ግጭት ውስጥ ቢሆን ወይም ደግሞ የስሜት መረባረቢያ ሲገጥመው እነዚህ ሰዎች ናቸው በመጀመሪያ የሚያገኙት። በእኛ አገር ይህ ነገር ከፍተኛ ቦታ እንዳለው መርሳት የለብንም። ‘ልክ ነው፤ ልክ አይደለም’ ምን ያህል ማድረግ ይችላሉ? የሚለው እንዳለ ሆኖ።

ከሙያ አንጻር ካየነው ግን ሕክምናም ይሁን ምክር ወይም የተለያዩ እገዛ ሊሰጡ የሚችሉ ሰዎች አሉ።

እነዚህ በአብዛኛው ከምእራቡ ዓለም ወይም ከዘመናዊ ሕክምና የተወረሱ ናቸው። አንደኛው፤ በሕክምና ሙያ ውስጥ አእምሮ ነክ ጉዳዮችን የሚያዩት *ሳይክትሪስቶች* ናቸው። *ሳይክትሪስት* ማለት “የአእምሮ ሐኪም” የሚለውን ነው የሚይዘው። አንዳንድ ሕመሞች መንስኤአቸው የኑርቭ ከሆኑ (እንደ ማጅራት ገትር፤ የአንጎል *ኢጌራከሽን*) *ኒውሮክሎሎጂ* ይሳተፋሉ። ሌላው እንግዲህ፤ ሥነ ልቡናዊ የሆኑ ማለትም የሜዲካል ጉዳይ የሌላቸው ከሆኑ *ክሊኒካል ሳይክሎጂ* ወይም ደግሞ *ካውንሰሊንግ ሳይክሎጂ* ላይ ያጠኑ ሰዎች በአእምሮ ችግሮች ላይ ቀጥተኛ ተሳታፊ በመሆን እገዛ ሊሰጡ ይችላሉ። ከ*ሳይክትሪስት* እና *ሳይክሎጂ* ውጪ ሆኖ በተለያየ መንገድ የማማከር ሙያ የሚሠለጥኑ ሰዎችም አሉ። ለምሳሌ በቤተ ክርስቲያን ውስጥ የ*ፓስቶራል ካውንሰሊንግ* አገልግሎት የሚሰጡ ሰዎች አሉ። እነዚህ ሰዎች በሥነ መለኮት ት/ቤቶች ውስጥ መጽሐፍ ቅዱስን መሠረት ያደረገና *ፓስቶራል* የሆነ የማማከር ትምህርት ሊቀስሙ ይችላሉ። ሌላ እንግዲህ በቂ ሥልጠና ያልወሰዱ፤ ነገር ግን ሰዎችን ለመምከርና ለመርዳት ዝንባሌው ያላቸው ሌይ *ካውንሰሊንግ* ይባላሉ። በነገራችን ላይ ብዙ ሰዎች የሚሄዱት ወደ እነርሱ ጋር ነው፤ ብዙ ሥራም የሚሠሩት እነርሱ ናቸው።

ሕንጻት፡- አንድ በአእምሮ ሕመም የተያዘ ሰው የመዳን ዕድሉ ምን ያህል ነው?

ዶ/ር ምሕረት፡- ብዙ ዐይነት የአእምሮ ሕመሞች አሉ፤ እያንዳንዱ ሕመም ደግሞ የራሱ የሕመም መጠን

አለው፤ እንዲሁም የታማሚው የአእምሮ ሕመሙን የመቆቋም አቅም አለ፤ ታማሚው ማግኘት የሚችለው ድጋፍ እና የመሳሰሉት በሕመሙ የመዳን ያለመዳን ዕድል ላይ የሚኖራቸው አስተዋጽኦ አለ። ሌላው ለችግሩ ትክክለኛውን ዕርዳታ ማግኘትም ወሳኝ ነው። መንፈሳዊ ለሆነው ችግር መንፈሳዊ የሆነ ዕርዳታ፤ አካላዊ ለሆነው ችግር አካላዊ ዕርዳታ፤ በአጠቃላይ ትክክለኛውን ዕርዳታ በትክክለኛው ጊዜ ማግኘት ውጤቱን ይወስናል። ስለዚህም ለሁሉም ዐይነት ሕመም ተመሳሳይ የሆነ ግምት መስጠት ያስቸግራል። እንደየችግሩ ነው ማየት የምንችለው።

ሕንጻት፡- በኢትዮጵያ የአእምሮ ሕመም ደረጃው የት ድረስ ነው? ቁጥሮችስ ምን ያሳያሉ? እየጨመረ ነው ወይስ እየቀነሰ?

ዶ/ር ምሕረት፡- አንዳንድ ሕመሞችም ዐይነቶች በየትኛውም ዓለም መጠነ ስኬት ሲቀንስ የሚሄድባቸው አጋጣሚዎችም አሉ። Schizophrenia የምንለው የአእምሮ መጠነ ስኬት ዓይነት “እብደት” የሚባለው) በብዙ አገር ተመሳሳይ የሆነ ቁጥር ነው ያለው፤ ከ 0.5 – 1 ከመቶ እንደ ሆነ ጥናቶች ያሳያሉ። እንደ ድባቱ፤ ጭንቀት፤ የሰብእና መዛባት፤ ሱስ ወይም ደግሞ ሕፃናት ላይ የሚታዩ የአእምሮ ዝግመት የሚባለው (autism) እና ሌሎችም ቁጥራቸው ይዋሽርዋል። ለዚህም የከተሞች መስፋፋት ያመጡት የኑሮ ለውጥ ወይም ውጥረት ያመጣው እንደ ሆነ ይታመናል። ምክንያቱም አእምሮ ላይ ጫና ሲበዛ የአእምሮ መረበሽ ወይም መታወክ ይበዛል።

በአጠቃላይ በእኛ አገር እንደ ድባቱ፤ ጭንቀት፤ የሰብእና መዛባት እና ሱስ እንደ ሕመም ስለማይታዩ ሕመሞች ያሉ አይመስልም። ይሁን እንጂ፤ የሕዝቡ ንቃት እያደገ ሲመጣና ሚዲያው ማውራት ሲጀምር ከቁጥጥር ውጪ የሆነ እስኪመስል ድረስ የበዛ ሆኖ ይታያል። ችግሩም በዝቶ ሊሆን ይችላል፤ ግን ደግሞ በአጠቃላይ ለነገሩ ያለን ግንዛቤ እያደገ ሲመጣም ሊሆን ይችላል። ለምሳሌ ብዙ የአእምሮ ሕመሞች የአማርኛ ስም የላቸውም፤ ይሄ የሚያሳየን እውቅና ያልተሰጣቸው መሆኑን ነው። በአጠቃላይ ግን በአገራችን በቂ ጥናት ስለመሠራቱ እርግጠኛ አይደለሁም፤ የተወሰኑ ጥናቶች አሉ ነገር ግን ሁሉን ይወክላሉ ወይ የሚለው አስቸጋሪ ነው። ስለዚህ ቁጥሩን ማወቅ ራሱ አስቸጋሪ ነው።

ሕንጻት፡- የአእምሮ ሕመምና መንፈሳዊው ዓለም ወይም ልምምዶችን የማያያዝ ዝንባሌ ይታያል። በርግጥ ተያያዥነት አላቸው?

ዶ/ር ምሕረት፡- እንግዲህ እንደምትጠይቀው ባለሙያ ጉጽረት ዓለም መልሱም ሊለያይ ይችላል። ‘መንፈሳዊ ዓለም የለም፤ እግዚአብሔር የለም’ የሚል ባለሙያ ብትጠይቅ፤ ‘ልማዳዊ እምነት ነው’ ብሎ ነው የሚመልስለህ። ይህንን ከግምት ከተገኘ፤ እኔ እንደ ክርስቲያንነቴ፤ መንፈሳዊ ዓለም አለ ብዬ አምናለሁ። መንፈሳዊ ዓለም ደግሞ አንድ ዐይነት አይደለም፤ ከፉ ዓለም አለ፤ በጎ አለ፤ እግዚአብሔር ቅዱሳን መላእክት አሉ፤ ደግሞ ከእሱ በታች የሆነ ነገር ግን ከሰው ልጆች

እነዚህ በአብዛኛው ከምእራቡ ዓለም ወይም ከዘመናዊ ሕክምና የተወረሱ ናቸው። አንደኛው፤ በሕክምና ሙያ ውስጥ አእምሮ ነክ ጉዳዮችን የሚያዩት *ሳይክትሪስቶች* ናቸው። *ሳይክትሪስት* ማለት “የአእምሮ ሐኪም” የሚለውን ነው የሚይዘው። አንዳንድ ሕመሞች መንስኤአቸው የነርቭ ከሆኑ (እንደ ማጅራት ገትር፣ የአንጎል *ኢጄክሽን*) ኒውሮሎጂስቶችም ይሳተፋሉ። ሌላው እንግዲህ፤ ሥነ ልቦናዊ የሆኑ ማለትም የሜዲካል ጉዳይ የሌላቸው ከሆኑ *ክሊኒካል ሳይክሎጂ* ወይም ደግሞ *ካውንሰሊንግ ሳይክሎጂ* ላይ ያጠኑ ሰዎች በአእምሮ ችግሮች ላይ ቀጥተኛ ተሳታፊ በመሆን እገዛ ሊሰጡ ይችላሉ። ከሳይክትሪስት እና ሳይክሎጂ ውጪ ሆኖ በተለያዩ መንገድ የማማከር ሙያ የሚሠሉት ሰዎችም አሉ። ለምሳሌ በቤተ ክርስቲያን ውስጥ የፓስቶራል ካውንሰሊንግ አገልግሎት የሚሰጡ ሰዎች አሉ። እነዚህ ሰዎች በሥነ መለኮት ት/ቤቶች ውስጥ መጽሐፍ ቅዱስን መሠረት ያደረገና ፓስቶራል የሆነ የማማከር ትምህርት ሊቀሰሙ ይችላሉ። ሌላ እንግዲህ በቂ ሥልጠና ያልወሰዱ፤ ነገር ግን ሰዎችን ለመምከርና ለመርዳት ዝንባሌው ያላቸው ሌይ *ካውንሰሊንግ* ይባላሉ። በነገራችን ላይ ብዙ ሰዎች የሚሄዱት ወደ እነርሱ ጋር ነው፤ ብዙ ሥራም የሚሠሩት እነርሱ ናቸው።

ሕንጻት፡- እንደ በአእምሮ ሕመም የተያዘ ሰው የመዳን ሰድሉ ምን ያህል ነው?

ዶ/ር ምሕረት፡- ብዙ ዐይነት የአእምሮ ሕመሞች አሉ፤ እያንዳንዱ ሕመም ደግሞ የራሱ የሕመም መጠን

አለው፤ እንዲሁም የታማሚው የአእምሮ ሕመሙን የመቋቋም አቅም አለ፤ ታማሚው ማግኘት የሚችለው ድጋፍ እና የመሳሰሉት በሕመሙ የመዳን ያለመዳን ዕድል ላይ የሚኖራቸው አስተዋጽኦ አለ። ሌላው ለችግሩ ትክክለኛውን ዕርዳታ ማግኘትም ወሳኝ ነው። መንፈሳዊ ለሆነው ችግር መንፈሳዊ የሆነ ዕርዳታ፣ አካላዊ ለሆነው ችግር አካላዊ ዕርዳታ፣ በአጠቃላይ ትክክለኛውን ዕርዳታ በትክክለኛው ጊዜ ማግኘት ውጤቱን ይወስናል። ስለዚህም ለሁሉም ዐይነት ሕመም ተመሳሳይ የሆነ ግምት መስጠት ያስቸግራል። እንደየችግሩ ነው ማየት የምንችለው።

ሕንጻት፡- በኢትዮጵያ የአእምሮ ሕመም ደረጃው የት ድረስ ነው? ቁጥሮችህ ምን ያሳያሉ? እየጨመረ ነው ወይስ እየቀነሰ?

ዶ/ር ምሕረት፡- እንደገና በዓለም አቀፍ ደረጃ ሰዎች በየትኛውም ዓለም መጠኑ መቀነስ አልቻለም። ሳይቀንስ የሚሄድባቸው አጋጣሚ የሚከሰቱት schizophrenia የምንለው የአእምሮ ሕመም ዓይነት ዓይነት “እብደት” የሚባለው) በብዙ አገር ተመሳሳይ የሆነ ቁጥር ነው ያለው፤ ከ 0.5 – 1 ከመቶ እንደ ሆነ ጥናቶች ያሳያሉ። እንደ ድባቴ፤ ጭንቀት፣ የሰብእና መዛባት፣ ሱስ ወይም ደግሞ ሕፃናት ላይ የሚታዩ የአእምሮ ዝግመት የሚባለው (autism) እና ሌሎችም ቁጥራቸው ይዋዥቃል። ለዚህም የከተሞች መስፋፋት ያመጡት የኑሮ ለውጥ ወይም ውጥረት ያመጣው እንደ ሆነ ይታመናል። ምክንያቱም አእምሮ ላይ ጫና ሲበዛ የአእምሮ መረበሽ ወይም መታወክ ይበዛል።

በአጠቃላይ በእኛ አገር እንደ ድባቴ፤ ጭንቀት፣ የሰብእና መዛባት እና ሱስ እንደ ሕመም ስለማይታዩ ሕመሞች ያሉ አይመስልም። ይሁን እንጂ፤ የሕዝቡ ንቃት እያደገ ሲመጣና ሚዲያው ማውራት ሲጀምር ከቁጥጥር ውጪ የሆነ እስኪመስል ድረስ የበዛ ሆኖ ይታያል። ችግሩም በዝቶ ሊሆን ይችላል፤ ግን ደግሞ በአጠቃላይ ለነገሩ ያለን ግንዛቤ እያደገ ሲመጣም ሊሆን ይችላል። ለምሳሌ ብዙ የአእምሮ ሕመሞች የአማርኛ ስም የላቸውም፤ ይሄ የሚያሳየን እውቅና ያልተሰጣቸው መሆኑን ነው። በአጠቃላይ ግን በአገራችን በቂ ጥናት ስለመሠራቱ እርግጠኛ አይደለሁም፤ የተወሰኑ ጥናቶች አሉ ነገር ግን ሁሉን ይወክላሉ ወይ የሚለው አስቸጋሪ ነው። ስለዚህ ቁጥሩን ማወቅ ራሱ አስቸጋሪ ነው።

ሕንጻት፡- የአእምሮ ሕመምና መንፈሳዊው ዓለም ወይም ልምምዶችን የማያያዝ ዝንባሌ ይታያል፤ በርግጥ ተያያዥኝነት አላቸው?

ዶ/ር ምሕረት፡- እንግዲህ እንደምትጠይቀው ባለሙያ ንጽረተ ዓለም መልሱም ሊለይ ይችላል። ‘መንፈሳዊ ዓለም የለም፤ እግዚአብሔር የለም’ የሚል ባለሙያ ብትጠይቅ፣ ‘ልማዳዊ እምነት ነው’ ብሎ ነው የሚመልስለህ። ይህንን ከግምት ከተገኘ፤ እኔ እንደ ክርስቲያንነቴ፤ መንፈሳዊ ዓለም አለ ብዬ አምናለሁ። መንፈሳዊ ዓለም ደግሞ አንድ ዐይነት አይደለም፤ ከፋ ዓለም አለ፤ በጎ አለ፤ እግዚአብሔር ቅዱሳን መላእክት አሉ፤ ደግሞ ከእሱ በታች የሆነ ነገር ግን ከሰው ልጆች

ሊገመት (predictable) በሚችል መንገድ የመኖር ሁኔታ እንዲሁም ቀድሞ ከምናውቀው ማንነታቸው በተለየ አኗኗራቸው ተዛብቶ ሌላ ሰው ከእነርሱ ጋር መኖር ሊቻቅተው ሕመም ልንለው አንችላለን። አንድ ሰው በኖሩ ዘግቶ ሥራ ባይሠራ፣ የግል ንጽሕናውን ባይጠብቅ ወይም ደግሞ የሰዎችን መብት (privacy) ባያክብር፣ እየጮኸ ቢረብሽ እና የመሳሰሉትን ቢያደርግ ስም ይኑረውም አይኑረውም ሕመም ማለት አሉ ነው።

አንግዲህ ይህንን ሕመም የአእምሮ ሕመም ነው ወይስ መናፍቅታዊ ተጽእኖ ነው የሚለው መለየት ያስፈልጋል። ለዚህም ሁለት ነገር ያስፈልጋል። የአንድን ሰው ባሕርይ ብቻ አይቶ ሕመም ነው ማለት ስሕተት ላይ ሊጥል ይችላል። አንዳንድ ጊዜ በመጽሐፍ ቅዱስም ላይ የምናያቸው አጋንንታዊ የሆኑ ነገሮች በባሕርይ የአእምሮ ሕመም ነው የሚመስሉት። ወይ የሚጥል በሽታ ይመስላሉ፣ ወይ ዕብደት ይመስላሉ፣ ወይ ድባቄ ይመስላሉ። የመጀመሪያው ጥያቄ 'መንፈሳዊ መሆኑን የምናውቀው እንዴት ነው?' የሚለው ነው። መንፈሳዊ መሆኑን የምናውቀው፣ በእግዚአብሔር መንፈስና በቃሉ ዕርዳታ ነው የሚታወቀው። የተለየ የመለየት ሥጦታ ያላቸው ሰዎች ደግሞ በዚህ ላይ ትልቅ ጎረቤት አለባቸው። ማንም ሰው ተነሥቶ የማይመቸውን ባሕርይ 'ይሄ አጋንንት ነው' ካለ በሕክምናና በምክር ልንገዳቸው የምንችላቸውን ሰዎች ባልሆነ ምክንያት የባለ እንዲታመሙና እንደውም ለአጋንንት እንዲጋለጡ ልናደርጋቸው እንችላለን። ምክንያቱም አእምሯቸው በዚያን ሰዓት ሽፋን ይፈልጋል፤ አንድ ፈረሰ አጥር ስለሆነ። አንዳንዴ ደግሞ በመንፈሳዊው ወይም በጸሎት መረዳት ያለባቸውንና ነጻ መውጣት የሚያስፈልጋቸውን ሰዎች አይተን 'ይህ የአእምሮ በሽታ ነው' ወደ ሕክምና ውሰዱት' ማለት የአእምሮ ሕክምና የሌለውን ዕርዳታ በመድኃኒት የሰዎቹን ሁኔታ ልንቆጣጠር እንችላለን፤ ነገር ግን ውስጥ ያለውን ችግር ልንፈታው አንችልም።

ሕንጻት፡- ጥቂት የማይባሉ ክርስቲያኖች፡ የሥነ ኦክስፎርድ ባለሙያዎች እና የሥነ ልቦና ባለሙያዎች የሚሰጡት ምክር መጽሐፍ ቅዱሳዊ ከሆኑት ዕሴቶች (values) ጋር ላይሰማሙ ይችላሉ ሲሉ ይደመጣል። በርግጥ መጽሐፍ ቅዱሳዊው የማማከር አገልግሎትና የሕክምና ሳይንስ ስሙም ናቸው ማለት ይቻላል? ካልሆነስ፡ አንድ ሕይወቱን በመጽሐፍ ቅዱሳዊው መርሆዎች ላይ መምራት የሚፈልግ ሰው ከተጠቀሱት ባለሙያዎች የሚያገኘውን ምክር እንዴት አጣጥሞ መሄድ ይቻላል?

ዶ/ር ምሕረት፡- ምን ማለት ነው መሰለህ፤ ለምሳሌ አንድ ሴት ባልተፈለገ ሁኔታ ብታረግዝና ክርስቲያን የሆነ የማሕበሩ ሐኪም ጋ ብትሄድ፣ 'ልጄ ይወለድ' ነው የሚለት፤ በክርስትና ዕሴት (value) ውርጃ ልክ ስላልሆነ። ውስጥ ያለው ሰው ነው፤ የመጣበት መንገድ ስሕተት ሊሆን ይችላል፤ የሚወጣበት መንገድ ደግሞ የመጀመሪያውን ስሕተት አያስተካክለውም። በሌላ አንጻር ደግሞ ውርጃ 'ጤኤት' አይደለም የሚልና ክርስቲያናዊ ዕሴት ውስጥ የማይኖር ሐኪም ደግሞ 'ይውጣ' ሊል ይችላል። ስለዚህ አንድ ክርስቲያን ተመሳሳይ ችሎታ ያላቸው የተለያዩ ሰዎች (ሐኪሞች) ጋ ሲሄድ የተለያየ መልክ ነው የሚያገኘው ማለት ነው። ይሄ ለአእምሮ ሕክምና ብቻ አይደለም ለማለት ነው። በአእምሮ ሕክምና ከዛ የበለጠ ደግሞ የሥነ ልቦና ባለሙያውም ይሁን የአእምሮ ሐኪም የግል

እምነት፣ መንፈሳዊ ዕይታ ችግሩን የሚያደበትን መንገድ ይወስነዋል። ችግሩን የምናይበት መንገድ ደግሞ መፍትሔውን የምናይበትን መንገድ ይወስነዋል። ስለዚህ አንድ ሰው ድባቄ ውስጥ ገብቶ ወደ ሐኪም ቢሄድና መንፈሳዊውን ነገር ሁሉ እንደሌለ በሚያስብ ሰው ሲታይ፣ ሌላ የአስተሳሰብ (value) ግጭት ይፈጠራል ማለት ነው። ይሁን እንጂ ያ ሐኪም 'ይሄ የአንቅልፍ መድኃኒት ይረዳሃልና ውሰድ' ቢል፣ ያኛው ሰውዬ እግዚሐርን የማያምን ወይም ደግሞ የእኔን እምነት የማይቀበል ነው ብሎ የአንቅልፍ መድኃኒቱን አለመውሰዱ አይጠቅመውም። ሰውየው የሚያይበትን ሙሉ ዕይታ ግን ላልቀበለው እችላለሁ።

በሌላ በኩል ደግሞ የእኛን እምነት የሚከተሉ በቂ የሆኑ ሐኪሞች በሌሉበት ሁኔታ አገልግሎቱን ሙሉ ለሙሉ አልጠቀምም ማለት ሞኝነት ይመስለኛል። አገልግሎቱን መርጦ መጠቀም ይቻላል። አንዳንድ ጊዜ ያ ሰው የሚሰጠን ምክር/አገልግሎት የተሻለ ሁሉ ሊሆን ይችላል። በአንጻሩ አንድ ክርስቲያን የሆነ ግን በቂ ዕውቀቱ የሌለው ሐኪም ደግሞ፣ የምናምነውን ሁሉ አምኖ፣ ነገር ግን የሚሰጠን ምክር ጥቅም ላይኖረው ይችላል። እዚህ ላይ ማየት ያለብን መሠረታዊው ነገር፣ የሕይወትና የመንፈሳዊ ዓለም ዕይታህ አንድ ነገር ሲሆን፣ በችግሩ ላይ ያለህ ሥልጠናና እውቀት ሌላ ነገር መሆኑን ነው። ሁለቱም ያለው ሰው ካለ እየወጣ ነው።

ሕንጻት፡- ስለዚህ የሐኪሙን ወይም የአማካሪውን ምክር/ትእዛዝ እንዳለመፈጸም አይቆጠረም ማለት ነው?

ዶ/ር ምሕረት፡- እንዳልኩህ አንዳንድ ነገሮች ከክርስትና ዕሴት ጋር የሚጋጭ ሊሆን ይችላል። ያንን አድርግ ስትባል የእንተ የእምነት አስተሳሰብ (value) ነው የሚመጣው፤ መፍትሔ ብቻ አይደለም። ሐኪሙ ወይም አማካሪው፣ 'አጋንንት ብሎ ነገር የለም' ካለ መሰሰን አለብህ። መድኃኒቱን ይገባ እንዲሁ፤ ሌላውን ነገር ግን አልሰማውም የሚል ዐይነት ብስለት ካለህ ትችላለህ። ምንም ችግር የለውም። ልትከራከረውም እኮ ትችላለህ።

ሕንጻት፡- እኛ አገር ብዙ ሰዎች የሐኪምን ቃል ሙሉ ለሙሉ እንደ ወረደ የመቀበል ዝንባሌ ያለ ይመስለኛል። ስለዚህ፣ የታካሚው ነጻነት የት ድረስ ነው የሚለውን ግለጽ ለማድረግ ስለሚያስፈልግ ነው።

ዶ/ር ምሕረት፡- ልክ ነው። ሐኪሞች ችሎታ አላቸው እምነት አላቸው። የምንሄደው እምነታቸውን ለመካፈል ሳይሆን፣ ችሎታቸውን ለመካፈል ነው። ብዙ ሰዎች ችሎታውንም እምነቱንም የመቀበል ግዴታ ያለበት ይመስለዋል።

ሕንጻት፡- በቤተ ክርስቲያን ደረጃም ሆነ በተለያዩ መልኮች መንፈሳዊ የማማከር አገልግሎት የሚሰጡ ሰዎች የአእምሮ ሕመምን በተመለከተ ሊከተሉት የሚገባው አካሄድ ምን መሆኑን አለበት ትላለህ?

ዶ/ር ምሕረት፡- አንድ ሰው ጥሩ አማካሪ እንዲሆን የሚያስችሉት ሦስት ነገሮች አሉ። አንደኛ ችሎታ ነው። እንደማንኛውም ነገር በችሎታ የሚሠራ ነገር ስለሆነ

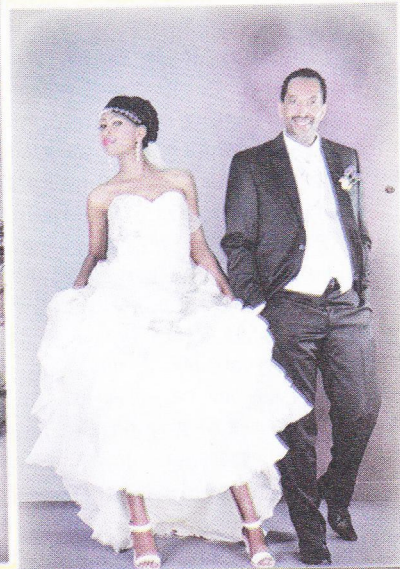

ችሎታ ያስፈልጋል። ሁለተኛ ደግሞ፣ ሥጦታ አለ፤ መንፈሳዊ ሥጦታ ሊሆን ይችላል ወይም ተፈጥሯዊ ሥጦታ ሊሆን ይችላል። አንዳንድ ጊዜ ያለ ሥጦታችን የቱንም ያህል ብንማር ውጤታማ ሳንሆን እንችላለን። ሦስተኛው ነገር ደግሞ ዕውቀት ነው። ለምሳሌ አንድ በድባቄ ችግር ውስጥ ያለን ሰው ለመርዳት ስለ ድባቄ ያለኝ ዕውቀት መሠረታዊ ነው። የቱንም ያህል ሥጦታና ችሎታ ቢኖረኝ፣ ዕውቀቱ በጉዳዩ ላይ ውስን ከሆነ ያንን ሰው መርዳት አልችልም።

ብዙ ሰው ዕውቀቱን አያሳድግም፤ ስለዚህ ዝም ብሎ የገምት ምክር ነው የሚሰጠው። ዕውቀት የሌለው ነገር ሁልጊዜ ስሕተት ነው። ዕውቀት በሌለን ነገር ላይ አላውቅም ማለት መማር አለብን። አላውቅም ብሎ መቆም ሳይሆን ግን የምንችለውን ያህል ለማወቅ መጣር፣ ዕውቀቱ የት እንዳለ መመርመር ያስፈልጋል። በልምድ የሚያማክሩ ሰዎች ትልቁ ማወቅ ያለባቸው ነገር፣ የሚችሉትንና የማይችሉትን ለይተው ማወቅ ነው። ሁሉንም የመጥክር ግዴታ የለባቸውም። ሥጦታ ስላለህ ሁሉንም አትመክርም፤ ሁሉንምም አትፈታም። አንዳንድ ሰዎች ጸልዩ ወደ ቤት ይልካሉ። ጸልዩ ወደ ቤተ መለክ ማማከር ማለት አይደለም። መጸለይ ሊያስፈልግ ይችላል። ግን ዋናው ሥራው አንድ ሰው የገባበትን ግራ መጋባት አስተካክለህ፣ ቀኝና ግራውን አሳይተህ፣ የመሰወን አቅም እንዲኖረው አድርገህ (አንተ አትወስንለትም)፤ ምርጫውን ራሱ አድርጎ እንዲሄድ የማድረግ ችሎታ ነው።

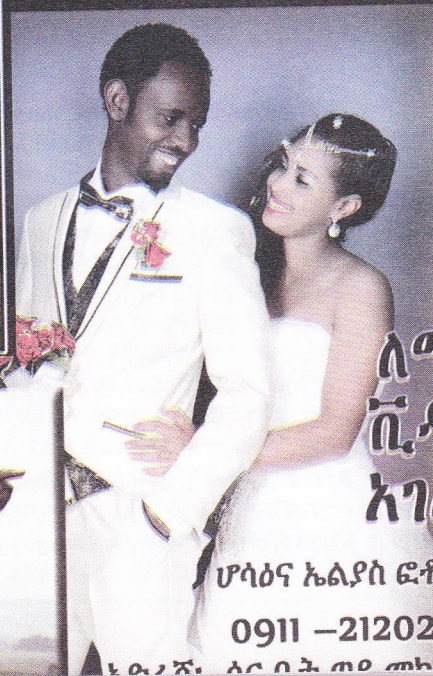
ወደ ችሎታም ስንመጣ፣ ችሎታ ማለት ከሰው ጋ ማውራት፣ ሰውን ማዳመጥ፣ ምስጢርን መጠበቅ፣ መጠየቅ፣ ማቆም ሲኖርብህ ማቆምና የመሳሰሉት ናቸው። በዚህ አገልግሎት ላይ ያሉ ሰዎች በዚህ ካላደጉ ከሚሰጡት ጥቅም ጉዳቱ ሊበዛ ይችላል የሚለው ነው ምክራ።

ሕንጻት፡- በጣም አመሰግናለሁ!

መልካም ጋብቻ

የምንሰጣቸው አገልግሎቶች

ሠርግ
ዶክመንተሪ
ክሊፕ
ስብሰባ

ለማንኛውም ዝግጅት
ቪዲዮ ቀረጻ እና ፎቶ
አገልግሎት እንሰጣለን

ሆሳዕና ኤልያስ ፎቶ እና ቪዲዮ ፕሮዳክሽን

0911 -212027/0911-616956

ኢትዮጵያ ስርዓት ጋራ መካከል በመጠሪያው መንግሥት

የምሥራች

አዲስ የመጽሐፍ ቅዱስ ማብራሪያ በገቢያ ላይ ዋለ!

* ግሎብ ሥነ ጽሑፍ አገልግሎት የታዋቂው ሥነ መለኮት ጸሐፊ የዶን ፍላሚንግ (Bible Commentary) የሙሉ መጽሐፍ ቅዱስ ማብራሪያ መጽሐፍ በአማርኛ አዘጋጅቶ በተመጣጣኝ ዋጋ ሲያቀርብ ታላቅ ደስታ ይሰማዋል

* በጣም ተወዳጅ የሆነውን መጽሐፍ ቅዱስ መዝገበ ቃላት በግሎብ መጽሐፍ መደብር ያገኛሉ፡፡ ምን ይህ ብቻ! ወደ ግሎብ ሲመጡ፡-

* የተሟላ የልጆች የሰንበት ትምህርት፤

* የደቀ መዝሙር መጻሕፍት፤

* ለወጣቶችና ለአዋቂዎች የሚሆን ልዩ ልዩ መንፈሳዊ መጻሕፍት፤

* አንድ ነገር አይርሱ፤ ወደ ግሎብ ሲመጡ በትንሽ ብር ብዙ መጻሕፍት ሸምተው ይመለሳሉ

ግሎብ ሥነ ጽሑፍ አገልግሎት

አድራሻ፡- በድሉ ሕንፃ ምድር ቤት ስልክ፡- 011-5511657 011-5512823

ጎፋ ማዘሪያ የኢትዮጵያ ብርሃን ወንጌል ቤተ ክርስቲያን ቅጥር ግቢ ሞባይል፡- 0913319338

EVANGELICAL THEOLOGICAL COLLEGE (ETC)

PROGRAMS OF STUDY POST GRADUATE PROGRAM

MASTER OF ARTS IN HOLISTIC CHILD DEVELOPMENT AND EDUCATIONAL LEADERSHIP

ENTRANCE EXAM DATE

**SATURDAY, JUNE 13, 2015 AT 8:30AM
APPLICATION MUST BE SUBMITTED TO THE ETC OFFICE
BEFORE JUNE 5, 2015**

**APPLICATIONS CAN BE COLLECTED FROM THE ETC OFFICE OR
DOWNLOADED FROM THE ETC WEBSITE**

WWW.ETCOLLEGE.ORG

TEL. +251-11-371-2073